

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Ivanka Prislan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar

Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk
Maribor

Glasiło je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

DELA VSKI SVETI TOZD V ZRCALU

Tokrat smo povabili na razgovor vse štiri predsednike delavskih svetov naše železarne. Na vprašanja: kakšno je bilo delo v preteklem letu, kako je z usklajevanjem stališč, kakšna je povezava med bazo in delegatom, kako deluje delavska kontrola in kaj pričakujejo od reorganizacije so odgovorili tako:

Inž. Vlado Strahovnik — predsednik DS TOZD I. DS TOZD metalurške proizvodnje je imel v preteklem letu 10 zasedanj ali imel v preteklem letu 10 zasedanj ali povprečno en krat mesečno, razen v času dopustov v juliju in avgustu. Precej dela je bilo s pravočasno pripravo gradiva in izvajanjem sprejetih sklepov. Navajam le nekaj pomembnejših sklepov DS v preteklem letu:

— V februarju je bil sprejet gospodarski načrt TOZD metalurške proizvodnje in delovne organizacije, s katerim so bili postavljeni cilji proizvodnje in finančne realizacije v letu 1975. Pomembna je bila tudi ugotovitev DS, da se izvažajo več finalnih proizvodov železarne, zato je bilo planirano zmanjšanje izvoza izdelkov 114. panoge.

— DS je dal soglasje k zaključnemu računu za gospodarsko leto 1974, kjer so se zaposleni predhodno neposredno na delovnih skupinah izrekli, da se iz ostanka dohodka namenijo večja sredstva za družbeni standard.

— DS se je aktivno vključeval v izvajanje in izgradnjo novega samoupravnega ekonomskega političnega sistema na načelih nove ustave. Tako je že na zadnjem zasedanju v letu 1974 verificiral predloge samoupravnih sporazumov o ustanavljanju samoupravnih interesnih skupnosti v občini, regiji in republiki, pozneje v letu 1975 pa je sprejel več predlogov samoupravnih sporazumov o formiranju posebnih interesnih skupnosti.

IZ VSEBINE

Plin na Ravnah — Proizvodnja slovenskih železarn — Iz naših TOZD — Obrat strojev in delov — o uvozu reprodukcijskega materiala — Vesti in zanimivosti iz železarne, občine in kraja — Kulturne in športne vesti — Čestitke in zahvale

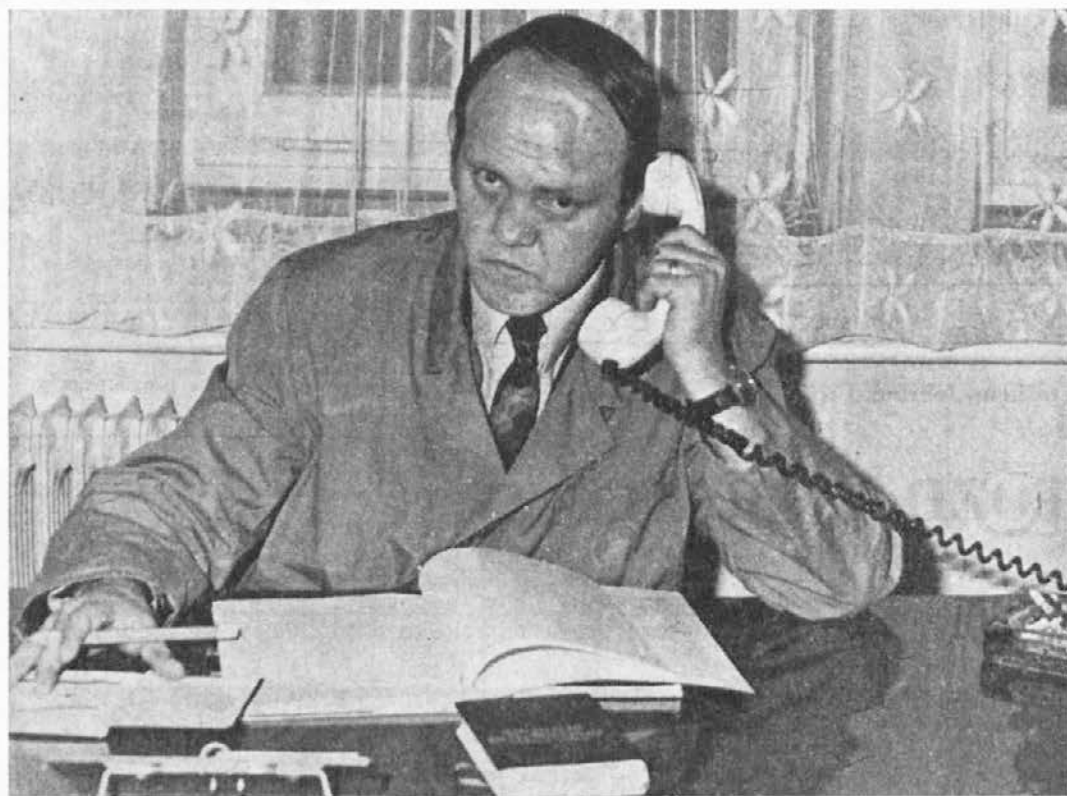
— Že v aprilu se je DS skupaj z vodstvom TOZD metalurške proizvodnje aktivno vključil v pripravo akcijskega pro-

grama. Akcija je bila potrebna zaradi že prisotnih pogojev recesije na svetovnem in domačem trgu. Z akcijskim programom smo si zastavili predvsem znižanje stroškov poslovanja, izboljšanje delovne in tehnološke discipline, večje osebne odgo-

Lepota

Foto: Broman

Vlado Strahovnik: v izvajanje akcijskega programa smo se vsi aktivno vključili

Foto: F. Kamnik

vornosti, itd. V pripravo in izvajanje akcijskega programa so se vsi sodelavci TOZD metalurške proizvodnje aktivno vključili in rezultati so bili uspešni, saj je naš TOZD kljub težkim gospodarskim pogojem uspešno zaključil gospodarsko leto 1975.

— DS je na dveh zasedanjih sprejel določene sklepe glede pereče kadrovske strukture predvsem delavcev v direktni proizvodnji. Za izboljšanje položaja je sprejel sklep, da se takoj prične z izobraževanjem ob delu, in to predvsem topilcev in drugih profilov ter podal tudi predlog za izobraževanje metalurških kadrov za pripravo in vodenje proizvodnje. Na Ravnah naj bi se ustanovil oddelek prve stopnje fakultete metalurške smeri. Vzporedno s tem je DS razpravljal o problemih velike fluktuacije predvsem v topilnici. Prevelika fluktuacija povzroča namreč resne motnje v normalnem tehnološkem in proizvodnem procesu. Zato je DS resno opozarjal na izboljšanje medsebojnih odnosov in politiko nagrajevanja z upoštevanjem težkih pogojev dela, ki so v metalurških obratih.

Ugotavljam, da se je fluktuacija delno zmanjšala, vendar ne zaradi ureditve omenjenih dejstev, ampak zaradi večjega povpraševanja delavcev za novo zaposlitev.

— DS se je aktivno in s konkretnimi smernicami vključil v akcijo uresničevanja družbenoekonomske politike v letu 1975. Ker se je ta akcija pričela v juliju, vendar se samoupravni organi v tem obdobju niso sestajali, je DS na zasedanju v začetku septembra soglašal z vsemi ukrepi in akcijo, ki so jo pred tem že izvajali vodstveni in družbenopolitični delavci TOZD in Železarne Ravne. V tej zvezi je DS zadolžil predvsem vodstvene delavce in pozval vse sodelavce TOZD, da se z vso prizadevnostjo vključujejo v akcijo za stabilizacijo perečih ekonomskih razmer: za znižanje medfaznih in končnih zalog, za

bolj skrbno in gospodarno uporabo predvsem uvoženih repromaterialov, zaostritvijo tehnološke in delovne discipline, zmanjšanja prevelike odsotnosti z dela ter omejitvijo novega zaposlovanja. Ugotavljamo, da je bila ta akcija uspešna, saj je TOZD, oziroma železarna zaključila gospodarsko leto 1975 z nekaj ostanka dohodka, kljub mnogo težjim gospodarskim razmeram v drugem polletju, glede na ukrepe ZIS o uvozni politiki, oziroma borbi za likvidnost v državi.

Pred dobrimi dvema leti, ko smo izvolili sedanje samoupravne organe, še ni bilo jasno stališče delegatskega sistema, kljub sprejetju ustavnih amandmajev. Zato delavski svet TOZD ni sestavljen po delegatskem načelu, ampak so člani DS izvoljeni kot predstavniki iz obratov oziroma služb. V sedanjem delu DS oziroma samoupravnih organov TOZD ni bilo primera, da bi se moral izvesti usklajevalni postopek.

Povezava delegatov oziroma članov DS TOZD ni opredeljena s statutom TOZD metalurške proizvodnje. Zato se delno izvaja na spontan način, da se člani DS občasno posvetujejo ali sestanejo s sodelavci svoje sredine in razpravljajo o gradivu, ki je bilo ali bo na dnevnem redu zasedanja DS. Ni pa bilo primera, da bi delovna skupina ali konkretno delavci obrata zadolžili svoje člane v DS v TOZD metalurške proizvodnje, da morajo zastopati določena stališča o konkretni problematiki oziroma konkretnem predlogu odločitve, ki bi jo naj sprejel delavski svet.

Z ustanovitvijo samoupravnega organa delavske kontrole v našem samoupravnem sistemu je storjen določen napredek, predvsem v smeri kontrole izvajanja osebne odgovornosti upravljanja z družbenimi sredstvi in izvajanja samoupravnih splošnih aktov. O delu komisije samoupravne delavske kontrole v našem TOZD nisem pristojen, da podam konkretno oceno. De-

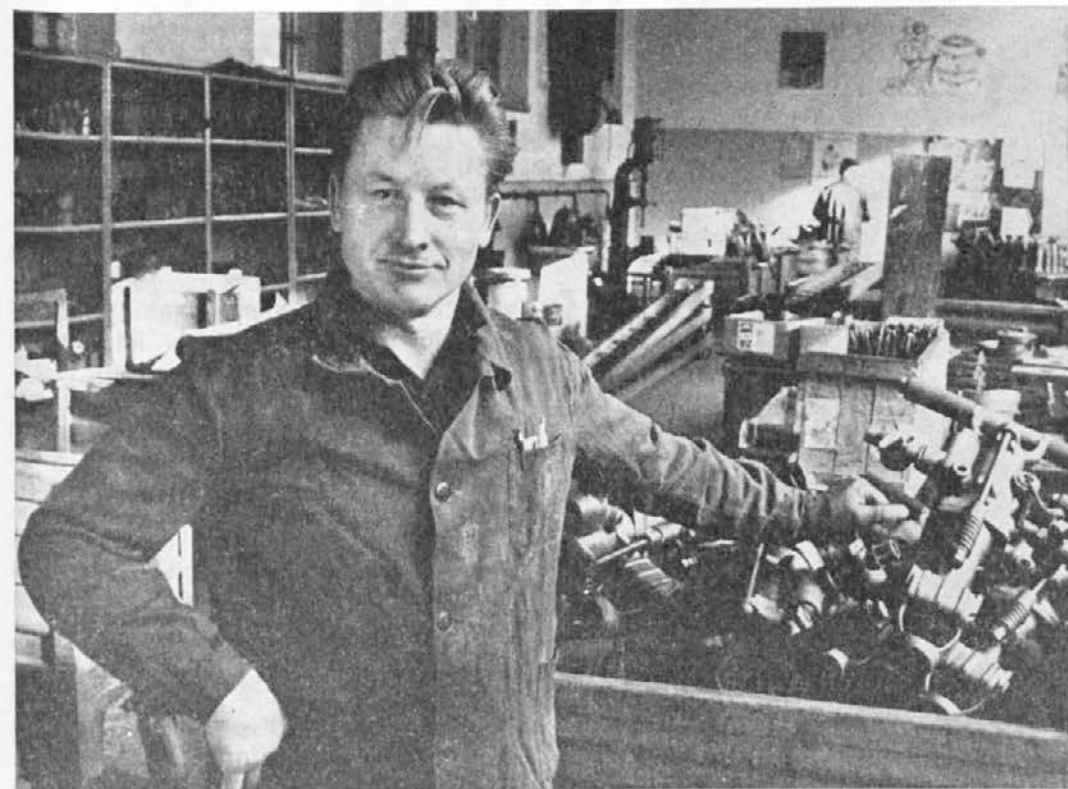
lavška kontrola je sestavni del samoupravnega sistema vendar za svoje delo odgovarja delavcem, ki so jo izvolili in ne delavskemu svetu.

O vprašanju kaj pričakujem od reorganizacije bi težko podal nekaj izvirnih misli. Smatram pa, da je predlog zelo pozitiven, saj pomeni predlog reorganizacije oziroma ustanovitve več TOZD poglobitev resničnega neposrednega odločanja delavcev o pogojih in rezultatih svojega dela. S tem bomo, čeprav ne v celoti, vendar pa skoraj odpravili sedanji sistem, ko se delavci v samoupravnem organu sodooločajo o pogojih in rezultatih dela drugih obratov oziroma obračunskih enot — bodočih TOZD. Predvsem pa vidim napredek z ustanovitvijo večjih oziroma manjših TOZD, da se bo s tem delavec mnogo bolj zavestno vključeval v razreševanje problemov proizvodnje in s tem aktivnejše sodeloval v procesu za boljše rezultate dela.

Ivan Gostenčnik — predsednik DS TOZD II. Mi imamo delavsko samoupravljanje in demokracijo, kakršne svet ne pozna. Danes nam na podlagi doseženih rezultatov to tudi vsi priznavajo. Samoupravljanje se vedno bolj uveljavlja, ker izvira iz baze in ima podporo v neposrednem proizvajalcu. Izhajajoč iz tega pa v današnjem samoupravnem procesu odigravajo pomembno vlogo delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela, saj so se že precej bolj približali neposrednemu proizvajalcu kot je bilo to v začetku, ko so bili še obratni delavski sveti, ki so bili iz različnih vzrokov skoraj popolnoma pasivni, tako da se je vse prenašalo na delavski svet podjetja. Danes pa ugotavljamo, da se vrši proces odmiranja oblasti delavskega sveta podjetja, ker se odločanje prenaša navzdol, ne še sicer popolnoma v bazo, pač pa na delavske svete TOZD, kar pa je popolnoma pravilno glede na razvoj samoupravljanja in ustavne določbe.

Na naših delavskih svetih TOZD smo skoraj preobremenjeni z dnevnimi redi in čeprav imamo nekje načelo, da seja ne bi smela trajati dalj kot tri ure, so seje v večini primerov daljše. Kot predsednik sem zato večasih izpostavljen določeni kritiki, vendar je po moji presoji važno predvsem to, da delegati izvršujejo svojo funkcijo, da so aktivni v diskusijah in če je treba tudi kritični. Kajti delegati s svojo aktivnostjo dokazujejo, da niso avtomati za dviganje rok. Prav ta aktivnost pa bo morala biti jutri še boljša, če bomo imeli več delavskih svetov po novih TOZD.

O našem delu se ne da govoriti na splošno, ker je bila vsaka seja neka zaokrožena celota, povezana z odgovornostjo in vsaka točka dnevnega reda je važna v procesu razvoja samouprave. Kljub temu pa velja omeniti dve bistveni stvari, ki smo ju sprejeli na našem DS. To je sprejetje akcijskega programa, v katerega smo vsi vključeni in smo ga zato dolžni dosledno uresničevati, ker nam to daje boljše produktivnost dela in ne nazadnje boljši jutrišnji dan. Druga važna stvar je sprejetje srednjeročnega programa razvoja železarne in občine Ravne. Zelo važna naloga, ki pa nas še čaka je, da bo delavski svet dal v javno razpravo nov samo-

Ivan Gostenčnik: imamo demokracijo, kakršne svet ne pozna Foto: F. Kamnik

upravni sporazum o delitvi osebnega dohodka in sistemizaciji delovnih mest.

Reorganizacija je tista, ki bo približala resnici načelo, da delavci sami odločajo o pogojih dela, o ustvarjanju in razporeditvi dohodka. Zaradi več TOZD bo morala biti usklajenost pri opravljanju posameznih funkcij in povezanost med TOZD precejšnja. Manj razveseljivo je to, da se bo povečalo delo v administraciji, vendar se bomo skušali ravnati po načelu, da se zaradi tega ne sme povečati število zaposlenih ljudi, ki bi delali na tem, pač pa je potrebno izkoristiti tiste že obstoječe kapacitete, ki so sedaj neka skrita rezerva.

Bistveno pa je, da bo z reorganizacijo postalo delavsko samoupravljanje boljše in bolj konkretno, kajti več ko bo delavskih svetov, več neposrednih proizvajalcev bo vključenih v proces samoupravljanja. Neizbežno pa je tudi dejstvo, da se bo morala vsaka TOZD vključiti in »zagrizti« v proizvodnjo še bolj kot doslej ter dajati pozitivne rezultate, ker bo solidarnostno prelivanje sredstev več ali manj omejeno. Z reorganizacijo se bo nedvomno povečala delovna in tehnološka disciplina, še večji bo poudarek na štednji, predvsem pa bo treba še vnaprej pametno gospodariti.

O odnosu baza — delegat je bilo že ogromno napisanega in povedanega, vendar vemo, da samo besede ne rešujejo težav. Na tem področju je treba delati, stvari dograjevati. Baza naj bi bila izhodišče delegatovega stališča, odločitev, kajti ne bi se smel odločati na podlagi lastne presoje, temveč v kateremkoli primeru prenašati samo stališče baze, ki ga je delegirala. Pri nas imamo to možnost z delovnimi skupinami, vendar je pogoj, da je vodja delovne skupine tisti, ki je najprej temeljito seznanjen z zadevo in jo potem zna v preprostih besedah neokrnjeno prenesti med delavce. Na delovni skupini tudi vsak delavec lažje pove svoje mnenje, lahko razpravlja o medsebojnih odnosih, za katere vemo, da niso taki, kot bi želeli.

Dolgoročno si upam reči, da bodo nekoč delovne skupine tiste, ki bodo za določeno mandatno obdobje volile svoje delovodje. Prav tako bodo morda čez čas delovne skupine tiste, ki bodo odločale o nekem svojem sodelavcu, ki morda izstopa glede nediscipline pri delu, zamujanju, itd., kajti še vedno velja ljudski izrek, da lepa beseda lepo mesto najde. Učinek na problematičnega delavca bo večji, če ga bo obravnavala njegova delovna sredina, kot pa če ga obravnava disciplinska komisija, ki z njim nikoli ni v takem neposrednem stiku in odnosu kot njegovi sodelavci.

Menim, da so zbori delovnih ljudi manj učinkoviti, ker se zbere preveč ljudi in niso več vsi interesi skupni. Poudarek na delovno skupino dajem predvsem zato, ker je izhodišče delegata, od koder lahko črpa

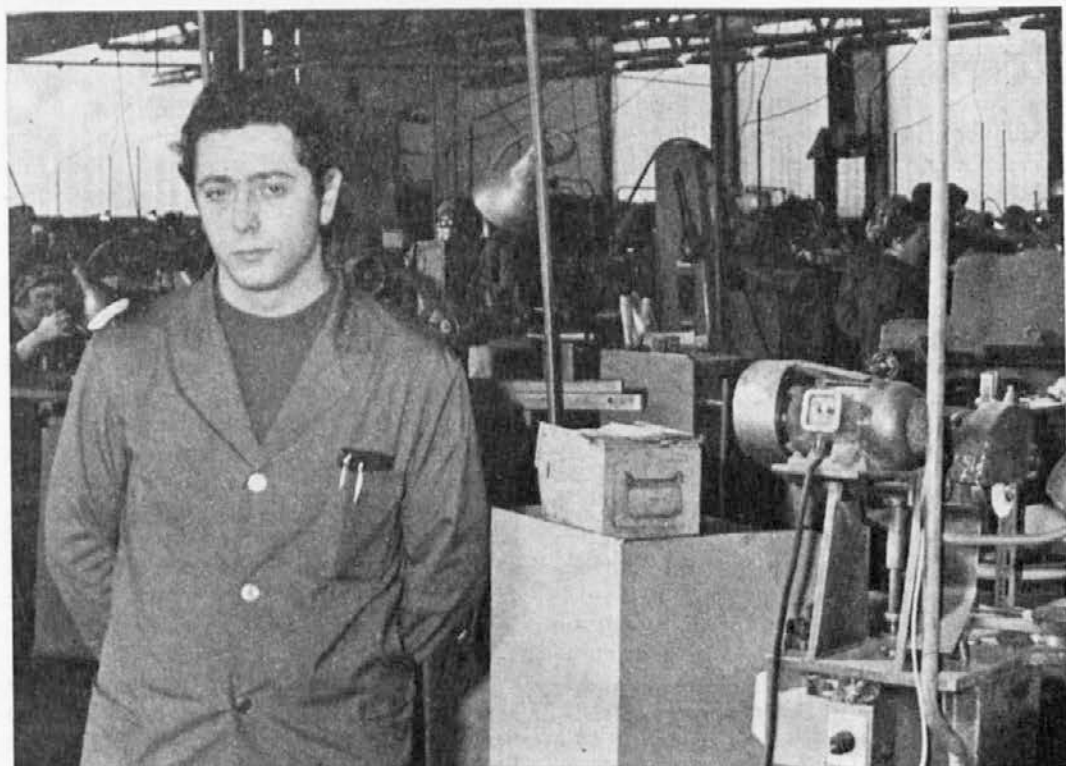
stališča in mišljenja in vse to je treba potem upoštevati na delavskih svetih TOZD, a ne samo to, stališča delovne skupine bi morali upoštevati tudi v okviru občine, republike in vse do federacije. Da pa bi se lahko to tudi konkretno izvajalo, bi morali napraviti natančen urnik, tako da bi gradivo, ki je pripravljeno za sejo delavskega sveta šlo v obravnavo najprej na delovne skupine. Dosedanja praksa je pokazala, da gre zmeraj za časovno stisko, ki onemogoča tako samoupravno pot.

Glede usklajenosti delavskih svetov TOZD ni bilo bistvenih težav, saj so doslej skoraj enotno sprejemali stališča in odločitve. Sedaj ima DS podjetja lažje delo, ker večinoma samo verificira sklepe DS TOZD. Prav pa bi bilo že zdaj razmišljati o tem, kako bo z usklajenostjo po reorganizaciji, nedvomno bo potem prišlo do različnih odločitev.

Delavska kontrola je v naši temeljni organizaciji združenega dela opravila herojsko delo. Iz njenega dosedanjega dela se lahko precej naučimo. Pokazala je, kako se da ogromno prištediti še na druge načine, o katerih bolj redko govorimo. Delavsko kontrolo moramo podpirati z dejanji ne samo z besedami, kajti z besedami smo mi zelo radodarni in bogati.

In na kraju: za ljudi, ki delajo v okviru samouprave, bomo morali imeti v bodoče več posluha, saj bomo take ljudi jutri še bolj potrebovali, če hočemo, da bo samoupravni proces šel svojo pot navzgor.

Drago Pečnik — predsednik delavskega sveta TOZD TRO. Preteklo leto je bilo leto od prvih poizkusov delavskega samoupravljanja. Pred četrto stoletja so bile tovarne dane v upravljanje delavcem, ki pa so takrat še zelo malo vedeli, kaj je samoupravljanje. Vzoredno z razvojem tovarn se je razvijalo in dopolnjevalo tudi samoupravljanje. Velike odgovornosti in naloge, ki so jih imeli prej delavski sveti podjetij opravljajo sedaj komisije in odbori. Razen komisij in odborov smo usta-

Drago Pečnik: delovni ljudje pozdravljamo ustanovitev šole za delegate

Foto: F. Kamnik

Mirko Juraja, gradivo za delegate mora biti pravočasno dostavljeno

novili tudi zборе delovnih ljudi in samoupravne delovne skupine, slednje še seveda nimajo pravice odločati in sprejemati sklepe, ki se nanašajo na celoten delovni kolektiv, ampak posreduje svoja mnenja in predloge zboru delovnih ljudi. Zbor delovnih ljudi o predlogu razpravlja, sprejme določen sklep ali pa predlog posreduje DS. Veliko vlogo imajo prav zbori delovnih ljudi saj odločajo in sprejemajo sklepe, ki jih je prej sprejemal delavski svet kolektiva. Takšen način odločanja se je zelo približal delovnemu človeku, kar pomeni velik korak naprej v samoupravi. Zbori so imeli v preteklem letu veliko dela, saj so razpravljali in sprejemali odločitve, ki so velikega pomena za posamezne TOZD, kakor tudi za celotno OZD. Odločali so o akcijskih programih stabilizacije, o petletnem razvojnem planu TOZD in OZD, odločali o zaključnem računu. Prav tako smo obravnavali razne samoupravne sporazume, ki niso samo internega temveč širšega družbenega pomena. V teh primerih je delavski svet samo še verificiral odločitve zborov delovnih ljudi.

Velik napredek v samoupravljanju je bil storjen z ustanovitvijo samoupravne delavske kontrole. Vloga delavske kontrole je izredno pomembna, še posebej v tem času, ko je samoupravljanje v največjem razmahu in postaja vse bližje delovnim ljudem.

Delegatski sistem, ki se vedno bolj uveljavlja, delovni ljudje z razumevanjem sprejemajo in ocenjujejo, saj jim omogoča bolj neposredno odločanje. Tak način odločanja je že pokazal določene pozitivne rezultate, vendar še zdaleč ne vrši svoje funkcije, tako kot je zamišljeno, saj samoupravljanje še ni doseglo svojega cilja. Še dolga pot in čas bosta potrebna, da bo samoupravljanje na podlagi delegatskega sistema doseglo tiste cilje in rezultate, ki

jih zagotavlja in predpisuje ustava. Vsi delegati, ki so izvoljeni v samoupravne organe se zavedajo dolžnosti do delovnih ljudi, vendar kljub temu, da delegat dobro pozna svoje dolžnosti to še ni dovolj, če ni ustrezno usposobljen. Večkrat se pripeti na razpravah, da delegati ne sodelujejo dovolj aktivno zaradi nezadostnega poznavanja problematike ali slabe obveščenosti ali zaradi nezadovoljivega sodelovanja z bazo. V večini primerov lahko opazimo, da delegati v razpravah sodelujejo na podlagi lastnega mnenja. Tako pa so te odločitve le odločitve člana samoupravnega organa ne pa delegata sredine, ki ga je izvolila. Zato se dogaja, da delovni ljudje sploh niso ali pa so zelo površno obveščeni o odločitvah samoupravnih organov ali delegatov. Logična posledica tega je, da so odločitve samoupravnih organov v nasprotju z mnenjem delovnih ljudi. Mnogokrat pa delegati ne dobijo gradiva za seje pravočasno in jim zmanjka časa, da bi se posvetovali z bazo ali vsaj sami predelali materiale. V bodoče bi bilo treba to pravilno časovno uskladiti.

Dogaja se tudi, da delegati niso povsem seznanjeni s svojo vlogo in nalogami, zato delovni ljudje pozdravljajo ustanovitev šole za delegate, katere pobudnik je bil OK SZDL. Delovni ljudje pričakujejo, da bodo v tej šoli pridobili ustrezno znanje in sposobnost za opravljanje delegatskega poslanstva. Vendar šola ni vse, zato moramo delo delegatov organizirati tako, da bodo seznanjeni s problematiko, ki bo obravnavana na sejah že pred tem tako tudi z mnenjem sredin iz katerih izhajajo. Šele takrat bo delegat postal res delegat.

Zdajšnja organiziranost TOZD v železarni ni v skladu z določili ustave. Pa ne samo to, tudi samoupravljanje je težko uresničevati v tako velikih TOZD. Delovni ljudje se v takšnih pogojih težko organizirajo v popoln sistem samoupravljanja.

Nova organiziranost predvideva v železarni 21 TOZD in 3 organizacije skupnih služb. S to reorganizacijo se predvideva v sedanjem TOZD TRO organizacija dveh TOZD — obrat pil in obrat rezalnega orodja. Osnovni pogoj za tako organizacijo obstaja, saj sta ta dva obrata popolnoma zaokroženi tehnološki celoti. Prav tako bo možen popolnoma ločen obračun dohodka za vsak obrat posebej. Z reorganizacijo se bo še bolj uveljavilo samoupravljanje, saj bo delovni človek resnično lahko vršil funkcijo samoupravljalca, vsekakor pa se bo spremenila tudi sama struktura vodenja, saj bodo delavci sami odločali o načinu dela, rezultatih dela in ustvarjenem dohodku. Reorganizacija ne sme ostati na papirju, pač pa se mora zakoreniniti in zaživeti med delovnimi ljudmi, kar pa je pogojeno z velikimi napori in potrebnimi kadri.

Mirko Juraja — predsednik delavskega sveta DSSS. Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb je imel v preteklem letu sedem sej. Gradivo se je nanašalo na delovno organizacijo in DSSS ter na odnose med organizacijo združenega dela in širšimi družbenimi interesi. Obravnavali smo predlog gospodarskega načrta, zaključni račun, samoupravne sporazume o medsebojnih razmerjih v združenem delu, izumih in tehničnih izboljšavah. Obravnavan je bil tudi predlog srednjeročnega razvoja železarne in občine ter poslovnik o delu samoupravnih organov, ki je malo pozno zagledal luč sveta.

Glede uveljavljanja delavskih svetov ne bi mogel reči, da je imel naš delavski svet tako veljavo kot bi jo zaslužil. Vzrok tiči v tem, da DS DSSS ne razpolaga z lastno materialno bazo, o kateri bi odločal. Na sejah, kjer se je gradivo nanašalo na materialno plat smo v glavnem potrjevali, kar je bilo v proizvodnih TOZD sklenjeno. Da nismo bili enakovreden partner ostalim TOZD se kaže v tem, da nismo uspeli z nastavitvijo tehničnega sekretarja samouprave DSSS, kljub našim zahtevam — vemo, da ostali TOZD razpolagajo z njimi.

Odnos članov do skupnih problemov ni bil kritičen, ker tudi materiali niso bili take vsebine. Povezava naj bi tekla na relaciji delovna skupina (baza) — član delavskega sveta (delegat). Na delovnih skupinah naj bi se obravnavalo gradivo in se zavzeli sklepi, ki bi jih član delavskega sveta zastopal in usklajeval z ostalimi člani DS na sejah. Glavna ovira, da temu ni tako, je prepozno dostavljen material.

O reorganizaciji še nisem detajlno seznanjen, menim pa, da samoupravljanje v DSSS ne bo učinkovito, če bodočim TOZD in službam ne bo dana materialna baza in možnost, da bi sami odločali in razpolagali z rezultati svojega dela, pri tem pa mora biti seveda na prvem mestu interes delovne organizacije.

Delovanje delavske kontrole ni bilo posebej čutiti, čeprav so se po mojem mnenju pojavljale stvari o katerih bi bilo treba razpravljati. Videti je, da niso obveščeni ali pa so mislili, da o tem ni potrebno razpravljati. Morda pa še ni povsem razčiščeno, kaj naj bi delavska kontrola delala.

Vsem štirim tovarišem hvala za odgovore!
Z. S.

1978 — PLIN NA RAVNAH

Priložnost, ko nas je obiskal dipl. inž. Ivan Zupan, direktor finalizacije ZPSŽ Ljubljana, smo izkoristili za pogovor z njim o oskrbi s plinom za Slovenijo.

Že v Koroškem fužinarju smo nekaj zapisali o plinovodu, ki ga bomo dobili tudi pri nas. Naše bralce pa seveda zanima kako je s to investicijo, kaj prinaša in ali je rentabilna?

Moramo si biti na jasnem, da energetske viri nimajo lastne proizvodne cene, pač pa je njihova cena prilagojena ceni nafte, ki pa zopet nima lastne proizvodne cene, marveč političnoekonomsko diktirano ceno. V glavnem velja, da je plin res nekoliko dražji v primerjavi z drugimi energetskimi viri, na gorilcu pa se ta cena izravna ali pa je celo cenejša. O rentabilnosti pa naslednje: infrastrukturnih projektov ne postavljamo pod vprašaj rentabilnosti, kajti tako kot je oskrba s hrano pogoj za obstoj človeka, tako so energetske viri potrebni industriji.

Kaj pomeni plin za Ravne?

Za Ravne je bilo značilno, da je bila začetna preskrba z energetskimi viri v glavnem preko premoga z vsemi katastrofalnimi posledicami: enkrat za okolje, drugič pa za možnost razvoja tehnološkega procesa. Treba se je samo spomniti, kako je bilo s kontinuirno pečjo za termično obdelavo, ki je bila v začetku postavljena v pogon z ogrevanjem na generatorski plin. Okoli te peči so se vrtili vsi, ki so se kaj razumeli na njeno delovanje, šele prehod na uporabo plina butan-propan je omogočil, da je peč začela normalno obratovati.

Plin predstavlja kvaliteto gorivo v smeri uporabe v tehnologiji, za kar pa so Ravne prvenstveno orientirane. Danes so Ravne preskrbljene s sodobnimi energetskimi viri: butanom-propanom (vezanim na železniški prevoz), mazutom (vezanim na isto vrsto transporta). Znano je, da vsebuje mazut relativno veliko količino žvepla, da pri izgorevanju nastajajo škodljivi plini, katerih negativna posledica se odraža na gozdovih in posevkih.

V čem se kažejo prednosti za železarno?

Oskrba s plinom v ravenski železarni pomeni neslutene možnosti razvoja tehnologije termične obdelave jekla in poboljšanje okolja, torej boljše življenjske pogoje tu zaposlenih. Približno enaka situacija velja za vso Slovenijo. Če govorimo o onesnaženosti vzemimo primer Ljubljane, ki ima najslabše okolje v Sloveniji (še za njo so Ravne, Jesenice, Štore) in uporaba zemeljskega plina bo dala bistven prispevek k izboljšanju onesnaženosti okolja. V svetu pa smatrajo uporabo zemeljskega plina kot uvedbo energetskega vira, ki omogoča nesluten razvoj v industriji.

Italijanski gospodarstveniki so nas ob nekem razgovoru opozorili na dve stvari:

— ob zbiranju prijav boste naleteli na veliko premajhen interes in boste zaradi tega potrošnje prešibko dimenzionirali;

— ko bo investicija stekla in se bo plin uveljavil, bo pritisk na dane priključke tako velik, da bo povzročal politične probleme. Torej je treba koristiti nasvete in stvari nekoliko močneje dimenzionirati.

Kdo vodi investicijo?

Investicijo izgradnje magistralnega plinovodnega omrežja vodijo interesi industrije Slovenije. Tu ni nobenega strica, ki bi kaj zagotavljal, nekaj odrejal ali komandiral. Sredi februarja bo skupščina poslovne skupnosti za izgradnjo plinovodnega omrežja, ki naj bi sprejela določen sklep o sami gradnji. Pogodba za dobavo plina iz SZ je sklenjena, vsak čas pa bodo sklenjene še pogodbe za transport preko Češke in Avstrije. Mi se moramo odločiti samo za potek izgradnje tega omrežja preko Slovenije. Celotno magistralno plinovodno omrežje Slovenije pa predstavlja enotno rizično skupnost, kar pomeni, da bi na vseh odzemnih mestih Slovenije z enako karakteristiko odvzema veljala enaka cena, ne glede na oddaljenost od pristopa v državo.

Omrežje je projektirano tako, da se bo z dograjevanjem lahko vključilo v celovit evropski plinovodni sistem. To pa pomeni, da bi v primeru večjih kriz bili več ali manj zanesljivo preskrbovani s tem plemenitim gorivom.

Kdaj pa bodo Ravne oskrbovane s tem gorivom?

Dinamika izgradnje plinovodnega omrežja bi bila naslednja: do 1. julija 1978 naj bi bil zgrajen plinovod od Šentilja do Rogateca ter do Ljubljane s predvidenimi priključki (tudi za Ravne). Torej bi Ravenčani razpolagali z zemeljskim plinom čez dve leti in pol.

V tem obdobju ne bo na razpolago celotna prijavljena količina, toda za vpeljavo dovolj velika.

Do konca istega leta bi bil plinovod speljan do Jesenic, čez leto pa tudi do Nove Gorice z odcepom za povezavo z Italijo.

Ali si lahko oskrbo s plinom razlagamo tudi kot nekakšno obrambo pred energetske krizo?

Treba je vedeti, da kar se tiče količine energetskih virov, ni energetske krize. Težave nastajajo zaradi različnih ambicij posameznikov, ki razpolagajo z energetskimi viri in želijo izposlovati zase čim večje ugodnosti — po moji sodbi neupravičene — to pa Evropa imenuje energetska kriza.

Povezovanje Jugoslavije z mednarodnimi transportnimi potmi za prenos energije, v tem primeru zemeljskega plina, pomeni zanesljivejšo oskrbo. Ker pa bo še velik del slovenskega gospodarstva vezan na druge vire, v glavnem na tekoča goriva: mazut, kurilno olje in deloma na propan-butan, se z vsemi temi viri oskrba občutno poboljša in zanesljivost povečuje.

Na Ravnah smo včasih razmišljali samo o tem, kako se čim ceneje preskrbeti z energijo. V zadnjih dveh letih je pa postalo jasno, da je bolj važna zanesljiva preskrba kot pa morda za kak odstotek nižje cene ob majhni garanciji za preskrbo v kritičnih obdobjih.

Ali se bodo z zemeljskim plinom lahko oskrbovala tudi gospodinjstva in ustanove?

Ko smo zbirali prijave stvar še ni bila zrela, da bi se ostali potencialni potrošniki sploh lahko organizirali in prijavili, zato je bil izdelan koncept predloga, da Ravne v svoji prijavi zaokrožijo količino nekoliko navzgor, tako da je v teh prijavah zadostna rezerva in se bodo vsi v okolici lahko oskrbovali z zemeljskim plinom.

Na nivoju republike se dogovarjamo, da bi v kritičnih predelih Slovenije, kjer je velik problem onesnaževanja okolja, prišlo do tega, da bi občinske skupščine sprejele sklep o oskrbi s plinom in da bi vsaka nova blokovska gradnja morala biti obvezno priključena na plinovodno omrežje. Torej bi med gradnjo bilo potrebno vgraditi cevi, da kasnejši priključek ne bi zahteval dodatnih gradbenih del.

Za odgovore se tovarišu Zupanu iskreno zahvaljujemo!

Sneg po škotsko

Foto: F. Kamnik

Proizvodnja slovenskih železarn v decembru in izvršitev načrta za leto '75

Decembrski podatki so dobri in nadaljnji prispevek k rezultatom dela v preteklem letu, ki jih lahko ocenimo kot zelo uspešne. Proizvodnja jekla je bila za 27.019 ton večja, kot v letu 1974. Blagovna proizvodnja se je povečala za 41.052 ton. Le redka postavka v proizvodni specifikaciji kaže manjšo količino od leta poprej in v večini primerov je manjša proizvodnja rezultat manjšega popraševanja na trgu ali posledica načrta znižane proizvodnje zaradi izvršenih rekonstrukcij in večjih popravil. Letni načrt proizvodnje jekla je praktično dosežen, saj je zaostanek malenkosten in znaša samo 0,12 %. Z akcijskim programom načrtovanih 800.000 ton nismo dosegli zaostanek je pa manjši od celega odstotka, in to za realizacijo količine, katero smo načrtovali za leto 1975 že pred petimi leti, ne pomeni mnogo.

Decembra so dosegli v Železarni Štore dva izjemna rezultata. Proizvodnjo surovega železa nad 4.500 ton in rekordno proizvodnjo jekla, ki je bila za 24 ton večja od oktobrske in doslej s 57.635 ton tudi največja mesečna proizvodnja elektro peči.

Mesečni načrt proizvodnje surovega železa je bil izvršen s 107 %. V železarni Jesenice je bil plan presežen za 5 %, v Železarni Štore pa celo za 15 %. Letni načrt proizvodnje surovega železa ni bil dosežen v nobeni železarni. V Štoreh so ga sicer zgrešili komaj za 0,54 %, jeseniški zaostanek je pa malo nad 3 % tako, da je tudi skupna izvršitev 97 %. Čeprav letni načrt proizvodnje ni bil dosežen, je prodaja surovega železa v Železarni Štore za 5 % večja od načrtovanih količin, kar pomeni ob pomanjkanju vložka za livarne čisto nadomestilo potrebe uvoza. Podatek je še pomembnejši ob primerjavi z letom 1974, saj so livarne dobile 26 % več surovega železa.

Proizvodnja surovega jekla je bila v decembru zopet nad 70.000 ton, torej odlična, saj je to v letu 1975 za marec šele drugi mesec, ko se lahko ponašamo s takim dosežkom. Izvršitev mesečnega načrta je znašala v Železarni Jesenice 102 %, v Železarni Ravne 109 % in v Železarni Štore 126 %. Kot je že v uvodu navedeno, je skupen zaostanek za letnim načrtom malenkosten in lahko rečemo, da je izvršen s 100 %.

V Železarni Jesenice znaša zaostanek za letnim načrtom približno 1 %, v Železarni Ravne tudi približno 1 %, ker so pa v Železarni Štore prekoračili načrtovano količino za 8 % smo skupni letni plan izvršili z zaostankom nekaj manj kot 1000 ton. Lanskoletna proizvodnja je tudi najboljši dokaz, da je načrtovanje letne proizvodnje jekla nad 800.000 ton realno in da je ta količina ob redni oskrbi s surovinami in energijo ter potrebnim repromaterialom dosegljiva.

Mesečni načrt blagovne proizvodnje za železarne je bil izvršen s 101 %. V Železarni Jesenice z 98 %, v Železarni Ravne z 89 %, v Železarni Štore so pa s 121 % popravili skupen mesečni uspeh. Letni načrt blagovne proizvodnje so izvršili na Jesenicah praktično s 100 %, saj znaša zaostanek samo 0,5 %, na Ravnah 99 %, če-

prav je količinski zaostanek ravno za polovico manjši kot na Jesenicah, v Štoreh je pa izvršitev 113 %. Blagovna proizvodnja v železarnah je torej za 17.351 ton večja od načrtovane in za 37.083 ton večja kot je bila leta 1974. Okvirni rezultati sami že kažejo, da vsi naši kupci ne bodo navdušeni nad izvrševanjem pogodbenih obveznosti. Pregled po grupah proizvodov to trditev samo še podčrtuje. V valjanem paličastem železu je letna izvršitev v Železarni Ravne 91 %. V valjani žici je Železarna Jesenice dobavila 88 % načrtovanih količin. Pri vlečeni žici znaša blagovna proizvodnja Železarne Jesenice 91 % in v Železarni Ravne 57 %. Pri strojni sivi litini je izvršitev v Železarni Štore 92 %. Pri žičnih izdelkih Železarne Jesenice je izvršitev 96 %. Navedel sem samo tiste grupe izdelkov, katerih gotovo primanjkuje na tržišču in za katere ne manjka naročil. Opravičil za nastale zaostanke je dosti in so taki, da jih je treba upoštevati kot objektivne npr. kvalitetno problematiko surovin, občasno pomanjkanje repromateriala zaradi uvoznih restrikcij, nepredvidene remonte in redukcije električne energije, nekaj zaostankov gre pa čisto na naš račun. Izvrševanje programa proizvodnje in terminsko izpolnjevanje pogodbenih obveznosti mora biti eden osnovnih ciljev in sestavina načrtovanja v Slovenskih železarnah.

Mesečna izvršitev blagovne proizvodnje predelovalcev v mesecu decembru je bila pod pričakovanji in znaša le 91 %. Nobena delovna organizacija ni izvršila mesečni načrt. Tudi letni načrt ni dosežen in znaša skupna izvršitev 98 % odnosno količinski zaostanek znaša 887 ton. Nepravilno bi bilo, če ne bi ocenili dela predelovalcev žice tudi s primerjavo z dosežki v letu 1974. V Plamenu so proizvedli 7 % več kot leto poprej, v Tovilu 12 % več, v Verigi 7 % in v Žični celo 22 %. Skupno je njihova proizvodnja za približno 4.000 ton ali 12 % večja, kot prejšnje leto.

Skupna blagovna proizvodnja v Slovenskih železarnah je bila decembra skoraj 61.000 ton in je mesečni načrt presežen za približno 1 %. V zbirni proizvodnji je letni načrt presežen za okoli 16.500 ton ali 2 %, kar je za 6 % več, kot leta 1974.

Letni načrt izvoza nismo dosegli niti po količini niti po vrednosti. Rezultati so kljub

prizadevanjem in naporom pod predvidevanji. Z boljšo oskrbo domačega trga z izdelki črne metalurgije in s skupnim nastopom pri izvozu nam je uspelo, da smo zadostili predpisom in nismo imeli večjih motenj pri oskrbi z uvoznimi surovinami in potrebnim repromaterialom. Pri tem je treba poudariti, da so predelovalci dosegli načrtovano vrednost izvoza in so se tudi daleč bolj približali načrtovanim količinam izvoza, kot železarne.

Rezultati eksterne realizacije so ugodni za mesec december in je mesečni načrt presežen za 5 %. Prav vse delovne organizacije v okviru Slovenskih železarn so dosegle načrtovano letno vrednost prodaje, ki znaša 108 %.

Medsebojne menjave, če jih ocenjujemo v seštevku, dajo zelo ugoden rezultat. Načrtovali smo 50.750 ton, izvršitev kaže, da je bilo dobavljeno 54.568 ton. Nekatere načrtovane dobave gredic niso izvršene, ker ni bilo potrebe ali ker niso zadovoljivo rešena nekatera vprašanja možnosti predelave gredic. Čeprav sorazmerno količinsko majhni zaostanki, so pa toliko bolj boleči za predelovalce žice posebno, če ne dobe pravočasno programsko potrebnega kvalitetnega vložka. Uspeh je pa dosežen predvsem v dogovoru za leto 1976, ki naj še popravi stanje medsebojnega oskrbovanja, ki se je že doslej postopno izboljševalo.

Število zaposlenih je v letu 1975 napram letu 1974 naraslo za 4 %.

Ne glede na organizacijske spremembe, ki so potegnile za seboj tudi evidenčne spremembe v številu zaposlenih, se je dvignila proizvodnost od 44.35 ton na 45.02 tone na poprečno zaposlenega ali za 1,5 %.

Vrednost realizacije se je dvignila od 323.28 din na poprečno zaposlenega na 436.55 din ali za 35 %. Rezultat kaže, da sprememba v vrednosti realizacije ni samo posledica povečanja produktivnosti dela in spremembe v strukturi proizvodnje.

Leto 1975 smo torej uspešno zaključili. Uspešno, če ocenjujemo skupne rezultate. Uspešno tudi, ker predstavljajo doseženi rezultati viden napredek, čeprav niso bili vključeni v proizvodnjo pomembnejši novi agregati in je napredek predvsem rezultat boljšega izkoristka obstoječih kapacitet. Načrt za leto 1976 je bolj napet, ker predvideva večje količine, kot so bile dosežene. Vložiti bo treba torej še več znanja in več truda, da ga bomo lahko tudi zadovoljivo izvrševali.

Milan Marolt, dipl. ing.

Iz naših TOZD

Iz TOZD TRO

Delavski svet TOZD TRO Prevalje je imel zadnje zasedanje 25. decembra lani. Obravnaval je razpored delovnih in prostih dni za leto 1976, ki ga je pripravila služba za oblikovanje osebnih dohodkov, in predlog letnih dopustov, ki ga je pripravila služba sekretariata.

Predlog razporeda delovnih in prostih dni v letu 1976 je bil v predlaganem besedilu potrjen. Sprememba je nastala le v avgustu zaradi predvidenih dopustov.

Sprejeti razpored je obvezen za vse zaposlene, z izjemo tistih strokovnih služb, kjer narava dela zahteva drugačno razporeditev prostih dni (npr. obračun osebnih dohodkov, odpremo skladišče itd.). Vodstva strokovnih služb, ki imajo take primere, naj izdelajo svoj predlog prostih dni in ga posredujejo komisiji za gospodarjenje.

Delavski svet je odločil, da v TRO letos ne bomo imeli več kolektivnega dopusta. Taka odločitev je bila sprejeta z namenom, da bo proizvodnja tudi v času dopustov

nemoteno potekala, pripomoglo pa je tudi dejstvo, da v preteklih letih nekateri posamezniki kljub kolektivnemu dopustu, tega niso koristili. Delno je vplival na tako odločitev še počitniški dom v Portorožu, ki ga bomo tako lahko bolje koristili.

Zaradi boljše organizacije dela v času koriščenja letnih dopustov je delavski svet sklenil, da bomo v tem letu koristili dopust v dveh časovnih obdobjih. Ena izmena proizvodnih obratov bo imela dopust od 2. 7. do 18. 7., nato bosta delali obe izmeni dva tedna, nakar bo koristila dopust od 2. 8. do 15. 8. še druga izmena proizvodnih obratov. S tako razporeditvijo bosta obe izmeni koristili po 10 delovnih dni dopusta.

Strokovne službe bodo dopust koristile prav tako v omenjenih obdobjih. Kljub dopustom mora biti plan izdelan tako, da bo delo potekalo nemoteno.

Na zasedanju je delavski svet dal soglasje k predlogu finančno računovodskega sektorja za nakup obveznic federacije ter sklenil, da se v TRO za revalorizacijo osnovnih sredstev poveča koeficient amortizacije še za dodatnih 10 %.

Sindikalni izvršni odbori TOZD TRO so se sestali na skupnem sestanku dne 21. januarja letos. Na seji so ocenili delo letne konference v Žerjavu. Udeležba na konferenci je bila dobra, saj se je udeležilo dve tretjini zaposlenih. Ocena konference je bila ugodna, nismo pa bili zadovoljni, ker ni bilo diskusij. Konferenca sindikatov železarne je bila pripravljena zelo dobro, predvsem same razprave in prihodnje leto bomo morali tudi v TRO pripraviti diskusij posvetiti več pozornosti.

Na sestanku izvršnih odborov smo ponovno ugotovili, da delo sindikalnih skupin ni dobro. Dosedanji sestav sindikalnih skupin je bil številčno prevelik, kar je v največji meri vplivalo na ležerno delo. Predlagamo oblikovanje več manjših delovnih skupin, kjer število ene skupine ne bo presegalo 30 delavcev. Domenili smo se za konkretno izvedbo akcije, odgovorni za izvedbo pa so predsedniki sindikalnih organizacij in dosedanji vodje sindikalnih skupin. S tem smo se že lotili prve naloge, ki smo si jo zastavili v letnem planu.

I. P.

IZ TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE

Dne 16. januarja 1976 je imel delavski svet TOZD metalurške proizvodnje I/21-21 zasedanje, na katerem je obravnaval in sklepal o naslednjih zadevah:

— po obrazložitvi uresničevanja sklepov zadnjega zasedanja je delavski svet soglasno ugotovil, da se sklepi uresničujejo, oziroma, da so nekateri že realizirani;

— delavski svet bi moral na tem zasedanju razpravljati o osnutku samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov v TOZD oz. ŽR. Ta točka je bila umaknjena z dnevnega reda zasedanja iz razloga, ker osnutek še v celoti ni pripravljen za javno razpravo.

Ob izidu številke Informativnega fužinarja ugotavljamo, da je delavski svet že razpravljal o osnutku samoupravnega sporazuma, ga sprejel in je že v javni razpravi.

— nadalje je delavski svet na predlog komisije za ugotavljanje kršitev delovnih

obveznosti in izrekanja vzgojnih ukrepov razpravljal in sklepal o izreku vzgojnega ukrepa odvzem lastnosti delavca —

— pogojno za 6 mesecev, naslednjim delavcem: Antonu Kerblerju iz obrata topilnice, Jožetu Kumerju iz obrata jeklovleka, Mirku Angeliju iz obrata valjarne, Stanku Škrateku iz obrata jeklovleka in Rafaelu Megliču iz obrata topilnice.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti je v letu 1975 velikokrat obravnavala kršitev delovnih obveznosti omenjenih delavcev in izrekla vzgojni ukrep opomin oz. javni opomin. Izrečeni vzgojni ukrepi pa na posameznike niso vzgojno vplivali, saj je še naprej vsak od njih neopravičeno izostajal z dela, Kerbler in Škratek pa sta kršila delovno obveznost z neodgovornim odnosom do dela. Zato je delavski svet na podlagi predloga komisije in v skladu z 84. in 85. členom samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev (SSMRD) TOZD metalurške proizvodnje sprejel sklep o izreku vzgojnega ukrepa **prenehanje lastnosti delavca** — pogojno za 6 mesecev.

Tudi za delavca Julijana Skralovnika, zaposlenega v obratu čistilnice jeklolivarne je komisija predlagala izrek vzgojnega ukrepa ODVZEM LASTNOSTI DELAVCA — POGOJNO ZA 6 mesecev, ker je večkrat neopravičeno izostajal z dela, vinjen prihajal na delo ter imel netovariški odnos do sodelavcev. Na delavskem svetu so bile podane dodatne obremenilne okolnosti. Ker tov. Skralovnik v zagovoru ni podal dovolj tehtnih dokazov, ki bi se lahko upoštevali kot olajševalne okolnosti, je delavski svet na podlagi 85. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev TOZD metalurške proizvodnje in 62. člena statuta TOZD metalurške proizvodnje sprejel sklep, da imenovanemu delavcu ODVZAME LAST-

NOST DELAVCA z dnem 31. januarjem 1976. (Ob pisanju tega sestavka še sklep ni pravnomočen, ker ima delavec pravico do ugovora na delavski svet TOZD metalurške proizvodnje za preizkus varstva samoupravnih pravic.)

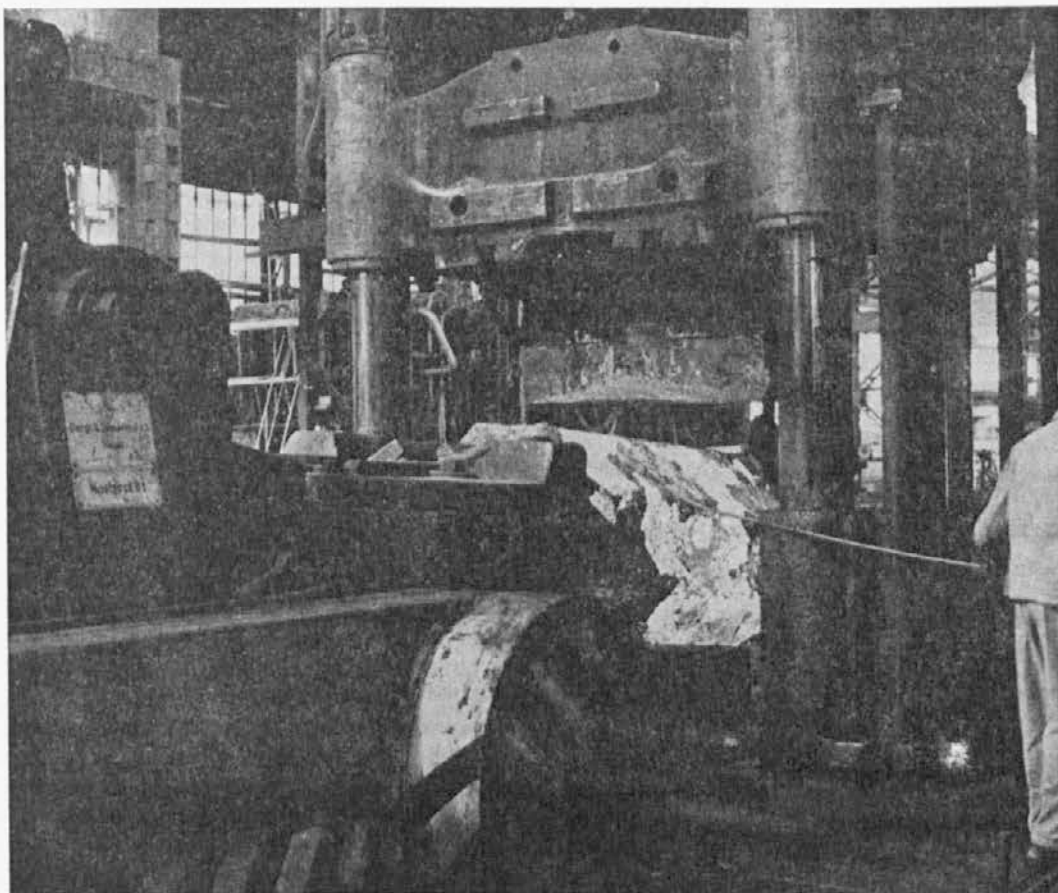
— delavski svet je tudi razpravljal o predlogu oddelka za osnovna sredstva Železarn, da se odpiše in poruši stara upravna zgradba, ker je poslopje amortizirano in dotrajano. V zvezi s tem je DS soglasno sprejel sklep oziroma imenoval komisijo, ki ima nalogo, da opravi vse potrebno za odpis in porušitev zgradbe. Komisija je tudi zadolžena, da opravi odprodajo uporabnega materiala. Pri nakupu imajo prednost delavci Železarn Ravne.

— na predlog izvoznega oddelka je delavski svet razpravljal o odobritvi benifikacije inozemski firmi Ferro Terra iz Švice. Predlog benifikacije se nanaša na reklamacijo, ker je končni prejemnik na Kitajskem reklamiral razliko 2817 kg palčastega jekla v vrednosti 764,84 dolarja, ki je nastala iz sedaj ne dovolj pojasnenih razlogov.

Delavski svet je benifikacijo odložil ter zadolžil izvozni oddelek, da podrobneje razišče vzroke reklamacije.

FOROČILO O DELU SAMOUPRAVE V TOZD MEHANSKE OBDELAVE

Samoupravna dejavnost v TOZD mehanske obdelave prejšnji mesec ni bila posebno živahna, če izvajamo mrzlično aktivnost in splošno angažiranost ob sprejemanju samoupravnih splošnih aktov s področja urejanja sistemizacije in delitve OD. Z ozirom na značaj in pomen teh aktov je splošna zainteresiranost več kot razumljiva. Obenem pa je treba poudariti tudi nekatere negativne težnje, ki se izražajo v pristopu k obravnavanju omenje-

Jeklene roke

ne problematike, v nepravilnem načinu obravnave ter v dejstvu, da so ponekod vodili že pravcato javno razpravo, še preden je bil sporazum v razpravo sploh dan. Bile pa so tudi organizirane akcije. Ena takih so bili inštruktažni sestanki, na katerih so člani strokovnega tima za oblikovanje predloga novega delitvenega sistema tolmačili osnovna načela tega sistema. V TOZD mehanske obdelave so bili prve dni januarja trije taki sestanki. Udeležili so se jih delovodja in obratovodje, vodje oddelkov in služb, delegati v delavskem svetu in delegati posebnega delovnega telesa, izvoljeni na zborih delovnih ljudi, ki sodelujejo pri pripravi osnutkov splošnih aktov s področja delitve OD. Instruktažni sestanki so bili uspešni. Udeležilo se jih je okoli 120 delegatov. Pripomogli pa naj bi k učinkovitemu poteku javne razprave, ki naj bi se pričela v drugi polovici januarja ali v začetku februarja. Sicer pa je v preteklem mesecu bilo več sestankov samoupravnih organov in delegacij.

DELEGACIJA ZA TELESNO KULTURO se je sestala 12. januarja. Obravnavala je predlog določitve prioritetenih športnih panog, predlog za spremembo obstoječih tekmovalnih sistemov, predlog rebalansa plana telesno kulturne skupnosti in izvolila delegata za 5. zasedanje telesno kulturne skupnosti.

Pri določanju prioritetenih športnih panog je zavzela stališče, da bi bilo potrebno v okviru prioritetenega razreda I, kar velja za vse telesnokulturne skupnosti v SRS, kot prioritete športne panoge določiti atletiko in košarko. V prioriteto II je predlagala smučanje in odbojko, s tem, da pridobi prioriteto smučanje kot celota, brez izločanja tekov, skokov in alpskega smučanja. S predlaganimi spremembami tekmovalnih sistemov se je delegacija prav tako strinjala. Ob tem je poudarila potrebo po bolj integriranem in usklajenem organiziranju tekmovalnih v občinskem in širših regionalnih okvirih, kot tudi v organizacijah združenega dela. Obenem z obravnavanjem navedenih vprašanj je delegacija analizirala tudi stanje rekreacije in športnega udejstvovanja delavcev naše delovne skupnosti. *Ugotovila je, da je vse prej kot zadovoljivo in da je potrebno to dejavnost čimprej poživiti. Smatrala je za potrebno ponovno predlagati namestitve še enega poklicnega organizatorja rekreacije v železarni, skladno z zahtevo telesnokulturne skupnosti, da naj bo v delovni organizaciji na vsakih tisoč zaposlenih en poklicni rekreator. Ta bi predvsem koordiniral in usmerjal delo amaterskih rekreatorjev v okviru sindikalnih organizacij.*

Delegati so na tej seji dali tudi soglasje k predlogu rebalansa finančnega plana telesnokulturne skupnosti Ravne. Sprememba je nastala zaradi potrebe po povečanju finančnih sredstev nogometnim in odbojgarskim klubom v občini.

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI IN IZREKANJE UKREPOV je na javni ustni obravnavi 16. januarja obravnavala pet primerov kršitev delovnih obveznosti. Kršilec je izrekla tri javne opomine. Dvema, zaradi večjega števila neopravičenih izostankov, enemu pa zaradi tega, ker principielno odklanja evidentiranje prisotnosti na delu s pomočjo žigosnih kartic.

Komisija je obravnavala tudi dva primera, ko ni izrekla ukrepa, ker je smatrala, da ni šlo za tipično kršitev delovne obveznosti oziroma, da je delavec sicer kršil delovno obveznost, da pa je že sama javna obravnava nanj pozitivno vplivala in da ni potrebno izreči ukrepa.

Na zadnjih obravnavah, kot tudi že prej, je komisija prišla do ugotovitev, da so kriteriji pripravljanja kršitev po posameznih obratih zelo različni. To se ne bi smelo dogajati, saj so s tem prizadeti samo določeni delavci, zoper katere se ukrepa; enakim kršilec v drugih obratih pa se podobne ali hujše kršitve tolerirajo. Obenem komisija ugotavlja, da predlagajo v nekaterih obratih v obravnavo delavce zaradi kršitve, ki so take narave, da jih bi bilo predvsem potrebno obravnavati in reševati z medsebojnimi dogovori, zlasti pa na sestankih delovnih skupin. Eden takih tipičnih primerov je neuporaba zaščitnih sredstev, primer, ko je delavec odklonil nadaljnje opravljanje dela zaradi tega, ker mu delovodja ni pravočasno preskrbel zaščitnih čevljev. Podobnih primerov je še več. *V glavnem je treba pregnati miselnost, da je komisija za ugotavljanje kršitev tisti dejavnik, ki bo v obratih in drugod zagotovila red in disciplino oziroma zagotovila dosledno izvajanje samoupravnih sprejetih sklepov in določil splošnih aktov.*

KOMISIJA ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA V ZDRUŽENEM DELU se je sestala 27. januarja. Dejstvo, da je bila to že njena 27. redna seja v tej, res da podaljšani mandatni dobi, kaže na relativno aktivnost tega organa. Narava zadev, ki jih obravnava in za katere je komisija pristojna je takšna, da reševanje ne trpi odlašanja. To velja tako za odločanje o pridobitvi oziroma prekinitvi lastnosti delavca, za premostitve, za plačane in neplačane odsotnosti, kot za vse ostalo, kar podrazumevamo pod pravice in obveznosti iz medsebojnih razmerij.

Na vsaki seji obravnava komisija večje število prošelj in predlogov, o katerih odloča na osnovi določil sporazuma o medsebojnih razmerjih in ob temeljiti samoupravni presoji. Često se namreč dogaja, da določene zadeve, pravice in dolžnosti v samoupravnih splošnih aktih TOZD ali podjetja niso najbolj dosledno urejene.

To kaže na potrebo po dopolnitvi teh aktov. Samoupravna stvarnost s spremenjajočimi se medsebojnimi odnosi pa pri naša vedno nove in nove dileme.

Normalno je, da komisija vsem prošnjam enostavno ne more ugoditi, saj so na eni strani interesi TOZD in podjetja kot celote, na drugi pa interesi posameznika, ki niso vedno identični. Odločitve, sprejete na komisiji seveda za širšo delovno skupnost kot celoto pogosto niso preveč zanimive. Zato o njih ne poročamo. O novo sprejetih delavcih pa mesečno poroča kadrovska služba železarne.

Na zadnji seji je komisija sklenila, da pridobe lastnost delavca trije delavci, potrdila je premostitve petih delavcev in odobrila večje število plačanih odsotnosti za kulturne in športne namene. Poleg navedenega se je seznanila in obsodila negativno reakcijo referenta za invalidske zadeve, ob sporni premostitvi delavke-in-

valida iz oddelka materialnega gospodarstva v oddelke kontrole.

DELAJSKI SVET se je sestel na 21. redni seji 27. januarja letos. Pregledal je izvrševanje doslej sprejetih sklepov, obravnaval predlog za razrešitev vodilnega delavca, odobril več bonifikacij zaradi ne-kvalitetnih in neustreznih dobav industrijskih nožev, odobril odpis določenih osnovnih sredstev ter nakup obveznic federacije itd. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

— Ugotavljamo, da je DS zaradi slabe udeležbe delegatov pogosto komaj sklepčen, kar je ovira za normalno in uspešno delo. Smatramo, da je potrebno z vprašanjem aktivnosti delegatov seznaniti vse zaposlene na sestankih delovnih skupin.

Sklep se izvrši s tem, da izdela sekretar samoupravnih organov poročilo o aktivnosti in prisotnosti delegatov delavskega sveta na sejah in ga dostavi vodjem delovnih skupin.

— Potrjuje se odločitev Upravnega odbora Poslovnega združenja proizvajalcev orodnih strojev Jugoslavije, Mašino-Uniona, s katero se poslovno združenje Mašino-Union razformira, obenem pa takoj pristopi k organiziranju združenja na novih ustavnih principih.

— Firmi American Custom Metals, Cincinnati, ZDA se odobri bonifikacija za ne-kvalitetne in neustrezne dobave industrijskih nožev, po računu št. 1439, z dne 7. 8. 1975 v višini US \$ 116,29.

— Firmi American Custom Metals, Cincinnati, ZDA se odobri bonifikacija zaradi ne-kvalitetnih in neustreznih dobav industrijskih nožev, po računu št. 1992—2043 z dne 25. 11. 1975, v višini US \$ 5328,35.

— Firmi Forexim, Bukarešta, se odobri bonifikacija zaradi zakasnelih dobav industrijskih nožev, v vrednosti US \$ 453,81 = N din 7246,40.

— Odobri se odpis naslednjih osnovnih sredstev:

Vpenjalne glave — amerikanke: 4 komade Ø 160, tročeljstne 2 komada Ø 190, tročeljstne 1 komad Ø 230, tročeljstne 1 komad Ø 270, tročeljstne 1 komad Ø 310, tročeljstne; 1 komad Ø 165, štiričeljstne.

Sklep izvrši stalna komisija za odprodajo odpisanih osnovnih sredstev.

— Odobri se odpis zgradbe, starega upravnega poslopja, ki je že amortizirana in dotrajana.

Za izvršitev sklepa se imenuje komisija: dipl. ing. Jože Borštner — predsednik, ing. Jože Kert — član, Franc Levar — član, Peter Mihelač — član. Komisija ima nalogo opraviti vsa opravila v zvezi z likvidacijo poslopja in licitacijo ter odprodajo rabnega materiala. O izvršitvi sklepa poda komisija pismeno poročilo delavskemu svetu.

Pri prodaji še uporabnega materiala, imajo prednost delavci železarne.

— Da bi se utrdila delovna disciplina in povečala prisotnost na delu, je potrebno v bodoče ukrepati zoper delavce, ki prihajanja in odhajanja z dela ne evidentirajo s pomočjo žigosnih kartic oziroma predčasno zapuščajo delovna mesta, na naslednji način:

— obračun OD mora mesečno dostavljati pismene preglede rezultatov žigosanja obratovodjem in vodjem služb;

— obratovodje in vodje služb javljajo neopravičene izostanke kadrovski službi, s tem da se vsaka zamujena ura zaokroži navzgor. Če delavec zamudi 5, 10, 15 minut... se mu registrira kot zamujena in neopravičena cela ura;

— tako registriranih 8 neopravičenih ur se smatra kot izostanek enega delovnega dne in je obratovodja ali vodja službe dolžan ukrepati skladno z določili samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih;

— tiste delavce, ki zaradi malomarnosti ne žigosajo ali žigosanje principiarno odklanjajo, je treba predati v obravnavo komisiji za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti;

— pristojne službe morajo vršiti redne dnevne obhode žigosnih ur.

— Daje se soglasje za nakup obveznic federacije iz sredstev rezervnega sklada v višini 2 milijona dinarjev.

— Dipl. ing. Božo Cimerman se s 1. januarjem 1976 soglasno razreši dolžnosti na delovnem mestu šefa prodaje TOZD Mehanske obdelave, zaradi prehoda v drugo delovno organizacijo.

Ta sklep je podlaga za izbris ing. Cimermana iz registra podpisanih pooblaščenecv. Sklep izvršijo pristojne službe kadrovske splošnega sektorja.

— Razpisuje se prosto delovno mesto šefa prodaje TOZD mehanske obdelave. Sklep izvrši razpisna komisija v sestavi: Hrastnik Franc — predsednik, Krivograd Pavel — član, Šater Jože — član, v sodelovanju s kadrovske službo železarnice, ob upoštevanju pogojev in na način določen s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in statutom TOZD mehanske obdelave.

Janko Dežman

Predstavljamo našo železarno

OBRAT STROJEV IN DELOV

KAJ DELAMO?

Obrat strojev in delov je formalno nastal ob razdelitvi mehanske obdelovalnice na več obratov. Glavno proizvodno področje obrata je mehanska obdelava ulitkov in odkovkov ter izdelava strojev. Pod obrat spadajo tudi orodjarna, brusilnica orodja in oddelek za izdelavo konstrukcij.

Obdelava ulitkov in odkovkov ter izdelava različnih strojnih delov, za kar je udomačen izraz: **individualna proizvodnja**, se je razvijala vzporedno z rastjo cele tovarne, medtem ko je izdelava strojev, predvsem stiskalnic, novejšega datuma.

Odkovkov obdelamo letno nad 3500 ton, kar predstavlja 60 % vse individualne proizvodnje. Kupci jih uporabljajo pri izdelavi investicijske opreme, za rezervne dele, proizvodne opreme, kot potrošni izdelovalni material v železarnah, v avtomobilski in železniški industriji itd. Zato je značilno za tako vrsto proizvodnje, da se posamezni izdelki pojavijo samo enkrat, nekateri se ponovijo čez leto ali več let, nekaj pa se jih skoraj stalno ponavlja. Glavni predstavniki teh ponavljajočih se skupin odkovkov oziroma valjancev so: ojnice s pripadajočimi deli za velike ladijske motorje, valji za hladno valjanje, polne plošče za električne generatorje, utopi, trni za izdelavo cevi, torzijske osi, ki služijo kot vzmeti za vozila, deli za traktorsko industrijo (pol osi, ozobljeni venci, cevnic in šipke za naftno industrijo). Seveda se tudi tu le del izdelkov ponavlja v popolnoma enaki obliki in enakih količinah. Pred dvema, tremi leti, npr. nismo mogli zadovoljiti fa. MAN pri dobavi ojnice, v zadnjem času pa teh naročil praktično ni, s pridobitvijo sovjetskega tržišča pa se je izredno povečala potreba po polproizvodnji valjev za hladno valjanje. V večjih količinah smo izdelovali tudi osi za lokomotive in vagone, kolenaste gredi za pomožne ladijske motorje in podobno.

Podobna je situacija pri obdelanih ulitkih. Vgradni kosi za valjarne, ki smo

jih leta dobavljali fa. Achenbach, so predstavljal pomemben delež pri obdelani litini in so bili nekakšna izkaznica naše sposobnosti, saj pri izdelavi zahtevajo visoko stopnjo strokovnega znanja in izkušenj. Zaradi evropske gospodarske krize zaenkrat teh naročil nimamo. Sedaj so glavni predstavniki obdelane litine: »pilger« valji za valjanje cevi, skleda in bobni za razne mline in drobilce, tekalna kolesa za žerjave, ohišje za avtomobilsko industrijo in podobno. Litine obdelamo letno ca. 1000 ton. S surovci se pri odkovkih in litini oskrbujemo izključno iz domačih obratov.

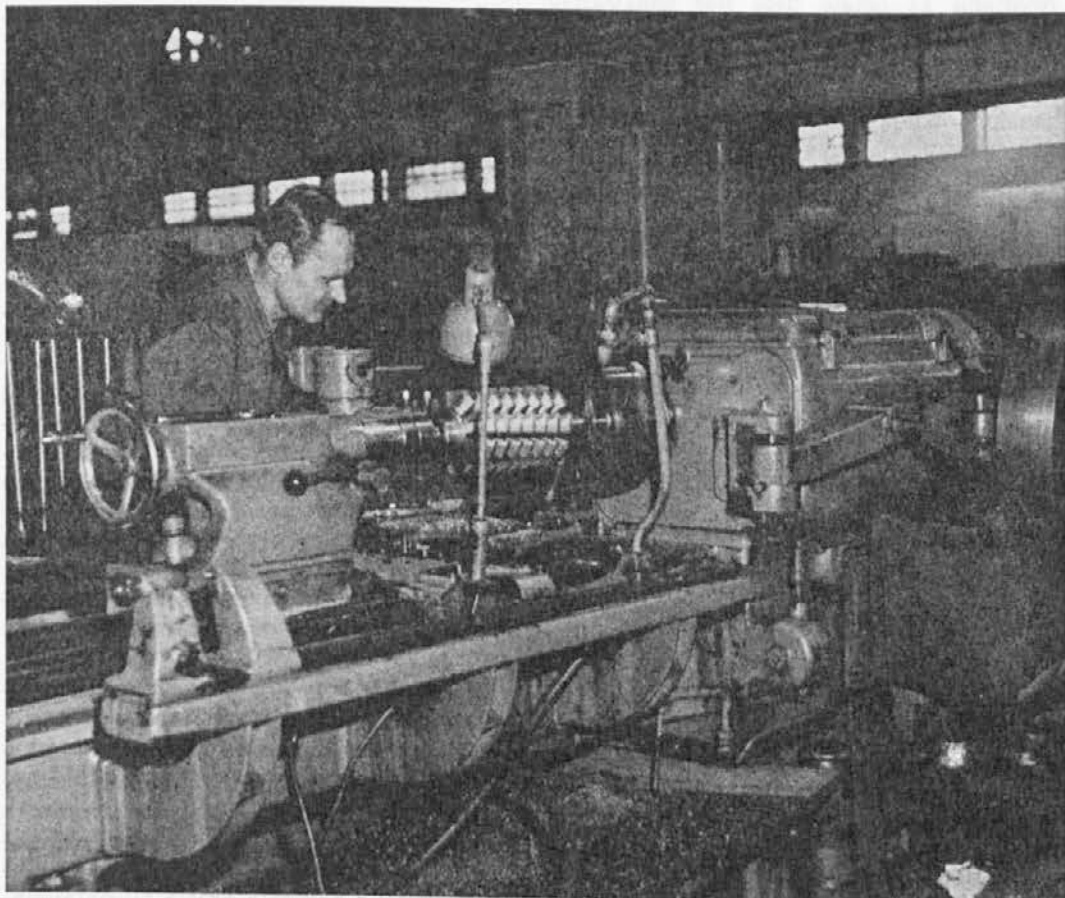
Glavna predstavnika asortimana »sestavljene izdelki« sta kolesni stavek in

osi za tovarne prikolice. Kolesni stavek je eden najstarejših izdelkov mehanske obdelovalnice. Uporablja se za transport v rudnikih, gramoznicah in podobno. Obseg proizvodnje je tako odvisen od gibanja v rudarstvu. Pri izdelavi osi za prikolice imamo prednost pred drugimi proizvajalci zaradi kvalitetnega domačega vložka, možnosti termične obdelave in zaradi racionalne utečenosti proizvodnega postopka. Imamo tendenco osvojitve izdelave osi tudi za širši krog proizvajalcev tovornih prikolic.

V obratu strojev in delov smo do 15. januarja 1976 izdelovali tudi diske za poljedelske brane. Proizvodnja je v letu 1975 dosegla nekaj pod 700 ton. Pri tej proizvodnji je obrat dosegel lep tehnološki napredek. Prejšnje operacije rezanja pločevine, izsekovanje, obrezovanje, struženje, rezkanje, upogibanje, so se z uporabo doma izdelane ekscentrske stiskalnice 630 Mp zmanjšale na dve glavni operaciji, tj. izsekovanje in kovanje. Tak tehnološki postopek je zanesljivo med najboljšimi v evropskem merilu.

Zaradi delitve programa med železarnami, velikih transportnih stroškov vložnega materiala, neprimernih prostorov, potreb po investicijskih sredstvih, se sedaj ta proizvodnja kompletno s proizvajalnimi napravami vred prenaša v Železarno Jesenice.

Oddelek za izdelavo konstrukcij je s sedaj k tehničnim službam priključenim oddelkom montaže odigral nadvse pomembno vlogo pri izgradnji železarnice. Doma so se izdelovale in montirale hale za valjarne, podaljšani del kovačnice, hale za srednjo in lahko mehanično obdelovalnico, vzmetarno in jeklovlek. Izdelovale so se peči in druga oprema za valjarne, kovačnico, žarilnico, kompletni žerjavi, oprema za generatorsko postajo, rekonstruirala

Precizno delo. Ernest Trbove, 19 let v železarni

proga v stari topilnici itd. Mislim, da ni obrata v železarni, kjer ta dva oddelka ne bi vložila svojega dela, obogatena z iznajdljivostjo, delovnim elanom in seveda s strokovnostjo. Sedaj je dejavnost oddelka konstrukcij delno spremenjena. Izdelujejo konstrukcijske izdelke za potrebe železarne, dele za lafete, elemente za proizvodnjo strojev, dele osi za prikolice, varijo šipke za naftno industrijo. V tem oddelku je tudi organizirana izdelava ozobljenih vencev, montaža osi za prikolice in kolesnega stavka.

Izdelava strojev in naprav se je v strmem vzponu razvila v zadnjih letih in je v letu 1975 s 1400 tonami in 52,5 milijoni dinarjev, realizacija predstavljala 20 % celotne proizvodnje obrata in istočasno 85 % izvoza obrata in celo 57 % izvoza vse TOZD MO. Glavni predstavnik tega področja so eno in dvostebne ekscentrske stiskalnice. Sedaj izdelujemo te stiskalnice do sile stiskanja 630 MP, imamo pa tehnične možnosti za izdelavo še večjih stiskalnic. Med ostalimi stroji izdelujemo: aligator škarje, stroje za kovaško valjanje, paketirke, mline, drobilce idr. Do konca leta 1975 je bilo izdelanih 112 stiskalnic in 180 ostalih strojev, oziroma naprav.

Prve stiskalnice so bile domače konstrukcije, pozneje smo se zaradi lažjega osvajanja tržišča in pridobitve nujno potrebnega renomeja, povezali z znano zapadnonemško tovarno Weingarten.

Stiskalnice lahko delimo na stiskalnice za preoblikovanje pločevine tipa DE, za katere smo osnovno dokumentacijo dobili od omenjene nemške firme in na kovaške stiskalnice tipa KES, ki se izdelujejo po domači dokumentaciji. Po tej dokumentaciji izdeluje stiskalnice tudi mariborska tovarna Metalna.

Po medsebojnem dogovoru nas Metalna oskrbuje z zvarjenci za stiskalnice, s surovinami za ostale dele nas oskrbujejo domači obrati, razen seveda bronze, sive litine, ki pa je potrebujemo le neznaten del in standardne nabavljene robe. Mehansko obdelavo izvrši obrat večinoma sam, posamezna ozka grla rešujemo s kooperanti. S postavitvijo strojev za ozobljenje v začetku leta 1976 se bomo osamosvojili tudi na tem področju. Od uvoza smo zaenkrat odvisni še pri elektromagnetnih ventilih, opremi za mazanje, kotalnih ležajih, delno sklopkih in zavorah ter krmilnem delu elektro opreme.

Izdelava stiskalnic in drugih strojev je zapletena in strokovno zahtevna. Tip stiskalnice DE-500 ima npr. 1500 pozicij, vseh posameznih delov pa 4000. Da je za vsak stroj vsa ta množica elementov od začetka montaže izdelana oziroma nabavljena, je potrebno veliko prizadevanj v vseh službah in delavnicah. Ker se deli za stiskalnice obdelujejo na istih strojih kot ostala individualna proizvodnja, so pri terminskem usklajevanju težave še večje, istočasno ima pa to prepletanje tudi to dobro stran, da lahko ob pomanjkanju naročil ene vrste proizvodov kapacitete zapolnimo z drugimi izdelki.

Montaža strojev se vrši v novi, v letu 1975 dograjeni montažni hali s 100 t žerjavom. Monterji svoje delo dobro obvladajo, tako po strojni in elektro plati, čeprav njihove naloge stalno otežujejo dejstvo, da

začetki montaže niso pravočasni in so v stalni časovni stiski.

Z opisovanjem vrste proizvodov in proizvodnih nalog smo tako prišli do orodjarne in brusilnice. Čeprav ta oddelka svoje delo redko plasirata na tržišče, sta izredno pomembna, ne samo za obrat strojev in delov, temveč za celo TOZD, v nekaterih storitvah pa kar za vso železarno. Orodjarna izdeluje posebno orodje in delovne pripomočke za naše obrate, brusilnica pa skrbi za vzdrževanje rezalnega orodja in izdeluje del strgarskih nožev z naloženo trdo kovino. V orodjarni tudi osvajamo nove proizvode, predvsem za obrat pnevmatskega orodja in izdelujemo zahtevnejše komplete, kot npr. hidravlične črpalke za stiskalnice, dele za zračne motorje itd.

KAKO DELAMO?

Tipičnega tehnološkega postopka izdelave ni možno izbrati ker je raznolikost prevelika. Vsak izdelek pač preide skozi nekatere naslednjih oblik obdelave:

1. priprava materiala: razrez na krožnih žagah, zarisovanje, zasredenje

2. struženje vršimo na malih in srednjih univerzalnih stružnicah, težkih stružnicah za grobo in fino obdelavo, kopirkah, karuslji, planskih stružnicah, stružnih polavtomatih in namenskih strojih

3. skobljanje in pehanje na treh velikih skobelnih strojih, treh pehalnih strojih in šepingu

4. rezkanje na univerzalnih, programskem in namenskih rezkalnih strojih, portalnem-rezkalnem stroju, na horizontalno-vrtalno rezkalnih strojih

5. brušenje na strojih za zunanje brušenje in to srednjih in velikih ter specialnem stroju z oscilirajočim brusilnim vretenom

6. globoko vrtanje na namenskem stroju po sistemu BTA

7. vrtanje in povrtavanje na univerzalnih in radialnih vrtalnih strojih

8. honanje se opravlja kot dodelavna operacija pri zahtevnih tolerancah in površinah, v primerih, ko brušenje ni možno ali ni rentabilno

9. superfiniš, postopek za doseganje najfinjših kvalitete površin

10. ozobljenje, v fazi montaže, do premera zobnikov 2 m in modula $m = 20$

11. zarisovanje je pravzaprav pomožna, a pomembna operacija, ki se izvaja med ostalimi delovnimi operacijami

12. varjenje: elektro obločno, avtogeno, v zaščitni atmosferi plina CO_2 , topo varjenje, točkovno varjenje

13. termična obdelava ozobljenih vencev

14. antikorozijska zaščita: pleskanje in peskanje

15. ravnanje in upogibanje: ročno ravnanje diskov žag, upogibanje pločevine na upogibnem stroju

16. lotanje trde kovine za krone za globoko vrtanje, strgarske nože in slično

17. ostro brušenje obdelovalnega orodja.

Poleg teh je še cela vrsta manj razširjenih delovnih operacij kot so: strojno in ročno avtogeno rezanje pločevine, mehanško rezanje pločevine in profilov, navlačenje delov s pomočjo gretja ali ohlajevanja v tekočem kisiku, strojno in ročno re-

zanje navojev, tuširanje površin, rolanje itd. Seveda je kvaliteta izdelave nadzorovana z medfazno in končno kontrolo. Veliko izdelkov mora biti prevzetih s strani prevzemalcev zavarovalnih družb. V takih primerih nosi že surovec žig prevzemalca, šaržne številke in druge oznake, ki se med obdelavo ne smejo odstraniti in se morajo zato prenašati na že obdelane površine. Veliko izdelkov začasno zapusti obdelovalni proces mehanske obdelave, da se bi medtem lahko izvršila termična obdelava.

S ČIM DELAMO?

Zagotovljena prodaja, načrtovani tehnološki postopki izdelave, uvedeno krmiljenje in lansiranje, so samo predpogoji za proizvodni proces. Glavni pogoji so vendarle proizvodna sredstva in kadri. Značilnosti obrata je zastarel strojni park. Šele v zadnjih letih je poživila zamenjava istrošene opreme, vendar bo v prejšnjih letih zamujeno težko hitro nadoknaditi.

Poleg zamenjav pa so sredstva potrebna tudi za nujne razširitve. Obrat ima na razpolago nad 13.700 m² delovne površine in stroje za izvrševanje vseh naštetih tehnoloških postopkov. Razen redkih izjem zahtevajo vsa delovna mesta profil kvalificiranega delavca, zato se zaposlujejo v našem obratu v glavnem absolventi poklicne šole. Posamezna delovna mesta zahtevajo tudi delovodsko šolo. Zaradi potrebe po stalnem prilagajanju proizvodnih kapacitet potrebam tržišča, morajo biti delavci usposobljeni za večkratne menjave delovnih mest. Ker je fleksibilnost obrata eno od pomembnih orožij v borbi za tržišče, bi morali najti način motiviranja delavcev za pridobivanje usposobljenosti za delo na več delovnih mestih.

BODOČI NAČRTI

Načrt srednjeročnega razvoja ne zane marja razširitev našega obrata. Povečala se bo proizvodnja strojev. Na področju individualne proizvodnje si bomo prizadevali za večjo specializacijo. Za večkrat se naj bi povečala proizvodnja valjev za hladno valjanje in se verjetno osamosvojila v samostojen obrat. Predvidena je tudi gradnja nove proizvodne hale za preselitev in razširitev ter osamosvojitve orodjarne. Orodjarna naj bi postala orodjarna v pravem pomenu besede in bi izdelovala tudi orodje za stiskalnice.

Ker so tudi za obrat pnevmatskega orodja planirani novi prostori, bo naš obrat v stari hali pridobil na prostoru. Poleg specializirane individualne proizvodnje bi lahko na tem prostoru planirali izdelavo manjših strojev (paketirke, škarje). Novi prostori so planirani tudi za proizvodnjo sedanjega oddelka konstrukcij.

Jože Potočnik

MISLI

Dveh lubenic ni mogoče nositi pod isto pazduho.

Poslušalec je babica pri porodu besede.

Tistega, kar ni zapisano, pravzaprav ni; bilo je, pa je umrlo.

Vsaka prognoza je tvegana

Pravijo, da reke ne moreš preplavati, ne da bi se zmočil. Ta modrost se potrjuje tudi v današnjih dogajanjih v gospodarstvu, predvsem v zunanji trgovini, ko se moramo krepko spoprijeti s tokom težav. Krepko nas je opljusnil val zahodne recesije, težavo pa bomo prebredli, če se bomo z njo spopadli preudarno.

Ugotavljamo, da izvoz iz naše železarne v zahodne države s čvrsto valuto upada, da prodajamo po nizkih cenah, uvoz pa nasprotno narašča. Prvo je razumljivo zaradi že kar poraznega zmanjševanja proizvodnje jekla v zahodnoevropskih državah, npr.:

v Zahodni Nemčiji v letu 1975 za 24,1 % v primerjavi z letom 1974, ki pa je bilo seveda leto izredne konjunkturo. V tem letu so Zahodni Nemci izdelali kar 53,23 milijona ton jekla, v letu 1975 pa le še 40,42 milijona ton. Jeklarske proizvodne zmogljivosti so izkoristili le 70-odstotno;

v Italiji so v letu 1975 izdelali le 21,8 milijona ton jekla, v primerjavi s 23,8 milijona ton v letu 1974;

v Veliki Britaniji so znižali proizvodnjo jekla na 20,2 milijona ton od 22,4 milijona ton v letu 1974.

Največja družba BSC (British Steel Corporation) je zabeležila po podatkih Financial Timesa 340 milijonov funtov šterlingov izgube, kar predstavlja 8,5 milijona funtov šterlingov tedensko — en funt velja trenutno ca. 36,89 din; odpustili so 44.000 ljudi in zmanjšali stalež na 176.000 ljudi.

Ob zaključku poslovnega leta 1975 se hudujejo na svoje strokovne vodilne može, ki so jim že za leto 1975 prognozirali izboljšanje, doseženo pa je bilo nasprotno; in še naprej bi lahko naštevati. Torej so naše možnosti izvoza močno okrnjene.

V naši železarni smo v letu 1975 proizvodili z nezmanjšanimi kapacitetami in smo surovine, na katere smo vezani izključno iz uvoza, kupovali v nezmanjšanih količinah ter razen pretežnega dela starega železa skoraj izključno iz zahodnoevropskih držav.

Med letom so bili sicer uvedeni ukrepi, ki naj bi zavezili uvoz iz držav s čvrsto valuto na ta način, da nam bi naj le povečan celotni izvoz (vključno v socialistične države) dajal možnosti neomejenega uvoza za blago, ki ne podleže uvoznim kontingentom, torej za tako, na listi prostega uvoza.

Slovenske železarne smo združile ves izvoz OZD vključenih v SZ, Narodna banka Slovenije je dala soglasje za tako združitve in prikaz izvoza (v tem letu naj bi združevanje pravic postalo že kar pravilo še v ostalih republikah), dodan je bil večji delež količinskih dobav jekla za domače tržišče, ker je izvoz zajemal več finalnih proizvodov in kvalitetnejših vrst jekla in tako smo dosegli predpisano prekoračitev celotnega izvoza v primerjavi z letom 1974, in za proizvode iz liste prostega uvoza (reprodukcijski material, surovine, rezervne dele za tekoče vzdrževanje) smo dobili prosto pot.

V mejah potreb in v okviru finančnih zmogljivosti smo tako bili preskrbljeni z

uvoznim blagom za nemoteno proizvodnjo, zaškrpalo je pri nekaterih proizvodih iz naslova deviznega kontingenta (trda kovina, diski za žage itd.) ter blagovnega kontingenta, kjer smo občutili najhujše težave pri ležajih. Vrednost uvoznega blaga smo v primerjavi z letom 1974 povečali za približno 65 %, skupaj pa smo uvozili s konvertibilnega področja surovin in repromateriala ter rezervnih delov in pomožnega materiala za 10.269.300 \$ (brez starega železa in rude). Sicer negospodarne višje zaloge surovin pridejo v tem trenutku prav, saj moramo, ko po eni plati ugotavljamo krizo v jeklarstvu, beležiti precejšen porast cen za surovine (od 5 do 10 %).

Tako smo tudi sami prispevali k še večjemu nesoglasju v zunanji plačilni bilanci. Za odstranitev tega nesoglasja naj bi bilo za leto 1976 merilo za pravico uvoza neokrnjen izvoz v države s čvrsto valuto, za enak obseg uvoza iz določenega preteklega obdobja bi morali ta izvoz še prekoračiti. V odnos izvoz : uvoz ne šteje izvoz v socialistične države, pa čeprav plačujemo že nekaterim od teh v čvrsti dolarski valuti.

To torej pomeni, da se bomo morali za doseg kvalitnega programa proizvodnje jekla, ki terja tako uvoz določenih vrst ferolegur, grafitnih elektrod, kot tudi pretežni del starega železa, boriti za izvoz v države s čvrsto ali konvertibilno valuto.

Kaj pa to pomeni, pove tistih nekaj podatkov o krizi v jeklarstvu ravno v teh državah.

Določene prioritete proizvodne panoge so sicer iz takega odnosa ali vezave izvoza na uvoz izvzete — črna metalurgija doslej še ni — vendar pa velja tudi za te panoge omejen uvoz reprodukcijskega blaga in surovin.

Za izpolnitev tako izvoznih obveznosti kot tudi pridobitev uvoznih pravic bomo nastopali v okviru sestavljenega podjetja slovenskih železarn skupno, skupno bodo postavljene zahteve za dodelitev kontingentov, da bi tako bolje odrezali pri zveznih organih. Dodeljeni kontingenti za uvoz blaga bodo delno predmet centralne evidence, delno jih bodo za posamezne OZD v okviru SZ vodile področne devizne dokumentarne kontrole, od vsakega kontingenta pa bo v glavnem del sredstev pridržan v centralni evidenci SZ za solidarnostno pomoč, če bi katerikoli od OZD le preveč »zapelo« in bi imela sama premalo pravic. Seveda pa niso samo kontingenti, ki bodo še dodatno omejevali uvoz določenih vrst blaga, temveč tudi posebna dovoljenja zveznih organov s predhodnimi pristanki domačih proizvajalcev. Obeta se še nadalje ostra, in še hujša bitka, ki bo terjala kar precejšnje količine papirja, pa tudi požrtvovalnosti in vztrajnosti.

V trenutku še ni točno znano, v kakih mejah se bodo gibale naše pravice za uvoz surovin in reprodukcijskega blaga, če bomo dosegali dosednji nivo izvoza v države s konvertibilno valuto, v naprej pa že vemo, da bodo manjše od onih iz preteklega leta.

Uvozno blago bo torej dvakrat drago-ceno:

— ker je že itak drago in se mu cena še zvišuje, poleg cene pa carina in carinske dajatve (slednje so za leto 1976 višje za ca. 5 do 7 %),

— ker ga po vsej verjetnosti ne bo dovolj na razpolago.

Temu primerno bi morali z njim tudi rokovati: od materialnih do skladiščnih služb — tu ugotavljamo, da skladiščnih prostorov ni dovolj in še niso primerno urejeni — pa do vsakega posameznika, ki ima kakršenkoli opravke ali nosi odgovornost za blago.

Verjetno se nekaterim težavam v redni preskrbi s surovinami in reprodukcijskim blagom sploh ne bomo mogli izogniti, takrat, ali pa že vnaprej bo pač potrebno skupaj preudariti, katero vrsto blaga naj uvozimo ali se ji sploh odpovemo. Prav tako pri izvozu: do katere meje se naj še odločamo. Osamljeni pa pri tem nikakor nismo. Avstrija pravkar preživlja najhujšo krizo zadnjih tridesetih let, najizrazitejša je v jeklarstvu, saj proizvajajo avstrijske jeklarne vsaj $\frac{2}{3}$ svojega jekla za izvoz. »Konjunkturna« delovna sila, kakor imenujejo tujo delovno silo, postaja čedalje bolj odvisna. Tekstilna industrija po svetu že lep čas hira, Japonci skorajda »prednjačijo« v tej panogi, lesna industrija se bori, za proizvajalce nafte so minili rožnati časi, ko so jo lahko zagodli vsemu svetu: za Venezuelo, ki je podpržavila naftno proizvodnjo, poleg tega pa nafto podražila, je trd oreh prodaja te nafte. Venezuela pa je za Saudsko Arabijo in Iranom tretja največja izvoznica nafte na svetu in je njen skorajda edini vir za življenje (največja proizvodnica je SZ s 490 milijonami ton letno), ampak to le mimogrede, da se zavemo resničnosti.

V zahodnoevropskih državah so opravili v jeklarski industriji že vse potrebne in manj potrebne remonte, investirali in modernizirali so v kar največji možni meri, vendar se skrajšanemu delovnemu času kljub temu niso mogli izogniti, niti izgubam.

Prav bi bilo omeniti še to, da se pa prav v tem trenutku pripravljamo še na razširitev uvoza, ves postopek za dodatno registracijo je že v teku, izpolniti moramo še nekatere pogoje glede skladišč ter vplačati predpisane depozite za določene proizvodne vrste. Razširjena registracija gre v smeri kompletiranja lastnega proizvodnega programa. To pomeni, da bi uvažali take vrste jekla, ki so sicer v našem proizvodnem programu, jih pa ne moremo trenutno izdelovati ali je kalkulacija ob kompletaciji dobav za nas ugodnejša. Plačilne bilance verjetno na ta način ne bi poslabšali, ampak bi zagotovili domačemu potrošniku boljšo in kompletnejšo oskrbo. Jekla, ki jih sami ne proizvajamo, spadajo pa v naš proizvodni program, ali pa delno morda tudi ne spadajo, domači potrošniki tudi sedaj uvažajo, bodisi neposredno, bodisi po trgovskih organizacijah. V tem primeru bi pač morali naši železarni zagotoviti dodatne uvozne kontingente za ta jekla, seveda pa bomo morali imeti na razpolago še večje pravice za uvoz, vezava izvoz: uvoz nam jih v zadostni meri verjetno ne bo zagotovil. Izjema je zopet uvoz iz socialističnih držav, kjer bi delno že do-

Vesti iz ZK

Živimo v času, ko se v naši delovni organizaciji hkrati odvijata dve veliki akciji. Uresničujemo ustavna načela, ustanavljamo več TOZD, istočasno pa gre v javno razpravo samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov. Pred javno razpravo so se sestali predstavniki družbenopolitičnih organizacij železarne Ravne, ker smo želeli dobiti odgovore na določena sistemska vprašanja. Sestanek družbenopolitičnih organizacij železarne je bil 13. 1. 1976 v dvorani upravnega poslopja. Prisostvovali so še: vodja oddelka za oblikovanje OD, člani teama za nov pravilnik o OD, direktor KSS tov. Cigler Adi ter predstavnik Zavoda za produktivnost dela iz Ljubljane tov. Ogorevc.

Sekretar Zveze komunistov železarne tov. Sead Karađa je v uvodni besedi orisal pomen takega sestanka in v katere načelne stvari samoupravnega sporazuma se naj poglobimo v diskusiji. Med drugim je predlagal komisijo, ki bo na podlagi diskusije sestavila stališča, po katerih bi potem v nadaljnji razpravi delali. Moramo še posebej poudariti, da smo želeli odgovore na sam sistem samoupravnega sporazuma, ali zajema vsa zakonska določila, ki jih določa nova ustava in sindikalna lista. Namenoma se nismo spuščali v analitične ocene in ocenitve delovnih mest. To je prepuščeno široki demokratični razpravi, ki bo na določene pomanjkljivosti dala pripombe in izboljšave.

Tovarišu Ogorevcu in službi za OD je bilo postavljenih deset vprašanj:

1. Kaj nam nudi novi sistem?
2. Obravnava členov samoupravnega sporazuma o delitvi OD, ki so jih dali delegati zborov in sindikalnih organizacij. Poudarek je bil na »kočljivih« členih samoupravnega sporazuma.
3. Masa OD po samoupravnem sporazumu v skladu z družbenim dogovorom za leto 1976.
4. Podati varianto za OD tako, da bo vsebovala minimalno število negativnih ocen delovnih mest.
5. Razmerje, oz. razpon med minimalnim in maksimalnim OD.
6. Odnos med posameznimi obrati oziroma službami.
7. Način uveljavljanja OD po novem sporazumu (1/12 ali druga sprejemljiva varianta).
8. Porast OD decembra 1975 — december 1976.
9. Praktičen prikaz izračuna OD za posamezna karakteristična delovna mesta.
10. Aktivnost razprav.

Iz vprašanj je razvidno, da je bilo odgovornim ljudem, ki delajo na samouprav-

nem sporazumu postavljenih veliko konkretnih vprašanj. Na določena vprašanja smo dobili obširne in zelo konkretne odgovore. Sama razprava pa je pokazala na določene pomanjkljivosti, odnosno, da bo potrebno še precej stvari uskladiti, še posebno takrat, ko bo sporazum v razpravi med neposrednimi proizvajalci.

Po tako obširni razpravi se je sestala komisija in zavzela stališča o sporazumu za OD. Na podlagi treh sestankov družbenopolitičnih organizacij je prišla do naslednjih ugotovitev:

1. Za čim boljše globalno ocenitev samoupravnega sporazuma je družbenopolitičen aktiv želel razpravljati o naslednjih bistvenih vprašanjih, ki zadevajo samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v železarni Ravne.

1.1. — Karakteristika samoupravnega sporazuma o delitvi OD;

— kaj nam samoupravni sporazum nudi (prednosti, slabe strani sporazuma);

— ali dejansko upošteva nagrajevanje po delu in kako?

— ali stimulira individualno in boljše delo vseh delavcev?

— ali upošteva in stimulira vse delavce za dodatno izobraževanje ob delu in za delo? Kako?

— kako je zastopana socialna varnost posameznih delovnih mest, oz. vseh delovnih mest v železarni Ravne?

1.2. Vprašanje problematike delavcev v četrti izmeni je vprašanje širšega družbenopolitičnega značaja in ni predmet sporazuma OD, zato je potrebno to vprašanje reševati na nivoju sporazuma barvne in črne metalurgije SRS. Možnost zadovoljivega reševanja tega problema naj bo po-

dana ob izdelavi predloga sindikalne liste za leto 1977.

2. Masa OD po samoupravnem sporazumu ter družbeni dogovor za leto 1976 morata biti usklajena.

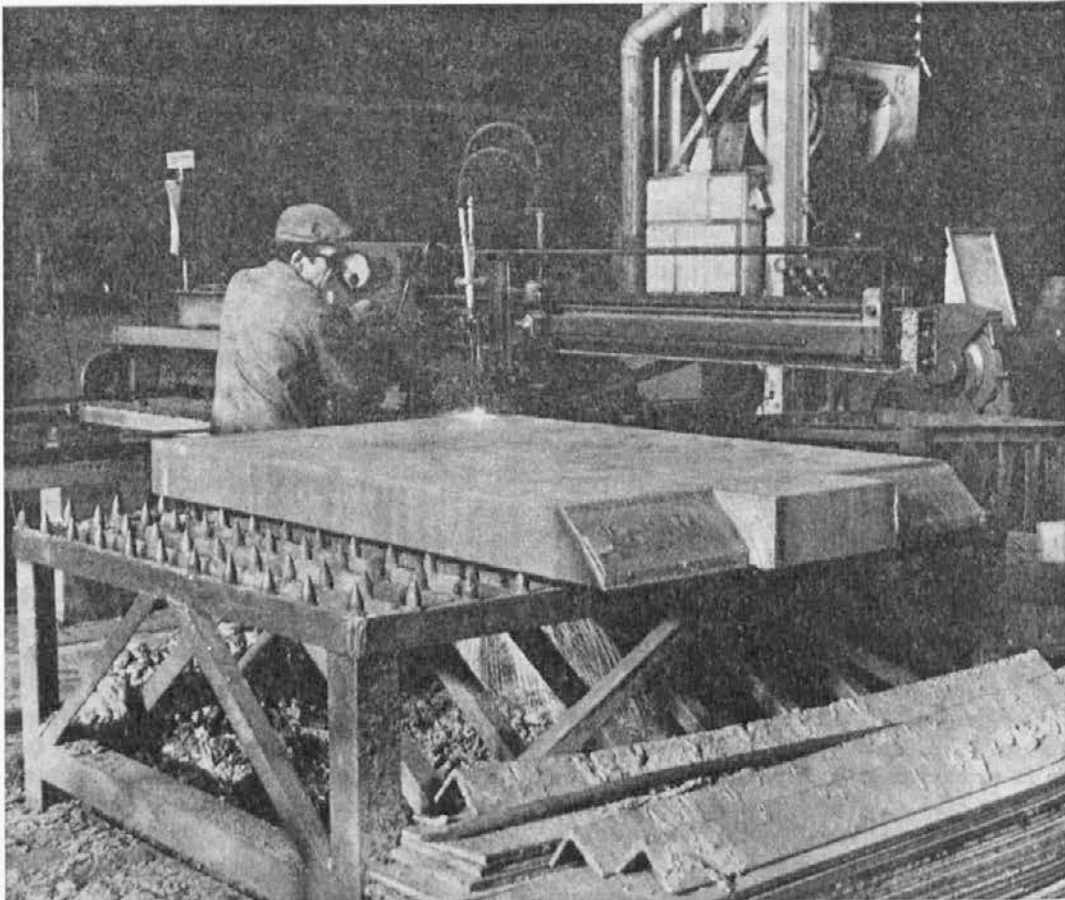
3. Pri obravnavi variant izračunov tabel urnih postavk je upoštevati tako, ki bo vsebovala minimalno število negativnih ocen delovnih mest.

Želimo, da potekajo razprave na najbolj širok demokratičen način: »Vsi o vsem, ob istem času in na enak način«. Akcija razprav naj poteka v vseh sredinah, in sicer: družbenopolitične organizacije, samoupravni organi, delegati, delovne skupine, zbori delovnih ljudi, delavski sveti in vodstvene strukture od delovodij do direktorjev.

Točno določiti, kako se bodo usklajevale individualne pritožbe na analitično oceno OD, kakor tudi ostali faktorji, ki vplivajo na izračun OD.

Za teh 10 postavljenih vprašanj imamo naslednje ugotovitve:

Dejstvo je, da je samoupravni sporazum velika pridobitev za vse delavce v delovni organizaciji, ponuja najbolj demokratično razreševanje problematike delitve dohodka in osebnega dohodka, sicer na enoten način. Postavlja vse delavce v enak izhodiščni položaj, zagotavlja delavcem delovno mesto, vrednoti delovna mesta po enakih kriterijih, stimulira individualno in kolektivno boljše delo, za končni cilj in poslovnost celotne delovne organizacije. Menimo, da sistem vseskozi poudarja delo in nagrajevanje po delu. Stimulira nagrajevanje po delu ter uspeh dela TOZD in celotne delovne skupnosti, torej je poudarek na boljšem delu TOZD in celotnega kolektiva. Ugotavljamo, da sistem stimulira težnjo vseh zaposlenih v delovni organizaciji za doseganje ciljev izobrazbe, ki izhaja iz analitične ocene delovnega mesta.

bili jekla za kompletiranje v posebnem dogovoru blagovne menjave.

Trenutno je torej pesimizma za dober potek uvoznih poslov in zagotovitev potrebnega repromateriala za našo železarno dovolj, vendar bo pač potrebno z združenimi močmi poskušati čimbolj omiliti težave, ki se bodo občasno pojavljale.

BK

Stanko Fink; 25 let, v železarni pri delu na sekatorju

Menimo tudi, da je zelo zastopana v najbolj sprejemljivi obliki socialna varnost vseh delovnih mest v delovni skupnosti, torej delavcev na delovnih mestih.

Glede na trenutno stanje so ugotovitve naslednje: novi sistem zahteva za uveljavitev dodatno maso. Zatečeno stanje dejansko predpisane izobrazbe za nekatera delovna mesta, ki ne dosegajo predpisane izobrazbe, še bolj poudarja interes za izobraževanje. Pri tem pa moramo upoštevati, da delavci, ki uspešno opravljajo delo na takšnih delovnih mestih, morajo biti nagrajeni za opravljeno delo. S tem je jasno povedano, da si z delovnimi izkušnjami ne morejo kupiti predpisane izobrazbe, ampak si samo po načelih ustave zagotavljajo nagrajevanje po delu.

Menimo, da je na osnovi preliminarne razprav delegatov zborov delovnih ljudi in sindikalnih organizacij kakor tudi ožjih razprav družbenopolitičnih delavcev potrebno posamezne člene samoupravnega sporazuma popraviti, ali smiselno oblikovati v okviru obstoječega stanja in politike kadrovanja v smislu dejanskih potreb.

Člen 15. formulirati v smislu nagrajevanja po delu, člen 12., 152. in 153. je oblikovati na osnovi širše javne razprave in strokovnih razlag sistema, da bosta v okviru sistema sprejemljivi in da ob uveljavitvi upoštevajo zatečeno stanje.

Člen 154. reševati v smislu kadrovskega načrtovanja, ki naj bazira na osnovi kvalitetnejšega dela.

Za člene 12., 152. in 153., če bodo spremenjeni na osnovi javnih razprav, je treba dodati besedilo »da veljajo samo ob uveljavitvi novega sistema«.

Razmerje med minimalnim in maksimalnim OD se naj giblje na podlagi sklepov in stališč, ki so jih v preteklosti že

potrdile družbenopolitične organizacije v meji 1 : 5.

Izhajajoč iz ugotovitve sistema analitične ocene delovnega mesta, ne glede v katerem obratu ali službi delavec to delo opravlja, mora biti to enakovredno ocenjeno. Pri tem je dodatno upoštevati in oceniti vrednost posebnih pogojev dela. V javni razpravi se naj upošteva še posebej ta moment.

Uveljavitev sistema OD zadeva interese najširšega kroga zaposlenih. Zato se mora omogočiti demokratična pot razprave in uveljavljanja. Zato priporočamo vsem, da v zadostni meri strpnosti in razsodnosti na najbolj sprejemljiv način uveljavimo sistem oziroma sporazum o delitvi OD.

Rast OD decembra 1975 — december 1976 se naj giblje v okviru družbenega dogovora ob upoštevanju družbeno dogovorjenih sprememb.

Prikaz izračuna OD za vsakega posameznika mora biti tak, da si bo lahko vsak sodelavec tudi svoj OD izračunal.

Mnenja razprav je treba posredovati organom samoupravljanja in upoštevati načela, ki so bila za to točko že upoštevana. V razpravah je zagotoviti enotno oblikovanje sistema na nivoju celotne delovne organizacije.

Na podlagi naštetih ugotovitev dajejo družbenopolitične organizacije spodbudo, da se samoupravni sporazum o delitvi OD z upoštevanjem naštetih pripomb da v javno razpravo.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij se po tej razpravi formalno za obravnavo ter načelno za oceno sporazuma o OD ne bomo več sestajali. Naši člani se bodo kasneje vključevali v neposredno razpravo v svojih delovnih sredinah.

Bezjak Konrad

Sklepi IV. seje občinske konference SZDL, ki je bila 18. decembra 1975 na Prevaljah

Priporočila in predlogi:

1. Kmetijstvo v ravenki občini predstavlja pomembno gospodarsko dejavnost pri oskrbi tržišča s kmetijskimi pridelki (mleko, meso). Njegova vloga se kaže pri SLO in razvoju kmečkega turizma. Če ta ugotovitev drži in se je zavedamo, mora biti skrb nas vseh, da kmetijstvu pomagamo. Vse družbenopolitične organizacije in SO Ravne na Koroškem morajo do konca letošnjega leta podpisati družbeni dogovor o zbiranju sredstev za pospeševanje zasebnega kmetijstva. V mesecu januarju 1976 pa bi vse gospodarske delovne organizacije v občini podpisale samoupravni sporazum o zbiranju sredstev za pospeševanje kmetijstva v višini 0,3 % (promile) od celotnega ustvarjenega dohodka. (Po kazalcih iz leta 1974 bi to znašalo 564.531 din).

2. Skrb za smotrno rabo zemljišč v kmetijske namene je potrebno pri načrtovanju stanovanjskih in drugih objektov bolj upoštevati. Za gradnjo stanovanj uporabljati za kmetijstvo manj pomembna zemljišča.

3. Občina bo morala tudi v bodoče posvetiti kmetijstvu še več pozornosti. Z davčnimi olajšavami, zagotovitvijo proračunskih sredstev za pospeševanje kmetijstva, regresiranjem obrestne mere za investicije v zasebno kmetijstvo, s pomočjo socialno ogroženim, s štipendijsko politiko itd., mora še v večji meri sodelovati pri načrtovanju in usmerjanju kmetijstva.

4. Pristopiti k politični akciji, da se delavsko in kmetijsko pokojninsko zavarovanje izenači. S socialno varnostjo, ki bi jo ostareli ljudje na vasi s tem pridobili, bi zadržali kmečko mladino na zemlji. Nosilec te akcije je SZDL in SO.

5. Kmetijam, ki ostajajo brez naslednika in neporočenim gospodarjem bo potrebno nuditi pomoč.

Odgovorni za to so: SZDL, ZSMS, socialna služba pri skupščini občine in pospeševalna služba pri Kmetijski zadrugi. Z vključevanjem kmečke mladine v politično in kulturno delo na vasi (pogostejša srečanja, aktiviranje mladih zadrugnikov, plesi, predavanja, krožki itd.), bo v znatni meri omililo te probleme.

6. Posebno skrb bo potrebno na vasi posvetiti kulturnemu delu in izobraževanju (štipendijska politika, gradnja šol, družbenih prostorov, organiziranje kulturnih prireditev itd.) — Nosilec te akcije je Kulturna skupnost in krajevne skupnosti.

7. Kjer so za to dani pogoji je treba organizirati kmečki turizem in s tem nuditi posameznim kmetijam dodatni vir dohodka, obenem pa zadržati kmečko mladino na vasi.

Nosilci akcije: Gozdno gospodarstvo in Kmetijska zadruga.

8. Iz družbenopolitičnega stališča je treba skrbeti, da ostane obmejno področje naseljeno, da bodo kmetijske površine obdelane in kmetije ekonomsko in socialno močne.

Nosilci: vse družbenopolitične organizacije v občini.

9. Kmetije se morajo organizirati v samostojne kooperacijske obrate kjer bodo povsem samostojno odločali o ustvarjalnem dohodku ter porabi istega (Je v oblikovanju).

Nosilci akcije: Kmetijska zadruga in Lesna Slovenj Gradec.

10. Obrat za kooperacijo mora skupno s člani in delavci gospodariti z najboljšimi možnostmi, v cilju ohranjanja in smotrnega gospodarjenja z gozdovi. Odgovorna je delovna skupnost.

11. Sredstva samoprispevka za cestogradnjo je treba oplemenititi s krediti, da se izgradnja osnovnega cestnega omrežja čim hitreje zaključi. Kredite za obmejna območja je treba angažirati v največji meri.

Nosilci akcije sta: Kmetijska zadruga in Lesna Slovenj Gradec.

12. Ceste, ki so javnega značaja in povezujejo naselja, naj se prenesejo v občinsko upravljanje (IV. red).

Nosilec akcije: Skupščina občine Ravne na Koroškem.

13. Ceste so osnova za razvoj kmetijstva in podeželja sploh. Zato predlagamo, da bi sredstva (davek), ki se zberejo na podlagi odkazanega lesa vrnili za izgradnjo cest.

Nosilec akcije: Skupščina občine Ravne na Koroškem.

14. Davek od lesa naj bi se pobiral sproti, in to od odkupljenega m³ lesa. Način proučiti!

Nosilec akcije: Skupščina občine Ravne.

15. Davek od lesa, ki ga lastnik porabi za domačo uporabo (za popravilo gospodarskega poslopja), naj se ukine.

Nosilec akcije: Skupščina občine Ravne.

16. Kmetom se naj omogoči najemanje kreditov za stanovanjsko izgradnjo. Predlagamo, da se kmetije vključijo tudi v plačevanje stanovanjskega prispevka na podlagi njihovega katastrskega dohodka. Proti Skupščina občine Ravne.

17. Dosegljivi krediti so neugodni. Predlagamo, da bi se krediti za izgradnjo hlevov, nabavo črede in mehanizacijo odobrili za dobo 15 let. Prav tako naj bi odplačevanje anuitet pričelo šele naslednje leto.

Odgovorna: Hranilno-kreditna služba Slovenj Gradec.

18. Skupščini občine Ravne na Koroškem predlagamo, da se vprašanju sanacije strupenih plinov, povzročenih od Rudnika Mežice, posveti večja pozornost in pri

tem angažira tudi merodajne forume v republiki.

Odgovorna Skupščina občine Ravne.

19. Skrb za povezavo hribovitih krajev z dolino mora biti večja. Pospešiti je treba telefonsko povezavo: Nosilec akcije: Kmetijska zadruga, Krajevne skupnosti, Gozdno gospodarstvo in Skupščina občine Ravne.

20. Kmečki turizem naj bi se kreditiral pospešeno in s primernimi pogoji.

Nosilec akcije: Lesna Slovenj Gradec in Kmetijska zadruga.

21. Kmečki turizem naj organizirano nastopa. Določiti je treba nosilca akcije. Odgovorna je Skupščina občine Ravne.

22. Organizirati servisno delavnico za popravilo kmetijskih in gozdarskih strojev, kar pomeni kmetom izreden problem. Prav tako naj se uredi nabava strojev in rezervnih delov.

Nosilec: Lesna Slovenj Gradec in Kmetijska zadruga.

23. Urbanistični biro naj prouči koroški kmečki tip hiše in se naj samo tega dovoli uporabljati na periferijskih območjih.

24. Krajevne skupnosti morajo posvečati večjo pozornost življenju na vasi in večjim zaselkom.

25. Kulturne skupnosti naj vključijo v svoj program tudi dejavnost na vasi.

26. Delavska univerza naj organizira razne tečaje za kmečko mladino, žene in gospodarje. Skratka, izobraževanju je treba posvetiti več pozornosti.

27. Zastopanost kmetov v političnih in družbenih organizacijah mora biti večja, ker le na ta način bomo v kontaktu s podeželjem in njeno problematiko, ki jo ne kaže zanemarjati.

Sklepe je pripravil namestnik predsednika OK SZDL tov. Jože Logar, potrdilo pa jih je predsedstvo na svoji VII. seji.

Ocena organiziranja in delovanja krajevnih konferenc in uresničevanja frontnega ter delegatskega značaja SZDL v občini Ravne na Koroškem

V naši občini smo pristopili k pripravi za novo organiziranost krajevnih organizacij SZDL takoj po sprejetju statuta SZDL Slovenije, v februarju 1975. Na podlagi konceptov pravil za občinske in krajevne organizacije SZDL in na podlagi osnutka statuta SZDL Slovenije smo pripravili pravila SZDL po krajevnih organizacijah v naši občini in opravili javno razpravo. Zavedamo se, da bo potrebno ta pravila v krajevnih organizacijah in občinski konferenci dopolniti.

OBLIKOVANJE IN DELOVANJE KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

V občini smo ustanovili deset krajevnih organizacij SZDL. Od teh desetih krajevnih organizacij imamo štiri konference mestnega značaja in šest konferenc vaškega značaja. Konference, ki so mestnega značaja štejejo od 30 do 60 delegatov in so v celoti oblikovane po frontnem načelu. V teh konferencah so delegati izvoljeni iz treh področij. Te konference so izvolile svoja predsedstva, izvršne odbore, koordinacijske odbore in sekcije. Z njimi smo se dogovorili, da imajo obvezno štiri koordinacijske odbore (za kadrovska vprašanja, za volitve, za SLO in za mednarodne odnose) ter da organiziramo interesne in teritorialne sekcije. Posebnost v organiziranosti SZDL v naši občini so vaške organizacije SZDL, kjer smo izvolili konference kar se da najširše po frontnem načelu, čeprav v nepopolni sestavi. Opazno pa je, da je delo krajevnih organizacij tam, kjer ni organizirane oblike partijskega delovanja, nihajoče in neusklajeno. Nepopolni frontni sestav take konference omogoča odklone v tisto smer, od koder ni delegatov. Te konference se redkeje sestajajo in se navadno širše ne vključijo v delovanje

med delovnimi ljudmi in občani. Pri njih pa je posebno opazna tudi velika potreba po družbenopolitičnem izobraževanju prvenstveno v začetni dobi o oblikah in metodah dela SZDL.

V krajevnih organizacijah je še vedno preveč forumskega dela, saj je izkoriščeno zelo malo oblik neposrednega delovanja v SZDL. Krajevne organizacije niso v svoje programe dela vključile javnih tribun, problemskih konferenc in podobnih širokih oblik dela z najširšimi krogi svojih članov. Nove organiziranosti krajevnih organizacij preko teritorialnih sekcij pa se šele oblikujejo, čeprav so te sekcije namenjene prvenstveno za aktiviranje najširših množic delovnih ljudi in občanov. Interesne sekcije so že v prejšnji mandatni dobi dale pozitivne rezultate, pogrešamo pa tekoče delo teh sekcij. Mnogo smo pričakovali tudi od občasnih sekcij za določeno področje oziroma določen problem. Ko smo tako kritično ocenili delo neposrednih oblik in metod dela v SZDL pa je prav, da ocenimo tudi pozitivne premike. V vseh krajevnih konferencah, ki so dosledno delegatsko osnovane in delegati vršijo svojo statutarno dolžnost tudi v sredini, ki jih pošilja v konferenco, so razprave neprimerno boljše in vsebinsko bogatejše kot doslej. Predsedstva, ki smo jih izvolili v štirih večjih krajevnih organizacijah, so svoje začetno poslanstvo dobro opravile. Ne bi mogli trditi, da že razpravljajo o vseh najvažnejših družbenopolitičnih vprašanjih svojega kraja, a vendar so tisti organ, v katerem usklajujejo vse druge družbenopolitične skupnosti svoja prizadevanja. Dokaj nerešen problem pa je odnos oziroma razmejitev pristojnosti med predsedstvom in izvršnim odborom kljub temu da je opredelitev po-

dana v statutu SZDL Slovenije, v pravilih in da smo jo opredelili v našem dogovoru o delu krajevnih organizacij SZDL. Moti jih nova vloga izvršnih odborov, ki so izključno izvršni organi konference in predsedstva in sami nimajo več pravice o ničemer odločati. Manj nejasnosti je v manjših krajevnih organizacijah, kjer izvršni odbor opravlja nalogo frontnega organa in izvršilnega organa. Zaradi teh nejasnosti redko sklicujejo v krajevnih konferencah izvršne odbore. Še vedno se dogaja, da pripravlja dnevni red in gradivo za konferenco izključno samo eden ali dva, enako pri izvajanju sklepov ne odigra izvršni odbor svoje vloge.

URESNIČEVANJE FRONTNEGA TER DELEGATSKEGA NAČELA OK SZDL

Ustanovna seja občinske konference, ki je bila 8. maja 1975 je dobro zasnovana. Statutarni sklep zagotavlja dosledno frontno organiziranost naše občinske konference SZDL. Z istim sklepom smo sestavili tudi predsedstvo občinske konference in izvršni odbor predsedstva.

1. DELO OBČINSKE KONFERENCE

Občinska konferenca se je sestala na štiri rednih sejah, katere so bile izvedene po programu, ki smo ga sprejeli. Konference so bile dobro pripravljene in je gradivo zanje bilo v široki razpravi v krajevnih organizacijah in v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Razprave pa bi bile še uspešnejše v drugih družbenopolitičnih organizacijah, če bi programi vseh bili terminsko usklajeni. To bi kazalo napraviti sedaj, ko bomo dopolnjevali program za leto 1976. Večina delegatov prihaja na sejo konference s stališči tiste sredine, ki ga pošilja, stremeti pa bi bilo treba, da se to dosledno izvede in da bi bili tudi skupni dogovori posredovani tem sredinam. Uresničevanje sprejetih sklepov se sproti kontrolira in je zelo zadovoljivo. S tem se kažejo boljši rezultati, ki so doseženi na podlagi delegatskega sistema.

2. DELO PREDSEDSTVA OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Predsedstvo občinske konference sestavljajo delegati konference in nekateri zunanji sodelavci. Taka sestava je dobra osnova za frontno delo tega organa. Samo delo pa narekuje, da bi bilo potrebno predsedstvo razširiti s predsednikom zbora krajevnih skupnosti v skupščini občine in družbenim pravobranilecem samoupravljanja. Prvega zaradi tega ker ta zbor rešuje nekatera vprašanja celotne občine. S tem bi uskladili politično akcijo s samoupravnimi delegatskimi prizadevanji. Pravobranilec samoupravljanja pa mora biti predvsem preventivni organizator in bi s tem povezali to dejavnost z družbenopolitično akcijo.

Predsedstvo je do sedaj imelo šest rednih sej in eno skupno s Skupščino občine. Tako je predsedstvo izvedlo v celoti svoj program, ki si ga je zastavilo. Delo predsedstva bi bilo še uspešnejše, če bi program uskladili s programom drugih družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine. Uresničevanje sklepov predsedstva je bilo precej uspešno.

3. DELO IZVRŠNEGA ODBORA OK SZDL

Izvršni odbor OK SZDL je kolektivni izvršilni organ in ga sestavljajo člani predsedstva. Izvršni odbor je na svojih štirih sejah pripravljajl gradiva za konference ter predsedstvo, terminsko je organiziral javne razprave po krajevnih organizacijah, izvrševal je sklepe konference in predsedstva. Pri svojem delu je bil dokaj uspešen.

4. DELO DRUGIH ORGANOV OK SZDL

Za lažje delo konference in predsedstva smo osnovali šest svetov in devet koordinacijskih odborov. Ker so ti organi delegatsko sestavljeni in morajo v njih posredovati člani drugi subjekti političnega življenja, smo zbirali in sestavljali te organe polne štiri mesece. Redno in uspešno delo tako ni moglo biti zagotovljeno. V večini primerov smo sklicevali tudi nekompletne svete ali koordinacijske odbore. Težavno je tudi sprotno imenovanje novih svetov in koordinacijskih odborov, katere zahteva prilagoditev republiški organiziranosti. Več teh svetov in koordinacijskih odborov pa nima kontinuiranega dela, ker so namenjeni za posebne akcije (koordinacijski odbor za volitve). Skoraj nobeden od svetov in koordinacijskih odborov nima svojega akcijskega programa dela.

Posebno uspešni so bili koordinacijski odbori: za stabilizacijo, za spremljanje družbenih organizacij in društev, za kadrovska vprašanja in svet za družbeno-ekonomske odnose.

5. VKLJUČEVANJE DRUGIH DRUŽBENOPOLITIČNIH DEJAVNIKOV V SZDL

Vključevanje oziroma organiziranje frontne vloge SZDL je doprineslo širše družbenopolitično ovrednotenje precejšnjega števila odprtih dilem.

V to aktivnost se je predvsem dobro vključila ZKS na občinskem nivoju. Tudi nekatere osnovne organizacije ZKS iz krajevnih skupnosti so se dobro povezale in delujejo kot najprogresivnejše sile v organih krajevnih organizacij SZDL. Čutimo pa, da bi to vlogo morali razširiti tako, da bi to funkcijo ne opravljale OO ZKS v krajevni skupnosti. Prevečkrat se pri delu pojavlja komunist kot poedinec, ne pa kot organizirani del naše družbe. Že prej pa sem ocenil, da je partijsko življenje prešibko organizirano v manjših krajih, kjer živijo pretežno kmetje. Vključevanje teh ljudi v ZKS je slabše in bi morale krajevne konference imeti iniciativo, da predlagajo dobre aktiviste SZDL za sprejem v ZK. Poudariti moramo, da je v vodstvih krajevnih organizacij veliko aktivnih komunistov, ki na tak način uresničujejo zastavljeno politiko ZKS in ZKJ. Pomembno bi bilo tudi to, da vodstva sekcij po teritorialnem in interesnem principu okrepimo s člani ZK, kajti le tako bomo dosegli, da bo sleherni član ZK aktivist Socialistične zveze.

Tudi delo občinskega sveta sindikatov je bilo v delu občinske organizacije SZDL dokaj uspešno. V zadnjem obdobju smo skupaj izvedli precej zahtevnih družbenopolitičnih akcij (volitve — akcije za stabilizacijo), ki so zahtevale zelo dobro koordinacijo dela. Te akcije smo uspešno izvedli. Reči pa je treba, da tako usklajenih

akcij v krajevnih organizacijah ne poznamo in je prisotno še vedno mišljenje, da SZDL znotraj tovarniških plotov nima svojega vpliva. Morda je bolje reči, da se sindikalne organizacije bojijo razširiti svoje družbenopolitično delo v KS.

Zveza socialistične mladine je svojo delegatsko funkcijo v OK SZDL sicer opravila, ni pa še čutili iniciative po lastnem širšem uveljavljanju v SZDL. To je posebej pomembno pri organiziranju mladih v KS, kjer še vedno ne razpravljajo kot enakopraven partner, kar pa bi morali čim prej premagati. Posebno skrb pa bi morali v SZDL posvetiti družbenopolitični vzgoji mladih kadrov naše organizacije.

Vključitev Zveze združenj borcev v delovanje SZDL je zelo dobro. Želimo, da s svojo aktivnostjo še bolj zavzeto prenašajo izkušnje in poudarjajo bratstvo in enotnost, ki je eden od temeljev za funkcioniranje frontne organiziranosti in delegatskega sistema.

Ko smo tako skušali oceniti dosedanje delovanje krajevnih organizacij SZDL ter uresničevanje frontnega in delegatskega načela v OK SZDL, smo izhajali prvenstveno iz težav in slabosti, ki smo na njih naleteli ob organiziranju našega dela. Kritičnost, s katero smo ocenili prizadevanja pa ne pomeni, da je bilo delo krajevnih in občinske organizacije slabo. Namen tako prikazanih slabosti je, da jih skušamo odpraviti sedaj, ko smo na začet-

ku štiriletno mandatne dobe. Z rešitvijo teh slabosti bo delo v SZDL boljše in naše delo bolj približano delovnemu človeku in občanu.

PREDLOG STALIŠČ IN SKLEPOV

1. Takoj je treba pristopiti k dopolnitvam pravil krajevnih in občinske konference SZDL, da bodo v resnici dobra osnova za delo na tako organizirani SZDL, kot jo imamo. Posebno skrbno moramo pregledati statutarne sklepe in naše organe tudi kadrovske dopolniti, če je to potrebno.

2. Izvršni odbor OK SZDL naj svoje delo usmeri tako, da bodo čim hitreje zaživele in začele delovati vse krajevne organizacije SZDL.

3. Čim prej je treba začeti izobraževati funkcionarje v vodstvih SZDL. Seminarje bi organizirali na občinski ravni, v krajevnih organizacijah pa bi morali posvetiti del sestanka razčiščevanju teoretičnih nejasnosti.

4. Manjše krajevne organizacije SZDL se bi morale vključiti v akcijo pridobivanja novih članov ZKS. V teh organizacijah je več dobrih družbenopolitičnih delavcev iz vrst kmetov, obrtnikov, ki jih je na drug način težje dobiti v članstvo ZK.

5. Krajevne organizacije bi morale v svoje programe nujno vnesti oblike neposrednega delovanja (Javne tribune, problemske konference). Širiti bi bilo treba

Ivan Plazovnik, 25 let
v železarni, pri kontroli modelov

Moralnopolitične kvalitete

Smo na pragu samoupravne pomladi, ko se bo združeno delo v železarni konstituiralo na novih ustavnih temeljih. Kakšni bodo rezultati reorganizacije bo pokazal čas. Ocenjevali jih bomo lahko šele po preteku daljšega časovnega razdobja.

Ob tej akciji se zastavljajo določena vprašanja, ki sama po sebi ne dajejo odgovora. Aktualna vprašanja, neuradno zelo prisotna, ki pa se jih v splošnem uspešno izogibamo, ker so zoprna in boleča, bi jih pa bilo treba vreči pravočasno na svetlo. Drugače bomo zamudili vlak in jih kasneje po hitrem postopku, ob prisotnosti subjektivnih vplivov — kot že marsikdaj doslej — v vsakem primeru pa improvizirano in z bolečimi posledicami, reševali.

Ni namen tega sestavka taksativno naštevati probleme ali porajajoča se vprašanja, ki jih ob reorganizaciji verjetno ne bo malo, temveč se le dotakniti pojma iz naslova. Moralnopolitične kvalitete kandidatov za vodilne funkcije, zahtevana lastnost, ki jo zasledimo praktično v vseh razpisih, pojem, kot tak pa ni nikomur v naši ožji ali širši družbeni skupnosti popolnoma jasn, in tudi ni izglede, da bi kmalu postal. Kadrovska politika je eden od najaktualnejših družbenih problemov sedanjega časa. Zato je toliko manj razumljivo, da razen verbalnih deklaracij še nimamo podrobno izdelanih, demokratično dogovorjenih kriterijev glede osebnih lastnosti, ki bi jih morali imeti kandidati za odgovorne, javne ali druge funkcije oziroma glede tega, katere lastnosti jih diskvalificirajo za opravljanje določenih funkcij.

Namesto uporabe nedoločenega pojma moralnopolitične kvalitete ali lastnosti, bi bilo verjetno mnogo bolje, če bi v razpisu in pri kasnejši samoupravni presoji oziroma odločitvi precizirali, na primer, da ne-

gativen odnos do samoupravljanja ali do družbene lastnine, očitna avtorska ali tehnokratska orientiranost, itd., posameznega kandidata diskvalificira za določeno funkcijo. S podrobnim definiranjem odločilnih lastnosti, ki jih mora imeti kandidat, in tistih, zaradi katerih ni primeren za opravljanje določene funkcije, bi se izognili najrazličnejšim samovoljnim interpretacijam pojma moralnopolitične kvalitete, posploševanja nekih nedoločenih zahtev, nedoločenih kvalitet, ki se ne dajo absolutno vrednotiti, kot se ne da vrednotiti večina človeških lastnosti, ki so produkt okolja, časa in kraja in kot take močno relativne.

Ko bo jutri razpis za vodje temeljnih organizacij, zlasti teh, pa tudi za druge vodilne delavce, in se bodo zahtevale že sedaj na vseh mogočih forumih toliko poudarjene moralno politične kvalitete, se ne bomo mogli na kaj opreti, ker, kakor smo že rekli, splošno dogovorjenih objektivnih meril za to nimamo. Kaj torej storiti, da ne bomo zašli v tako situacijo?

Smatramo, da je samo en način, da se sedaj, ko je še čas, sestanejo zlasti komunisti in se s sodelovanjem ostalih dejavnikov in delovno skupnostjo kot celoto kar

najbolj pošteno dogovorijo, kdo lahko zaseda nek položaj, kdo pa ne. Seveda, da ne bo pomote, ne mislimo tu poimensko, na posameznike. Kolikor ne bomo tako delali, bo konkretna presoja v odločilnem trenutku prepuščena zgolj peščici ljudi, ki pa si pri presoji skoraj zanesljivo spet ne bodo enotni. Nadaljnji razvoj dogodkov in posledic ni potrebno dalje komentirati.

Reorganizacija mora, vsaj v perspektivi, prinesiti v našo delovno organizacijo, zlasti na področju samoupravnega odločanja, bistvene kvalitativne spremembe. Teh ne bo, če bomo samo obrate prekrstili v temeljne organizacije, obratovodje pa v vodje TOZD; nekaj takega, kot je bil krst enote I in II v TOZD metalurške proizvodnje in TOZD mehanske obdelave.

Menimo, da naši razpisi ne bodo smeli vsebovati oguljenega in nepriljubljenega pojma, moralno politične kvalitete. Potrebno bi se bilo torej že predhodno in pravočasno dogovoriti, nato pa jasno postaviti še zlasti in na prvo mesto resnično pozitiven in aktiven odnos do delavskega in družbenega samoupravljanja, te temeljne vrednote naše samoupravne socialistične družbe. Tisti, katerih odnos je resnično tak, pa imajo skoraj zanesljivo tudi ostale zahtevane lastnosti, ali pa kvalitete, če že hočemo, saj tudi drugače biti ne more.

Janko Dežman

Izbiri kandidatov večji poudarek

Oblikovanje in ustvarjanje pogojev za uspešno delovanje delegatskega sistema je ena od primarnih nalog zveze sindikatov. Ko pregledujemo sklepe sindikalnih organizacij in drugih sindikalnih forumov iz preteklega leta, vidimo, da na to nalogo v železarni na splošno nismo pozabili. Kolikor pa v določenem okolju so, je zadnji čas, da s takim načinom dela prenehajo, saj sindikat ob izključnem angažiranju na področju organiziranja rekreacije, oziroma in podobnih dejavnosti ne bo mogel odigrati vloge, ki si jo je zadal s kongresnimi sklepi, in kot je določeno z ustavo. Tako bi prejkoslej spet zašel v preživele in kritizirane sindikalistične poti iz predkongresnega obdobja, ki so zvezo sindikatov pripeljale tako daleč, da so se začele vse močneje uveljavljati težnje po njeni ukinitvi.

Samoupravljanje in delegatski odnosi obstoja sindikata ne izključujejo. V teh novih pogojih dobiva sindikat le neko drugo funkcijo, kjer je skrb za ustvarjanje pogojev in aktivno sodelovanje pri oblikovanju in delovanju delegatskega sistema ena od najpomembnejših nalog. Ob analiziranju uspehov, ki smo jih v Železarni Ravne dosegli z izvolitvijo delegatov in oblikovanjem delegacij, ter za enkrat nepopolno delegatsko sestavljenih samoupravnih organov, ugotavljamo, da so ti uspehi relativno skromni. Deloma se pri tem lahko tolažimo z ugotovitvijo, da je tudi drugod tako, ali vsaj podobno, kar pa je slaba tolažba, ki nas ne sme zavajati ali odvračati od hotenj, da ne bi na tem področju naredili neprimerno več, kot smo doslej.

Ne da bi se spuščali v podrobno razglabljanje o mnogoterih dejavnikih, kakršne koli narave, ki so vzrok sedanjemu neza-

dovoljivemu stanju, moramo ugotoviti, da je eden osnovnih vzrokov neustrezna samoupravna organiziranost posameznih delov delovne organizacije. Železarna Ravne se bo v letošnjem letu na novo organizirala v 24 samoupravnih enot: 21 TOZD in 3 delovne skupnosti skupnih služb. Ob reorganizaciji bomo morali posvetiti še zlasti veliko pozornost oblikovanju popolnoma novega, v naših pogojih deloma izvirnega delegatskega sistema v okviru TOZD in delovne organizacije kot celote. Bolj kot doslej pa bomo morali organizirati tudi delegatske poti v samoupravne interesne, krajevne in druge družbenopolitične skupnosti, saj je stanje ravno na tem področju še zlasti nezadovoljivo.

Nekaj izkušenj imamo. Morajo nam biti podlaga, da starih napak ne bomo več ponavljali. Samoupravna stvarnost bo verjetno sčasoma pokazala tudi napake in slabosti na novo načrtovanega sistema, kar pa nas pri sedanjem delu ne sme motiti.

Sindikat železarne se je, skladno s predčasno načrtovano reorganizacijo podjetja, na novo organiziral že pred letom. Ob tem je nesporna ugotovitev, da je bila ustanovitev večjega števila osnovnih organizacij pravilna poteza, saj je sindikalno delo v sedanjih manjših organizacijah, v primerjavi s prejšnjimi, večjimi, neprimerno aktivnejše in tudi bolj uspešno. Tako lahko z optimizmom predpostavljamo, da bo tudi delo bodočih, delegatsko sestavljenih samoupravnih organov v novih, manjših temeljnih organizacijah, in celoten delegatski sistem v ustavno reorganizirani delovni organizaciji uspešneje zaživel.

Kakšne bi bile ob tem konkretne naloge sindikata?

tudi prakso odprtih sej predsedstev krajevnih organizacij SZDL.

6. Izvršni odbori krajevnih organizacij SZDL morajo prevzeti svojo vlogo kolektivnega izvršilnega organa.

7. Nujno bi bilo uskladiti letošnje programe krajevnih in občinske organizacije SZDL s programi drugih družbenopolitičnih organizacij v kraju in občini.

8. Zagotoviti bi bilo treba primerno materialno podlago za delovanje krajevnih organizacij SZDL predvsem s sredstvi krajevnih skupnosti, ki jih dajejo delovni ljudje za svoje potrebe v Krajevno skupnost.

9. Ob izvolitvi novega predsednika občinske konference SZDL bi bilo prav, da dopolnimo predsedstvo občinske konference.

10. Za leto 1976 bi morali sprejeti vsi sveti in koordinacijski odbori pri občinski konferenci SZDL svoje akcijske programe dela.

Gradivo, ki ga je pripravil sekretar OK SZDL tov. Filip Jelen, je obravnavalo predsedstvo OK SZDL na svoji VII. seji dne 22. januarja in ga sprejelo, služilo pa bo kot osnova za razpravo za pripravo občinske konference SZDL, ki bo predvidoma koncem februarja 1976.

Prva, nesporno najpomembnejša naloga, ki je neposredno pred nami, in ki so se je ponekod že lotili, je evidentiranje in predstojanje kandidiranje članov za bodoče delegate v samoupravnih in drugih organih in izbira ter priprava možnih kandidatov za funkcionarje v teh organih. Naloga ni niti najmanj lahka, saj je od primerne izbire posameznih delavcev za naše bodoče predstavnike praktično odvisno vse nadaljnje delo. Pri tem je treba upoštevati, da bomo zaradi povečanja števila organov potrebovali neprimerno več ljudi kot sedaj. Obenem moramo opustiti sedanjo prakso, ko smo nekaterim, ki so hoteli delati ali pa so bili drugače izpostavljeni, obesili cel kup funkcij, med tem pa so drugi, mogoče celo zelo pripravljeni delati, ostali ob strani. Pri sestavljanju evidentne oziroma kandidatne liste morajo sestavljalci upoštevati tudi angažiranje in obremenjenost posameznikov, ki aktivno delujejo v družbenopolitičnih organizacijah in društvih v občini, krajevni skupnosti in drugod. K temu je treba upoštevati, da moramo paziti še na enakomernost zastopanja posameznih delov delovnega procesa, izobrazbeno in

drugo strukturo, in ko to povežemo, vidimo, da je pot do kvalitetne in ustrezno sestavljene kandidatne liste kar precej naporna in dolgotrajna. Zato ne smejo posamezne osnovne organizacije sindikata čakati, da jih bo nekdo zadnji moment dregnil. Evidentirajo lahko tudi že sedaj, ko je število potrebnih kandidatov šele približno znano.

Vzporedno z navedenim pa je potrebno poudariti še pomen dopolnilnega izobraževanja na novo izvoljenih delegatov. Doslej je bilo na tem področju izredno malo storjenega. Upamo, da se bo situacija nekoliko izboljšala z ustanovitvijo stalne šole za delegate v občini, ki že pričinja z delom. Seveda ob tem, ko se bodo v okviru te šole izobraževali tudi delegati iz naše delovne organizacije, ne smemo pozabiti na organiziranje drugih oblik izobraževanja, ki smo jih v železarni sposobni organizirati z lastnimi silami in sredstvi. Sindikat pa je slejkoprej tisti, ki je za usmerjeno in aktivno družbeno izobraževanje delegatov in vseh drugih članov delovne skupnosti še zlasti politično odgovoren, kar pa mora tudi v praksi potrditi. J. Dežman

Iz poročila DSP

Ustavno organiziranje delavcev v občini

V občini Ravne na Koroškem so delavci od 1. 12. 1975 organizirali naslednje TOZD:

1. Rudnik Mežica: Metalur. obrati 218, Tovarna opreme 172, Rudarski obrati 500, AKU Žerjav 250, Separacija 107, Lesni obrat 37, Element 32, Elektrarna 23, Pogorevc gost. m. 35, DSSS 320.

2. Železarna Ravne: Mehanska proizvod. 1044, Metalurška proizvodnja 1777, Tovarna rezkalnega orodja 301, Delovna skupnost skupnih služb 1335.

3. Koroški zdrav. dom Ravne: Zdrav. dom Ravne 117, Reševalna služba Ravne 25, Delovna skupnost skupnih služb 42.

4. Lesna Slovenj Gradec: Tovarna pohištva Prevalje 136, Žaga Mušenik 45, Gozdarstvo Ravne 56, Gozdarstvo Črna 195.

5. VIATOR Ljubljana: Potniški promet Prevalje 106, Promet in delav. Prevalje 135, Hoteli na Kor. 65.

6. MERX Celje: Gostinstvo Ravne 133, Prodaja Ravne 156, Delovna skupnost skupnih služb 31.

7. Tekstilna ind. Otiški vrh: Konfekcija Prevalje 339.

8. GIP — GRADIS Ljubljana: Gradbena enota Ravne 418.

9. Koloniale Maribor: Ljudski magazin Prevalje 114.

Iz pregleda je razvidno, da je bilo 1. decembra 1975 organiziranih 26 TOZD in 4 delovne skupnosti skupnih služb. V teh organizacijah je bilo septembra 1975 zaposlenih 8264 delavcev oz. povprečno 275 na TOZD oz. delovno skupnost skupnih služb. Če izvajamo Železarno Ravne, ki še ni ustavno organizirana, pride povprečno 146 delavcev na eno TOZD oz. delovno skupnost skupnih služb. Vseh zaposlenih v občini je bilo v mesecu septembru 10.556 v 26 TOZD in 4 delovnih skupnostih skupnih služb pa je bilo zaposlenih 8264, kar predstavlja 78,28 %. Po podatkih okrožnega gospodarskega sodišča so vse našete TOZD

in delovne organizacije že registrirane in vpisane v sodni register.

V naslednjih OZD so se delavci organizirali v enovite delovne organizacije:

1. Tovarna lesovine in lepenke Prevalje 144, 2. Kmetijska zadruga Prevalje 78, 3. Gradbeno podjetje Stavbenik Prevalje 415, 4. Trgovsko podjetje Mesnina 19, 5. Gostinstvo podjetje Peca Mežica 45, 6. Instalater Prevalje 164, 7. Dimnikarsko podjetje Ravne 15, 8. Storitve Ravne 43, 9. Obrtno podjetje Pralnica Ravne 24, 10. Veterinarska postaja Prevalje 4, 11. Lekarna Ravne 16, 12. Komunalni sklad 4, 13. Kinograf Prevalje 29, 14. Koroška osrednja knjižnica 12.

V enovitih delovnih organizacijah so delavci organizirani v krajevnih skupnostih, osnovnih in srednjih šolah, v vzgojnovarstvenem in drugih zavodih. V sodni register ni vpisan le zavod za delovno usposabljanje mladine v Črni, ker mu ustrezni republiški organ še ni dal soglasja k statutu. V obliki delovnih skupnosti pa so organizirani delavci v samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, društvih in drugih organizacijah.

Delavci v naslednjih enotah so še vedno organizirani v dislociranih obratih oz. enotah:

1. DES, TOZD Slovenj Gradec, Nadzornišvo Ravne 29, 2. EM Hidromontaža, Gradbišča Ravne 44, 3. INTES Maribor, Pekarna in prodajalne v občini Ravne 37, 4. GP Dravograd, Gradbišče Ravne 98, 5. Železniško gospodarstvo Ljubljana, Postaja Ravne in Prevalje 27, 6. INTEREVROPA Koper, Podružnica Prevalje 11, 7. Podjetje za PTT Maribor, Pošte v občini Ravne 40, 8. PETROL Ljubljana, Servisi v občini 12, 9. TOBAK Ljubljana, Prodajalne v občini 14, 10. POVRTNINA Maribor, Prodajalne v občini 39, 11. Slovenija avto Ljubljana, Servisna delavnica Dobja vas, 11, 12. NAMA Ljubljana, Blagovnica Ravne 110, 13. SDK Ljubljana, Ekspozitura Prevalje 17, 14. Ljubljanska banka, Ekspozitura Ravne 28.

Poleg teh je v občini 19 dislociranih enot z manj kot 10 zaposlenimi delavci. V dislociranih enotah je zaposlenih 67 delavcev, v obratih pa 517 delavcev. Skupno torej 584 ali 5,53 % vseh zaposlenih v občini.

Nekateri problemi, ki se porajajo v zvezi z ustavnim organiziranjem delavcev:

Osrednji problem ustavnega organiziranja delavcev v občini je neustrezna samoupravna organiziranost delavcev v Železarni Ravne. V Železarni Ravne je zaposlenih 4457 delavcev, kar predstavlja 42,2 % vseh v družbenem sektorju zaposlenih v občini. To pomeni, da skoraj polovica delavcev v občini še ni uresničilo ustavno pravico in dolžnost, da tam, kjer so ustavni pogoji za ustanovitev TOZD le-to tudi ustanovijo.

V Železarni Ravne že dve leti ugotavljajo, da vrsta njenih delov izpolnjuje pogoje za organiziranje TOZD, pristop k organiziranju pa se zavlačuje in odlaga iz polletja v polletja.

Po mnenju družbenopolitičnih organizacij so pogoji za ustanovitev TOZD tudi v delovni organizaciji STAVBENIK Prevalje in INSTALATER Prevalje. V INSTALATERJU so delavci že sprejeli sklepe o organiziranju treh TOZD. Lahko ocenimo, da imajo tudi nekateri dislocirani obrati pogoje za organiziranje TOZD. To so zlasti EM Hidromontaža, Intes, GP Dravograd, Povrtina Maribor, Slovenija avto in NAMA Ljubljana.

BORIS FLORJANČIČ 60-LETNIK

Ob skromni svečanosti v ozkem krogu bivših sodelavcev — železarjev je glavni direktor železarne Ravne, tov. Franc Fale dejal:

»Naš sodelavec Boris Florjančič je bil rojen 11. 1. 1916 na Bledu.

Po končanem šolanju se je leta 1935 zaposlil v Železarni Jesenice.

Bil je aktiven borec NOV.

Po vrnitvi iz NOV se je ponovno zaposlil v Železarni Jesenice, kjer je ostal do leta 1947.

Od leta 1948 do 1951 je bil na generalni direkciji za črno metalurgijo v Beogradu.

Sredi leta 1951 ali natančno 1. 6. t. l. se je zaposlil v Železarni Ravne v obratu jeklarne. Bil je šef jeklarne.

Dne 1. 1. 1963 je postal direktor komercialnega sektorja Železarne Ravne, z zadnjim septembrom lanskega leta je bil upokojen.

Skratka, njegova življenjska pot iz Jesenic preko Beograda na Ravne je bila ena sama dolga pot plodnega in ustvarjalnega dela.

Na Ravnah je delal kar četrto stoletje.

Naključje je hotelo, da se tov. Borisu Florjančiču zahvaljujemo za vse dobro

Delo občinskega odbora ZRVS Ravne v letu 1975

Občinski odbor Združenja rezervnih vojaških starešin, ki združuje 5 krajevnih združenj Črna, Mežica, Prevalje, Ravne I. in Ravne II., je na svoji zadnji seji pregledal delo za preteklo leto ter ugotovil, da so bile zadane naloge skoraj v celoti izpolnjene.

Po programu ni bil izveden le občinski taktično-orientacijski pohod, ker je bil v tem času izveden republiški taktično-orientacijski pohod, ki je bil prestavljen od avgusta na junij, ter se je naša ekipa, ki se je udeležila republiškega pohoda, pripravljala za udeležbo.

Delo krajevnih združenj in Občinskega odbora ZRVS je bilo usmerjeno predvsem na strokovno vzgojo članstva, na družbeno samozaščito ter na idejnopolično vzgojo članstva.

V letu 1975 so bila po krajevnih združenjih predavanja, na katera so vabili pripadnike TO in mladino. Od vabljenih 651 članov se je predavanjem udeležilo 543 članov ZRVS, kar znaša 85 %. Na predavanjih so analizirali potek manevrov »Jesen 74«, družbeno samozaščito ter borbo v sovražnikovem zaledju.

Med letom je bil za vse člane organiziran taktično-orientacijski pohod, zaključen z izpiti. Na samem pohodu so udeleženci reševali taktične naloge, na izpitih pa so reševali vprašanja iz naše družbene ureditve in iz nalog družbene samozaščite itd. Kot neobvezno po programu strokovnega izpopolnjevanja so na pohodih organizirali streljanje z vojaško pištolo. Za vse zamudnike in upravičeno odsotne so bili ponovno organizirani izpiti. Na obe akciji je bilo vabljenih 555, udeležilo pa se je 527 članov ZRVS ali 95 %. Na pohodu so sodelovali tudi pripadniki JLA in mladina.

Naša ekipa za republiški pohod ni bila najbolje pripravljena, zaradi tega je bila tudi uvrstitev temu primerna. V bodoče bomo posvetili temu pohodu več pozornosti.

Precej je bilo akcij v občini, kjer so bili pobudniki mladina in člani ZRVS (razne proslave, obiski spominskih obeležij iz NOB, akcije ob republiških in državnih praznikih, na šolah pisanje spisov na temo JLA, obiski obmejnih enot JLA in podobno).

Treba je omeniti, da so se člani ZRVS aktivno vključili v delo družbene samozaščite, SLO, civilno zaščito ter pri usposabljanju pripadnikov teritorialne obrambe, saj ves vodstveni kader pri teh organih in enotah sestavljajo rezervni častniki.

Delegacija iz naše občine je bila prisotna tudi na zveznem srečanju ZRVS. To srečanje je bilo letos v LR Hrvatski, v Kumrovcu, rojstnem kraju vrhovnega komandanta JLA maršala Tita.

Posebno dobro je bilo tudi sodelovanje Občinskega odbora ZRVS z Upravnim organom za NO pri Občinski skupščini, tj. predvsem pri strokovnem izpopolnjevanju, kakor tudi pri napredovanju rezervnih častnikov v višji čin, saj je ob dnevu JLA napredovalo v višji čin po odlokih pristojnih vojaških oblasti ter vrhovnega komandanta JLA večje število mlajših častnikov ter ostalih pripadnikov rezervnega starešinskega kadra JLA v naši občini.

V lanskem letu je občinski odbor ZRVS poglobil tudi stike z OK ZK, OK SZDL, z organizacijami ZB, obmejnimi enotami JLA in mladinskimi organizacijami.

Naša želja v letu 1976 je, da bi organizacija dobila lastne prostore za še boljše delo Občinskega odbora in krajevnih združenj.

Franjo Srebotnik

Tudi v Štorah imajo inovatorji svoje društvo

Ko je bilo leto 1975 proglašeno za leto napredka tehniških inovacij in varstva pravic industrijske proizvodnje, so tudi v delovni organizaciji železarne v Štorah pristopili k živahni akciji, čeprav je bila inventivna dejavnost že v prejšnjih letih deležna primerne pozornosti.

Na pobudo družbenopolitičnih organizacij in vodstva podjetja pa so v začetku leta 1975 pristopili k načrtnemu organiziranju in usmerjevanju inventivne dejavnosti. Ta tema je bila obravnavana na sestankih političnih, družbenih in samoupravnih organov in tako je bilo ustvarjeno primerno

vzdušje za organiziran pristop k požitvi dejavnost. Uvideli so, da na tem področju ni moč pričakovati vidnejših uspehov, če dejavnost ni priznana in vsestransko podprta.

V sektorju za razvoj in kakovost je bila osnovana služba za inovacije, ki ima v programu skrb za razvijanje, usmerjanje, sistemiziranje in populariziranje inventivne dejavnosti ter dajanje vsestranske pomoči avtorjem predlogov.

V lanskem letu so prejeli 71 predlogov od 84 predlagateljev in to za izboljšave pri metalurških pečeh, pri tehnologiji va-

prav danes, na dan pred njegovo 60-letnico.

24 let dela v železarni Ravne, 40-letno jubilejstvo dela in 60 let življenja je lepa biografija človeka iz generacije, ki je ogromno dala za to, kar danes imamo.

Naš Boris je bil dober tovariš, vesten in marljiv pri delu, pa strokovno zelo podkovan. Povsod je rad pomagal in vedno je bil na razpolago s svojim znanjem.

Odlikovala ga je tudi velika družbenopolitična aktivnost in njegova osebna zavzetost tudi izven njegovega delovnega področja.

Ceprav ni več aktiven delavec Železarne Ravne je še vedno med nami. Rad pride k nam, se nasmeji, morda pove kak dovtip in mi smo veseli vsakega njegovega obiska. Z nami se veseli naših uspehov in z nami ga skrbijo naše težave.

Tovariš Boris, iskrena hvala za vse, kar ste v 24 letih in še prej v Beogradu dobrega naredili za delovno skupnost železarne Ravne. Vsi delavci so vam toplo hvaležni, zato se vam danes tu s predstavniki delavske samouprave in družbenopolitičnih organizacij ter vašimi najožjimi sodelavci še enkrat toplo zahvaljujemo.

Na koncu vam želim ob vaši 60-letnici vse najboljše, zdravje in osebno srečo.

Naši izdelki na sejmu v Moskvi

ljanja, pri transportni opremi, elektro-vzdrževanju, v tehnologiji transporta, tehnologiji čiščenja kokila, tehnologiji obdelave, tehnologiji v elektro-jeklarni, v livarski tehnologiji, strojnem vzdrževanju, pri kontrolnih napravah in v toplotni tehniki. Pri predlogih izboljšav so sodelovali od ne-kvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, kvalificiranih, visokokvalificiranih, preko delavcev s srednjo strokovno izobrazbo, z višjo in visoko strokovno izobrazbo.

Devetčlanska komisija za racionalizacije je na 8 sejah obravnavala 44 predlogov za izboljšave in odločila, da jih 38 sprejme, 6 pa odkloni. Od sprejetih predlogov je 23 izboljšav že realiziranih. Ostali predlogi so bili poslani proti koncu leta, bili so pomanjkljivo dokumentirani in bodo obravnavani v letošnjem letu. Skupni prihranek s predlogi, ki so bili lani sprejeti in ekonomsko ovrednoteni, znaša 5.027.425,05 din. Avtorjem so bile izplačane odškodnine v skupnem znesku 61.302.324 dinarjev.

Na pobudo sindikalne organizacije pri železarni pa je bil v oktobru lani osnovan iniciativni odbor, ki je pripravil vse potrebno, da so 23. decembra ustanovili Društvo izumiteljev in avtorjev tehniških izboljšav (DIATI) Železarnne Štore.

To pomeni novo poglavje, na področju inovacij v delovni organizaciji. Zadali so si nalogo, da bodo sodelovali z organi oblasti in družbenega upravljanja ter z gospodarskimi in drugimi organizacijami pri pospeševanju inventivne dejavnosti in širše praktične uporabe inovacij v gospodarstvu. Društvo bo dajalo iniciativo in podporo znanstveno raziskovalnemu delu, zlasti v delovni organizaciji; sodelovalo bo z drugimi tehničskimi organizacijami in šolami zaradi širjenja inventivne dejavnosti med mladino. Organiziralo bo strokovne sestanke, predavanja in druge oblike strokovnega izpopolnjevanja ter izmenjave mnenj in izkušenj. Usmerjalo bo dejavnost članov v strokovnem in političnem pogledu ter razvijalo kulturno in družabno življenje med člani. Podpiralo bo izdajanje strokovnih publikacij in sodelovanje v teh. Zastopalo bo strokovne in materialne interese svojih članov; izpopolnjevalo bo splošno tehniško kulturo članov društva. Zelo važno je tudi, da bo društvo sistematično vzpodbujalo ljudi, da razmišljajo o tehniških izboljšavah in drugih inovacijah kot neposrednem prispevku k večji storilnosti dela. Organiziralo bo razna tekmovanja, razstave in podobne prireditve v svoji delovni organizaciji ter sodelovalo na podobnih prireditvah sorodnih organizacij. V programu so še druge oblike delovanja.

Program društva je zelo obsežen in smiselno sestavljen, dela bo veliko. K društvu se je ob ustanovitvi prijavilo 46 članov od 99 aktivnih inovatorjev v delovni organizaciji. V načrtu imajo še organiziranje predavanj in predvajanje filmov o inventivni dejavnosti za mladino.

R. U.

IZ IZGUBLJENIH ILUZIJ

Kdor sme vse reči, pride do tega, da vse dela.

Pismo izgnancem v zahodno Srbijo in Šumadijo

Minilo je 35 let od tistih dni, ko so fašisti s tega koščka naše domovine začeli preganjati in izseljevati napredni del Slovencev v druge kraje, predvsem v Srbijo. Veliko zavednih Slovencev je moralo prisilno zapustiti svoje domove in oditi z družinami v izgnanstvo. V tistih usodnih časih so bili pregnanci v zahodni Srbiji in v krajih Šumadije gostoljubno sprejeti. Gostoljubnost in pomoč, ki so jo med vojno vihro nudili številni rodoljubi pregnancem iz Slovenije, je temelj bratskemu in prijateljskemu medsebojnemu sodelovanju. V teh letih smo poglobljali stara prijateljstva med bivšimi pregnanci in njihovimi nekdanjimi gostitelji ter ustvarjali nova poznanstva in prijateljstva tudi med mlajšimi ljudmi.

Tradicionalna medsebojna srečanja tudi letos organizirajo občinske konference SZDL severovzhodne Slovenije in Gorenjske, skupaj z občinami Šumadije in zahodne Srbije. Tudi letošnje srečanje bo organizirano z »Vlakom bratstva in prijateljstva 76«.

Zaradi lažje organizacije letošnjega »Vlaka bratstva in prijateljstva 76« so predstavniki občinskih konferenc SZDL severovzhodne Slovenije in Gorenjske ustanovili skupni koordinacijski odbor za organizacijo »Vlaka Bratstva in prijateljstva 76«. Tudi v občini Ravne na Koroškem smo ustanovili tak koordinacijski odbor.

S predstavniki občinskih konferenc SZDL Srbije smo sprejeli okvirni program bivanja gostov iz Srbije, ki je naslednji:

— Letošnji »Vlak bratstva in prijateljstva 76« pride v Slovenijo dne 5. junija

1976. Naši gostje bodo ostali pri nas do 8. junija 1976, ko se bo »Vlak bratstva in prijateljstva 76« vrnil v Srbijo.

Podrobnejše informacije o pripravi letošnjega »Vlaka bratstva in prijateljstva 76« dobite na občinski konferenci SZDL Ravne na Koroškem.

S tem pismom vas prosimo, da tudi vi sodelujete pri pripravi organizacije letošnjega vlaka tako, da povabite vaše prijatelje — nekdanje gostitelje iz časov vašega pregnanstva v Srbiji, da se udeležijo »Vlaka bratstva in prijateljstva 76« ter vas obiščejo s svojimi ožjimi sorodniki — družinskimi člani. Zato vas prosimo, da jim pišete. V pismu predlagajte vašim medvojnim gostiteljem, da vas obvestijo, če vas bodo v tem času obiskali, priporočite pa jim tudi, da se prijavijo pri svoji občinski konferenci SZDL v SR Srbiji.

Srbske goste lahko sprejmejo na svoje domove tudi drugi občani naše občine. Kdor bi bil pripravljen sprejeti goste, naj to sporoči na občinsko konferenco SZDL Ravne na Koroškem.

Občane, ki bodo vabili goste iz Srbije prosimo, da o dogovoru obvestite občinsko konferenco SZDL Ravne na Koroškem najkasneje do 15. marca 1976.

S tako pomočjo nam boste veliko pomagali pri organiziranju te manifestacije.

Za sodelovanje se vam vnaprej zahvaljujemo in vas tovariško pozdravljamo!

Koordinacijski odbor
za organizacijo »Vlaka
bratstva in prijateljstva 76«
pri OK SZDL Ravne na Koroškem

Zavestno zavajanje delovne skupnosti ali ...

V januarski številki Informativnega fužinarja tov. Janko Dežman objavlja poročilo o delu samoupravnih organov TOZD mehanske obdelave v mesecu decembru. V delu poročila, kjer obravnava dejavnost komisije za medsebojna razmerja v združenem delu navaja, da je komisija imela kar dve seji, na katerih je poleg pridobitve oziroma razrešitve lastnosti delavca v združenem delu, odobritve odsotnosti z dela obravnavala tudi premestitev sodelavke iz materialne službe na delovno mesto kontrolorja v končni kontroli in predlog socialne službe, da se na delovno mesto kontrolorja razporedi sodelavko iz obrata strojev in delov, ki je v postopku za oceno po invalidski komisiji in si bo pridobila status delovnega invalida. Nadalje navaja, da je komisija kljub pritožbi »referenta za socialne zadeve« sprejela sklep, da se na delovno mesto kontrolorja razporedi sodelavka iz materialne službe. Predlog socialne službe pa je zavrnila z obrazložitvijo, da sodelavka iz materialne službe na tem delovnem mestu kot delovni invalid ne bi mogla uspešno delati, ker dela nepopoln delovni čas in bi bila s tem samo ovira

v proizvodnji. Predlaga pa, da se zanjo čim prej poišče ustrezno lažje delo v obratu strojev in delov.

S takšnim poročanjem tov. Dežmana se ne morem strinjati, saj gre očitno za potvarjanje dejstev. Bralci Informativnega fužinarja pa na osnovi takega poročanja lahko sklepajo, da je dala socialna služba komisiji v obravnavo slabo pripravljen predlog za zaposlitev delovnega invalida.

Ne vem kakšni motivi so vodili tov. Dežmana za tako neobjektivno poročanje. Ali gre za zavestno zavajanje delovne skupnosti in poizkus kompromitiranja socialne službe ali pa za nerazumevanje problematike in nesposobnost interpretiranja. Težko bi se odločili za drugo varianto, saj je bila pritožba napisana tako preprosto, da bi jo lahko razumel vsak delavec, ki ima končane vsaj štiri razrede osnovne šole, ne pa tov. Dežman, ki je končal prvo stopnjo fakultete.

Sicer pa pogledajmo kakšna je druga plat medalje. Na prvi seji dne 5. 12. 1975 je komisija zavrnila predlog socialne službe z obrazložitvijo, da je socialna služba v zmoči, da ne gre za delovno mesto kontrolorja,

ampak signerja, da delavka na tem delovnem mestu ne more biti zaposlena, ker dela samo štiri ure dnevno in da to delovno mesto ni primerno za zaposlovanje delovnih invalidov. V pritožbi in na drugi seji dne 26. 12. 1975 sem sklep komisije in gornjo obrazložitev izpodbijal z naslednjimi argumenti:

1. dokazal sem komisiji, da socialna služba zaradi delovnega mesta ni v zmoti, da delovno mesto »signer« po pravilniku o organizaciji in sistematizaciji ne obstaja, ampak je signiranje samo ena izmed delovnih operacij delovnega mesta kontrolorja;

2. delavka dela štiri ure samo zaradi tega, ker nima ustrezne zaposlitve, ko pa bo razporejena na delovno mesto kontrolorja, bo lahko delala poln delovni čas in tako ne bo ovira proizvodnji;

3. da v obratu strojev in delov kljub dobri volji in prizadevanju obratovodstva nismo našli ustrezne rešitve;

4. da komisija na pojem delovnega invalida gleda preveč ozko. Pri tem pojmu gre predvsem za oceno delavčeve preostale psihofizične sposobnosti in oceno zahtev in pogojev dela na konkretnem delovnem mestu. Le na osnovi teh ocen invalidska komisija odloča ali posameznik pridobi status delovnega invalida in pravico do zaposlitve na konkretnem delovnem mestu. Te sposobnosti pa lahko izkoristimo le s premeštitvijo na ustrezno delovno mesto. Mi-

slim, da bi bil v našem primeru ta cilj dosežen (delavka je po mnenju IK sposobna za dela, kjer ni potrebno dvigovati in prenašati bremen, ki so težja od 5 kg);

5. opozoril sem komisijo, da imamo do sodelavke tudi zakonske obveznosti. Po statutu SPIZ smo jo dolžni zaposliti in da imamo v TOZD mehanske obdelave še več nerešenih primerov, za katere že precej časa brez uspeha iščemo ustrezno delovno mesto in da takšna delovna mesta ni smotno zasedati z zdravimi delavci;

6. opozoril sem komisijo, da zaposlitev delavke iz materialne službe na delovno mesto kontrolorja ni v skladu z načeli kadrovske politike. Da si kadrovska služba že vrsto let prizadeva omogočiti napredovanje na boljša delovna mesta tudi čistilkam. V ta namen je celo organizirala strojepisni tečaj, za ostala delovna mesta pa naj bi bila selekcija, ki je odvisna od prizadevnosti posameznika, pa tudi od delovnega staža v Ž. R.

Kljub tem argumentom je komisija zavrnila predlog socialne službe in sprejela na delovno mesto sodelavko, ki je v Železarni zaposlena šele slabih 9 mesecev.

V to odločitev komisije se ne bi spuščal, ker presega področja socialne službe, spada namreč že v področje kadrovske službe.

Referent za invalidske zadeve
Milan Praznik

Zavestno zavajanje ali ...

S soglasjem referenta za invalidske zadeve, ki je avtor članka ZAVESTNO ZAVAJANJE DELOVNE SKUPNOSTI ALI ..., in uredništva našega informativnega lista, sem dobil že pred objavo v februarški številki na vpogled omenjeni članek, ki me obvezuje dati odgovor. Sestavek je osrta reakcija na moje Poročilo o delu samoupravnih organov v mesecu decembru; pravzaprav reakcija na del poročila.

Nimam namena, da bi članek podrobno razčlenjeval in o zadevi, ki za večino zaposlenih v naši delovni organizaciji ni posebno zanimiva, s piscem v nedogled polemiziral. To seveda ne zaradi tega, ker se ne bi čutil sposobnega nanj odgovoriti, saj me nekatere navedbe v članku res motijo, temveč zaradi dejstva, da gre tu v bistvu za konflikt med komisijo za medsebojna razmerja TOZD MO in referentom za invalidske zadeve. Da konflikt res obstaja je dokaz zadnja polovica članka. Kot pisec poročila o delu samoupravnih organov je bila moja dolžnost, v kratki obliki interpretirati stališče komisije za medsebojna razmerja, tako, kakor ga je o sporni zadevi zavzela.

V to, ali je bila odločitev komisije oziroma pritožba referenta za invalidske zadeve pravilna, pravična, bolj ali manj poštena, ali smotrna se ne spuščam. Vem samo, da je komisija oba sklepa, na prvi in drugi decembrski seji sprejela po kar najbolj temeljiti presoji. Žal mi je, če se interesi posameznika in delovne skupnosti ponekod križajo, in ni, vsaj ne takoj, mogoče najti najboljše kompromisne rešitve.

Ker je zastavil tov. Praznik v bistvu vprašanje, ali gre za zavestno zavajanje delovne skupnosti, ali kaj drugega, kar naj bi bilo nerazumevanje, oziroma nesposobnost interpretiranja stališča komisije, sem smatral za potrebno s tem kritičnim tekstom seznaniti komisijo. Komisija za medsebojna razmerja je zadevo obravnavala na seji 27. 1. 1976. Po proučitvi Poročila o delu samoupravnih organov in članka ZAVESTNO ZAVAJANJE itd., je ugotovila, da tisti del poročila, ki govori o delu komisije za medsebojna razmerja, stališče komisije v zvezi s sporno premeštitvijo, kratko in točno interpretira.

Janko Dežman

OTROŠTVO NA PRAGU ŽIVLJENJA

Kadar stopim na šolski hodnik, se vedno spomnim na moje otroštvo, na stare hladne šolske hodnike, ki se od časov mojih ranih let niso spremenili.

Tokrat čakam na govorilno uro mojega prvošolčka, malo nagajivega in zelo živahnega. Šele sedaj se zavem odgovornosti, ki jo nosi moj sin in jaz, kot da sva oba šele sedaj stopila v življenje, z velikimi nalogami in resnostjo, ki jim ne moreš ubežati.

Stojim in čakam. Poslušam klepetanje mamic o teh in vseh začetnih težavah, o pisanju, branju in delovnih navadah prvošolčkov.

Tako se je v meni porodila ideja o vsebini roditeljskih sestankov v vrtcu. Zakaj ne bi staršem že leto pred vstopom otrok

v šolo povedali vse tisto, kar mora otrok poznati in znati, ko stopa čez šolski prag.

Ko privzgajamo otroku delovne navade in privajenosti, moramo začeti že v ranem otroštvu. Prve obveznosti sprejema otrok sam, saj jih pogojuje otrokov razvoj. Otroku začenja sam jesti, se oblačiti, ter delno pospravljati svoje igrače. Kasneje že zavestno sprejema nekatere delovne naloge in obveznosti. Pri oblikovanju delovnih navad pa otrok potrebuje čas, vzgled staršev in veliko vzpodbud.

Zdela se mi je primerno, da vzgojiteljice spregovorijo o tem, saj smo vsi starši v naglici, ki jo nosi življenje, skoraj pozabili na svoje otroke.

Vzgojiteljice so se odločile za roditeljske sestanke po starostnih stopnjah otrok od tretjega do sedmega leta. Pripravile so prikaz dela s skupino otrok, tako da so starši lahko sledili metodam dela. Ob zaključku roditeljskih sestankov so starši postavili več vprašanj o branju in pisanju otrok. Ker je bilo to vprašanje najbolj zanimivo, so vzgojiteljice odgovorile tako kot meni večina pedagogov. Če kaže otrok interes za branje in pisanje, mu nudimo pomoč tako, da ga vzpodbujamo s tem, da mu določeno besedo napišemo in preberemo. Veliko različnih možnosti je. Otroci se srečujejo z reklamnimi napisi na televiziji, z napisi ustanov, kot na primer »Kino«, »Šola«. Otroci naj ob igri osvajajo pisano besedo, izrezuje naj napise iz revij in časopisov, vzporeja naj predmet z napisom.

Vzgojiteljice so opisale primere, kako otroci izvršujejo delovne obveznosti v vrtcu in kako naj starši nadaljujejo doma ... Na spemembo, ki jo je prinesla šola, sem bila pripravljena, vendar se je mojemu otroku brezskrbno otroštvo spremenilo. Največ časa sem posvetila prostoru, kjer se bo otrok učil. Potreben je bil le stol ob mizi, ki je samo otrokov in polica, kamor bo odložil torbo, ko bo prišel iz šole, ter vse kamne in žice, ki mu pomenijo bogastvo.

Ob prostih sobotah sem posvetila več pozornosti samostojnemu oblačenju, vezanju čevljev in drobnim opravilom, ki jih otroci z veseljem opravi s pomočjo odraslih. Veliko manj besed in graje je potrebno, ker del drobnih opravil opravi otrok že sam.

Pozabila nisem na uro. Otroci, ki gredo v šolo, morajo vedeti kdaj je čas odhoda v šolo.

Poizkusila sva odkleniti in zakleniti vrata, seveda sva izbrala v trgovini še trak za ključ.

Otroci v prvem razredu imajo pouk na tri izmene. Včasih se vrnejo po domov, kajti ob zimskih večerih se zgodaj zmrača. Po pouku piševa nalogo po uro ali še dalj, zapreva zvezek in dan je končan. Zjutraj zavzvo ura in moj prvošolček se odpravi v šolo, srečuje sošolce, ki imajo prav tako kot on privezane ključke okoli vratu.

Ko se pogovarjamo o naših otrocih, pravimo, da imajo vse. Koliko časa pa jim damo za osvajanje samostojnosti, koliko sebe v tem času? Ali pa vsi zamujamo njihovo otroštvo, tako kot smo ga morda zamudili sami?

Sudar Zofka

Za novo leto so bili gostje v železarni otroci preminulih sodelavcev

NE POSLOVNI GOSTJE — TEMVEČ OTROCI PREMINULIH SODELAVCEV ZA NOVO LETO

Leto žensk ni bilo drugačno kot druga leta, pa vendar je na koncu leta le bilo nekoliko drugače. Zaključile so leto 1975 z akcijo, ki je vse pohvale vredna. Na pobudo komisije za socialne zadeve pri svetu sindikata so povabili otroke vseh preminulih sodelavcev Železarne Ravne. Svet sindikata je prispeval sredstva v obliki nakaznice v višini 200 din na vsakega otroka,

uprava Železarne pa je prispevala za majhno pogostitev za lačne želodčke teh otrok. V vrtcu »Solzice« pa so si nekateri ogledali lutkovno predstavo, ki je bila namenjena zanje. Srečanje je bilo nenavadno, ganljivo. S solznimi očmi so se mamice teh najbolj prizadetih otrok zahvaljevale gostiteljem, ker tokrat le ni ostalo le pri obljubah pred odprtimi grobovi očetov — mater, da se jih bomo spominjali tako, da njihovi otroci ne bodo pozabljeni.

F. K.

Dr. Mladen Simunič
Edvard Prošt

Odpori do zdravljenja alkoholizma

»Laže je razbiti atom kot razbiti predsodke«
Einstein

Ravno tega se v našem delu na področju alkoholizma mnogokrat spomnimo, le da bi pojem »predsodka« zamenjali z pojmom »manipulacije«.

Kje je ta manipulacija? Morda bi bilo prav najprej očrtati alkoholno bolezen, saj so pogoste pripombe in vprašanja: Kaj je alkoholizem? Kako nastane? Kako ga prepoznati, če nisi strokovnjak? Vsako pitje, ki vrže nase probleme, bodisi z ženo in otroci, na delovnem mestu, ali v zvezi z zdravjem, je alkoholizem. Nastane z daljšim in prekomernim uživanjem alkoholnih pijač (ne samo žganih; tudi mošt, pivo in vino so alkoholne pijače). Ima svoje razvojne faze, ki se imenujejo faze propadanja. Prva faza je propad družine, naslednja pa nosi s seboj propad alkoholika, najprej na delovnem mestu in pozneje v družbi sploh. Alkoholika je zelo lahko prepoznati, toda strahovito težko alkoholika imenovati, priznati, da nekdo alkoholik je. Pa naj bo to alkoholik sam, njegova žena, delovna organizacija ali celo zdravnik v ambulanti. Vsi se nekako izmotavajo, prikrivajo in pokrivajo. Alkoholik se izmotava, žena in delovna organizacija prikriva, a zdravnik pa z raznoraznimi diagnozami pokriva. Sprašujemo se, zakaj se nihče ne želi izpostaviti? Kje je zaviralni moment, ki preprečuje pošteno soočanje s temi problemi? Prav na ta vprašanja želimo takoj odgovoriti: o odporu do alkoholizma in do zdravljenja alkoholizma.

ODPOR ALKOHOLIKA SAMEGA

Trezen človek ima svoj ponos in dostojanstvo. Urejuje svoje probleme, skrbi za svojo družino, za odnose na delovnem mestu, pazi na svoj družbeni ugled. Trezen človek je subjekt in ne objekt. Drugače je z alkoholikom. Če problema ne reši z dva deci, gre to bolje s pol litra, medtem ko liter zbrše in reši problem dokončno. Soočenje z resnico v času

kratkotrajne treznosti je boleče. Tokrat obljublja (sebi in drugim) da pijače ne bo več niti poskusil; žal do prve priložnosti. Tudi po stokrat obljubi ženi — nič. V začetku mu laži celo koristijo, saj z njimi lažje pride do pitja. Polagoma se laž udomači do te mere, da začne lagati bolezensko — iz navade: samem sebi, ženi, na delovnem mestu, v ambulanti. Ruši se realnost, ponos, čast in dostojanstvo. To ga pripelje do »dvojne morale«. Prva, s katero opravičuje svoja »junaštva«, velja zanj samega, druga strožja, velja za druge. Prav tako je z njegovo ljubeznijo. Zahteva, da ga drugi imajo radi, ne sprašuje se, koliko dá drugim sam. Tako zahteva od žene, sodelavcev; vsaka pripomba izzove v njem občutek, da je sovražen. Vse kar je povezano s pitjem je lepo, biti trezen pa je zanj skoraj ogabno. Kaj narediti s seboj med treznimi ljudmi? Čuti se ogroženega, potisnjenega na stranski tir, proti »nerazumevaločemu« okolju, ki ga nepravilno preganja, pa naklepa maščevanje.

In vendar, v času kratkotrajne treznosti, spozna svojo sužnost alkoholu. Resnice, težke in boleče, noče priznati niti samemu sebi, kaj šele drugim. Tu se začne odpor do zdravljenja — pri samem alkoholiku. Šele po letih sužnosti in propadanja, ko ni več mogče lagati in braniti se, pristane na zdravljenje; pogostokrat prepozno.

ŽENIN ODPOR

Alkoholik s pijančevanjem ne uničuje samo samega sebe. V prepad drsijo tudi njegovi najbližji in najdražji: otroci in žena. Ne smemo vedno gledati samo materialno stran, važnejša je emocionalna črta tega pekla. V čem je problem? Alkoholik je impotenten in zaradi lastne impotence sumniči ženo. Obtožuje jo, ji očita. Pijan pred otroci zahteva od nje priznanja, ki so brutalna, mučna, vezana s fizičnim obračunom. Ko je trezen, ga občutek krivde spravi v stisko, da je mrk, tih in surovež. Z nikomur ne govori v bojazni, da bo pogovor nanesele tudi na njegovo pijano sta-

nje. Sramota! Kaj bodo otroci mislili o njem? Vse te stvari ga oddaljujejo in odtujujejo družini, na čustvenem polju pa puščajo globoke in grenke reze. Ni torej čudno, da so otroci alkoholikov raztreseni, apatični, po pravilu slabi učenci. Ko bodo odrasli, bodo nesrečni, emocionalno labilni in za življenje neusposobljeni in se tudi sami predali alkohololu. Ob takem očetu se kaj drugega ne morejo niti naučiti.

Žena hitro opazi, da nekaj ni v redu in kmalu začne živeti dvojno življenje, življenje z dvema fasadama. Prva za moža: ljubeznivo, potrpežljivo in skrušeno. Z večnim refrenom: Ne morem mu pomagati, bo že minilo! Takšen je in konec. Trudi se, da bi izpolnila vse njegove želje, čaka ga dolgo v noč, čeprav ve, da bo prišel pijan in surov. Nikoli miru. Potrpežljivo sprejema žalitve in udarce. Druga fasada velja za otroke. Skrbna in delovna opravičuje očeta, bori se za golo eksistenco. Vedno za dobrobit svojih otrok. Če ne bi bilo njih, bi že davno šla. Kamorkoli, samo da ne bi bilo treba prenašati tega pekla.

Postavlja se vprašanje, zakaj se žene tako obnašajo?

Se res ne zavedajo, da s svojim ravnanjem aktivno sodelujejo pri propadanju moža in otrok? In celo lastnemu propadanju! Zaradi česa dovoljujejo samim sebi živeti brez hrbtnice, zlomljene, brez ponosa, dostojanstva in časti? Kako morejo živeti kot služkinje z neurejenim, umazan in smrdljivim grobijanom. Sprašujemo se: Kdo je v tej verigi zdrav in kdo bolan? Kdo normalen in kdo ne? Pri našem delu smo prišli do zanimivega zaključka: alkoholik je normalen, saj je tak, kakršen je, zaradi svojega suženjstva. Žena pa ni. Kje ste še videli normalnega individuuma, ki bi sebi dovolil žalitve, ponižanja, udarce, izgubo časti in ponosa? Kje je ta, ki bi žrtvovala lepoto enkratnega življenja in zato prejemala ponižanja? Kje je, ki bi načrtno sodelovala v propadanju svoje družine in svojih otrok? Tako žive in delajo samo žene alkoholikov.

Koliko obljub, pa nič. Koliko prošelj, da mu oprost, pa spet nič. Laži, laži, laži. Če se žena odločneje upre so na vrsti groznice: Ubiti jo je treba, tudi otroke. Vse požgati. To so manipulacije, ki zavlačujejo propad in agonijo. Žena se boji. Toda: če je že tako odločen, zakaj ni tudi v svojih obljubah mož besede? Tega bi se morala zavedati vsaka žena. So tudi taki primeri, ko ženi ustreza, da mož pije. Takrat prevzame »komando« v družini sama. Vodi gospodinjstvo, skrbi za materialne stvari, vzgaja otroke. Celot moža — očeta ponižuje pred otroci, da bi dvignila sebe. Ne zaveda pa se, da je otrokom za srečo potreben tudi oče.

Ko ženam na razgovoru svetujemo, da je stvar zelo enostavna, da jo je od moža treba samo energično in ponosno zahtevati, da se brezpogojno zdravi in če je potrebno poiskati najboljšo pot do ločitve — je zaprepaščena. »Kaj bodo rekli sosedi, prijatelji, moji sorodniki? Kaj če bi ga samo malo prestrašili, da bi malo manj pil!« Ali: »Prosim za tablete, mu jih bom podtaknila v kavo!« Ali res živi za sosede, prijatelje, sorodnike. O tem bi bilo treba dobro razmisliti. Večinoma se taki razgovori končajo smešno: on obljublja (kolikokrat), ves vljuden in skrušen, manipulira pred zdravnikom, želi ga prepričati s svojo obljubo. Žena pa — vsa srečna si misli, kako ga je vendarle malo prestrašila in, bo zdaj dober. Gotovo bo pil manj — no, vsaj toliko ne kot zadnje čase.

To je druga oblika odpora do zdravljenja alkoholizma.

ODPORI ZNOTRAJ DELOVNE ORGANIZACIJE

V delovnih organizacijah so problem alkoholizma pripravljeni reševati. Samo formalno. Težave imajo z disciplino, z nesrečami na delovnem mestu, z visokim staležem, nizko produktivnostjo. Organizirale so take socialne službe, s pomočjo katerih želijo odstraniti tiste, ki jih je alkoholizem že popolnoma uničil. Ali tako, da jih predlagajo invalidski komisiji, ali pa jih rinejo v ambulante in zahtevajo od zdravnika, da nekaj ukrene, samo da se bi jih rešili. Čudijo se, kako je zdravstvena služba nesposobna vrniti in rehabilitirati one, ki so jim leta nazaj omogočali da propadajo. Ali pa alkoholikom svetujejo, da naj manj pijejo

Led nas še spominja na zime

in jih poučujejo, kako ni ravno najlepše, kadar se pijani valjajo okoli ali celo v delovni organizaciji. Niso redki primeri invalidov I. kategorije pri 40 letih. Znano je dejstvo, da alkoholik dela s 30 % manjšim učinkom kot trezen in urejen človek. Na drugi strani pa se čuje v delovni organizaciji, da so alkoholiki najboljši delavci. Res, alkoholik, ko je trezen opravlja tudi najtežja dela, samo da bi se izvelkel za minule grehe. Vse bo naredil, da bi njegov alkohol lahko še naprej nemoteno cvetel. Tako prihaja do posebnih »pravice«. Na delo zamuja, odhaja, kot mu se zljubi, če ima mačka samo javi po telefonu, da mu pišejo dopust, za sodelavce ali celo do proizvodnje pa mu je takrat tudi vseeno. Tudi take delovne organizacije so, ki popolnoma negirajo alkoholizem, čeprav je znano, da imajo delavce, ki so bili zdravljeni zaradi predelirantnih ali delirantnih stanj na psihiatričnih in internih oddelkih. Vprašanje staleža želijo rešiti, da pritiskajo na zdravstveno službo.

V čem je problem? Zakaj se delovne organizacije upirajo reševati alkoholizem? Biti nam mora jasno, da alkoholizem ni samo horizontalni temveč tudi vertikalni problem. V delovnih organizacijah jim tako nezdravo stanje odgovarja, saj s tem opravičujejo lastno slabo vest. Težko je imeti v svoji sredini treznega, urejenega človeka, ali zdravljenega alkoholika. Kako proslavljati, se veseliti in se razgaliti s pomočjo kralja alkohola pred njegovimi očmi? S treznim človekom ni mogoče manipulirati! Vse sile angažirajo, da bi ga spravili nazaj, na pot propada. Menimo, da odpori do pravega, humanega reševanja tega problema seveda obstajajo.

Delovne organizacije bi se morale skupaj z zdravstveno službo mnogo bolj posvetiti problemom odvisnosti in odtujenosti delovnega človeka, vendar samo z resničnim in pravičnim načinom dela. Vsi nespornost bi izginili, nesreče pri delu, visoki staleži in tako naprej, s svojimi daljnosežnimi posledicami ne samo za delovnega človeka, ampak tudi za delovno organizacijo. Dvignila bi se produktivnost dela, disciplina, s tem pa bi se izboljšali tudi medčloveški odnosi.

Vse to bi se pokazalo na blagostanju delovnih ljudi in njihovih družin.

In na kraju ne smemo izpustiti vprašanje dela v ambulantah. Današnji zdravstveni delavci vseh profilov, kjerkoli že delajo, posvečajo alkoholizmu zelo malo ali nič pozornosti. In to je tudi razumljivo. Klasično šolani se držijo klasičnih tradicij in se borijo, da bi jih obdržali. Neredki so primeri nepotrebnega diagnosticiranja in receptiranja, samo da bi zavedli pacienta. Nepotrebna bolovanja, pošiljanje od specialista do specialista, predpisovanje dragih zdravil, moraliziranje in nasveti, mučne scene v ambulanti, ko zdravnik navaja vse mogoče diagnoze pri evidentnem alkoholiku, ki pa se zavestno ali podzavestno

»smeji« vsemogočemu znanju moderne medicine, pri vsem tem pa se oba — zdravnik in pacient zavedata svojih neumnosti. Komično in katastrofalno. Komično za alkoholika, ki je svoje dosegel in katastrofalno za zdravnika, ker je zavestno spregledal, da je prevaran, kljub temu, da je vsaj kolikor toliko spoznan z alkoholizmom in vsemi spremljajočimi posledicami ne samo za tistega ki pije, temveč

tudi za njegovo družino in širšo družbeno skupnost. Ničesar ne moremo očitati alkoholiku, ki je bolan in potreben zdravljenja. Moremo in moramo s polno pravico očitati zdravnikom, da ne želijo zavestno pospešiti dozorevanja za zdravljenje, ampak oni z vsemi močmi podaljšujejo agonijo alkoholika in njegove družine, hkrati pa še otežujejo delo vestnim socialnim službam v delovnih organizacijah. Samo primer: zaradi različnih poškodb sem poslal h kirurgu dosti vinjenih pacientov toda še v nobenem izvidu nisem našel alkoholiziranosti.

Socialna psihiatrija želi in tudi mora najti pot iz začaranega kroga. Ogromne napore vlaga v to, da bi končno prerasli klasična in zgrešena spoznanja: večina socialnih služb podpira družine alkoholikov in s tem tudi alkoholizem — namesto obratno, da bi energično zahtevali zdravljenje alkoholika in s tem bi socialni problem enostavno rešili. Ali da bi evidentirali alkoholike v ambulantah, kot so pljučni ali pa rakasti bolniki. Da ne bi pisali bolovanj ob ponedeljkih ali po praznikih, ko je po ambulantah največ alkoholikov, ki od silnega popivanja niso sposobni za delo. Da ne bi pisali dopustov ob takih dneh, ko je vendar očitno za kaj gre.

Alkoholiki so bolniki in ne manjvredni ljudje, od katerih ni mogoče več kaj pričakovati in je vsak trud z njimi brezuspešen in obsojen na propad. Da jim ne omogočimo dokončnega propada s pregoni v invalidnost ali v norišnice, moramo zahtevati energično zdravljenje in popolno rehabilitacijo, kot pri vsakem drugem bolniku, da bodo sposobni moške ali žene, očetje ali matere — delovni človek. Ko bodo sprejeti taki principi socialne psihiatrije, bo manj odporov do alkoholizma, alkoholikov, njihovega zdravljenja in popolne rehabilitacije.

Kulturi enakopravno mesto

V starem pravilniku o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest iz leta 1973, je pod šifro 86005, v okviru socialne službe, sistemizirano delovno mesto referenta za kulturno izobraževanje. To delovno mesto ni zasedeno.

Izgleda, da so se sestavljavci pravilnika zavedali, da morajo delavci v organizacijah združenega dela, poleg osnovnega poslanstva v okviru reprodukcijskega procesa, skrbeti tudi za ustvarjanje pogojev, uveljavljanje in pospeševanje drugih dejavnosti, kot so kultura in telesna kultura, družbenopolitično udejstvovanje in podobno.

Menim, da sicer ne bi bilo smotrno delati primerjave med pomembnostjo in potrebo po bolj ali manj intenzivnem podpiranju posameznih dejavnosti. Kljub temu smatram, da je kultura in kulturno udejstvovanje ena od primarnih vej človeškega delovanja; da je splošna kulturna stopnja tisti pokazatelj, ki nam precej nazorno ilustrira vsebino medsebojnih odnosov, ki so bistvena komponenta družbene stvarnosti, družbene nadgradnje in jim moramo v samoupravnih socialističnih družbi, ki temelji na načelu socialističnega humanizma, dati kar največji poudarek.

Ko pregledujemo demokratično sprejeta načela, izražena v določilih ustave, sklepov in stališčih kongresov ZK, sindikata, mladine in drugih, zasledimo povsod skrb in jasno izraženo zahtevo po pospeševanju možnosti za kulturni dvig delovnega človeka. Seveda so vse to le deklaracije, mrtva črka na papirju, ki išče svojo uveljavitev in potrditev v konkretni akciji.

V Železarni Ravne smo pred leti uspeli namestiti profesionalnega delavca, ki skrbi

za razvoj športa in rekreacije. V lanskem letu smo poleg tega v okviru osnovnih organizacij sindikata usposobili primerno število amaterskih rekreatorjev. Poleg tega se pojavljajo upravičene zahteve po namestitvi najmanj še enega poklicnega rekreatorja v železarni, skladno z zahtevo telesno kulturne skupnosti, da naj bi bil na vsakih tisoč zaposlenih v delovni organizaciji en profesionalni usmerjevalec in organizator rekreacije. Skrb za razvoj telesne kulture in rekreacije je torej v naši delovni skupnosti, kot tudi v kraju, več kot jasno izražena in prav je tako. Tudi na družbenopolitičnem in samoupravnem področju se je v zadnjih nekaj letih uspelo namestiti nekaj profesionalnih delavcev. Iz tega lahko sklepamo, da se stanje na teh področjih pomika na bolje, da so ustvarjeni pogoji za nadaljnje uspešno delovanje. Med tem pa nezasedeno mesto referenta za kulturo, in relativno mrtvilo na področju kulturnega udejstvovanja kažeta na pasiven oziroma indiferenten odnos večine do oživljanja kulturne aktivnosti v delovni organizaciji.

S tem seveda ni rečeno, da v naši 4500-članski delovni skupnosti ni ljubiteljev kulture in takih, ki bi želeli, da bi se delovni ljudje na različnih področjih aktivneje udeleževali kot soustvarjalci ali kot aktivni uporabniki kulturnih dobrin — kolikor je taka delitev sploh možna in pravila — saj nekateri smatrajo, da v pogojih socialistične samoupravne stvarnosti na področju kulture med delovnimi ljudmi ne sme in ne more biti tipično kulturno ustvarjalnega in odjemalnega odnosa, identičnega tržnim odnosom, saj kultura ni ekonomija.

Kljub nesporni konstataciji, da kulturno zavzeti ljudje v naši delovni organizaciji so, pa je treba le kritično postaviti dejstvo, da ti premalo odločno (ali pa sploh ne) postavljajo zahtevo po namestitvi delavca, ki bi kulturno dejavnost v delovni organizaciji poizkušal speljati v bolj živahne vode.

Verjetno rezultati neposredno po namestitvi takega strokovnega delavca ne bi bili ravno briljantni. Dolgoročno gledano pa sem prepričan, da bi se dalo marsikaj doseči. Seveda bi morali ob tem usposobiti še večje število kulturnih animatorjev (tisti, ki dela na oživljanju, poživitvi neke dejavnosti), kar so v nekaterih delovnih organizacijah v Sloveniji z večjim ali manjšim uspehom že storili.

Skrb za izbiro in dodatno usposabljanje, kot tudi pogoje za delovanje teh amaterskih pospeševalcev kulturne dejavnosti, bi vsekakor morale prevzeti osnovne organi-

zacije sindikata, podobno, kot so to storile za amaterske rekreatorje. K temu bi bilo potrebno dodati še tole:

V preteklem letu smo izvolili delegacije SIS; tudi za kulturo. V tovarni imamo določene strokovne službe, ki so sposobne in dolžne delegacijam za posamezna področja, npr. socialno, nuditi primerno strokovno pomoč. Delegati SIS za kulturo so prepuščeni sami sebi, ker preprosto ni nikogar, ki bi jim pomoč nudil. V bodoče, po reorganizaciji podjetja v več TOZD, bo na nivoju železarne skupna delegacija kulturne skupnosti, ki pa bo najbrž spet prepuščena sama sebi. Ali pa tudi ne, če bomo do takrat ugotovili, da je potrebno, skladno z dvigom tonaže in kvalitete jekla, dvigovati tudi kulturno raven, ki je izmed pogojev za ustvarjanje novih, boljših in bolj humanih medsebojnih odnosov.

Janko Dežman

Kakšna bo bera Prešernove družbe

(Iz brošure Prešernove družbe smo prebrali za vas)

Prešernova družba je kulturna organizacija, ki jo je ustanovila Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije leta 1953 s posebno nalogo, da skrbi za širjenje dobrih knjig med vsem slovenskim ljudstvom ter skrbi za dvig kulturne ravni ljudstva.

Letna knjižna zbirka Prešernove družbe vsebuje:

Prešernov koledar 1977, ki postaja zbornik dobrega branja in je hkrati bogato ilustriran. Prinaša vsakovrstne dnevne nasvete, in seveda tudi kroniko dogodkov minulega leta. Ne manjka niti leposlovnih stvaritev naših najboljših pisateljev.

Štefanija Ravnikar-Podbevšek, Nad prepodom, roman.

Pisateljica je znana predvsem po svoji knjigi o Sv. Urhu — o strahotah, ki so se tam dogajale. Tokrat se je njeno pisanje premaknilo v leposlovje, vendar se to pisanje loči od romanov in povesti, kakršnih smo vajeni. Pisateljica je obiskala predvsem ženske, ki so kakorkoli že šle skozi pekel bojev, izgubile moče in po vojni ostale nekako odrinjene, zapostavljene.

Knjiga je pretresljiv dokument o naših ženskah.

Smiljan Rozman, Leteči krožniki, roman.

Rozman se odlikuje po poljudnem pisanju, po privlačnih zgodbah. Tudi tokrat nam je napisal privlačno povest z naslovom, ki v današnjem času razburja skoraj vesoljni svet, vendar pa je pisatelj iz vsega napravil humoristično zgodbo, ki bo nekako spametovala tiste, ki jim še dandanašnji blodijo po glavi neznani leteči krožniki.

Ivan Cankar, Martin Kačur, roman.

Martin Kačur je prav gotovo najdaljši in najboljši Cankarjev roman. To je zgodba o slovenskem učitelju iz tistih časov, ko je učitelj bil še navadna vaška sirota, župnik pa vsemogočni gospodar v fari in na šoli.

Ob koncu povesti, kakor skoraj vsi Cankarjevi idealisti, tudi Martin žalostno pro-

pade. Roman je tak, da bi ga morala imeti vsaka hiša v svoji knjižnici.

Andreja Grum, Pletenje, priročnik

Na svojih knjižnih policah imamo morda kakšno knjigo, ki se nam zdi vedno nova. Taka je tudi knjiga Andreje Grumove, priročnik o pletenju, kajti bogastvo vzorcev je neizčrpno, morda pa sili ženske vedno k novemu izboru. Grumova pa je v vseh dosedanjih delih pokazala ne le strokovno znanje, temveč tudi prefinjen okus.

Vsi, ki bodo to zbirko naročili, jo bodo prejeli v novembru 1976 za 80 din (broširana), vezana v platno pa 140 din.

Zbirka romanov »Ljudska knjiga«

Ta zbirka nudi bralcem predvsem dobre knjige in pester program. Broširana izdaja velja 140 din, vezana v celo platno pa 220 din.

L. P. Hartley, Najemnik, roman

Psihološko izredno tenkočuten in zanimiv roman avtorja, ki velja za enega zadnjih velikih predstavnikov angleške realistične proze. Mojstrsko se stopnjuje napetost v odnosih med najetim šoferjem in lepo mlado vdovo. Pisatelj nam prikazuje prepad med gospo iz odlične družbe in šoferjem, človekom iz ljudstva, ki pa se v določenem pogledu premosti. Zgodba je dramatična in pretresljiva.

Mihail Kolesnikov, Atomsko mesto — pravica izbire

Roman sovjetskega avtorja je svobodno, živo in zanimivo napisano delo, ki opisuje izgradnjo atomske postaje po novih načelih. Tako razsežna naloga nujno združuje tako tehnično inteligenco kot delavce, ob tem pa se prepletajo usode najrazličnejših ljudi: znanstvenikov, doktorjev, inženirjev itd.

Mihail Kolesnikov vodi svoje junake po različnih poteh, zmeraj težavnih, a tudi častnih in človeka dostojnih.

James Cain, Serenada, roman

Cain, ki velja v literaturi za enega najboljših spremljevalcev Hemingwaya, nas v tem svojem romanu popelje v Mehiko, od koder nas prestavi v Združene države, povsod pa je v ospredju surovi, brezobzirni

svet, v katerem vladata nasilje in sla po ubijanju in kjer je ljubezen nekaj, česar se je treba bati.

Romain Gary, Prva ljubezen — in zadnja, roman

Gary pripoveduje v tej knjigi življenjsko zgodbo svoje matere in hkrati tudi lastno, zakaj njegovo življenje se na izreden način prepleta z usodo matere, nekdanje igralkice.

Podoba matere — naivne in premetene in kar smešno veličastne je morda edinstvena v sodobni literaturi. Slednjič je iznašla celo način, kako je vplivala na sina še po svoji smrti.

Upton Sinclair, Petrolej, roman

Zgodovinsko ozadje prikazuje vzpon velikih naftnih koncernov in korumpirani vpliv kapitalističnega gospodarskega sistema na državno oblast ter pritisk na delavski razred.

Roman je mešanica socialističnega spisa in veledramatične pripovedi in nakazuje izhod iz zločinskega gnanja za denarjem in močjo, ki ga narekuje črni grozljivi demon — petrolej.

Vse izdaje Prešernove družbe lahko naročite na naslov: Prešernova družba, 61000 Ljubljana, Opekarska — Borsetova 27, telefon 21-440.

KNJIŽNI PROGRAM ZALOŽBE BOREC ZA LETO 1976

Založba Borec bo v tem letu izdala naslednje knjige:

DOMAČA DELA:

Matjaž Žigon, Drugo rojstvo 113 din

Janko Omahen, Tri iz medvojne dnevnika 115 din

Franc Bekš, Prvi borci, 98 din

Matevž Hace, Tretji zvezek komisarijevih zapiskov, 142 din

Stane Terčak, Celjski Stari pisker, 153 din

Franc Štrekelj, Partizan, 135 din

Pesmarica, Vstanite, sužnji! 263 din

Peter Likar, Domovina, si še kakor zdrav-

je? 280 din

Matjaž Kmecl, Mala literarna teorija, 125 din

Petar S. Brajović, Osvoboditev Slovenije, 163 din

PREVODI:

Helmut Zenker, Kassbach ali splošno za-

nimanje za morske prašičke 94 din

Marc Hillel, V imenu rase, 142 din

Hans — Otto Meissner, Sorge, 139 din

Charles Douglas Home, Rommel, 138 din

Wulf Schwarzwaller, Führerjev namest-

nik, 157 din

Serge Vaculik, Rdeča baretka, 157 din

Konstantin Simonov, Poslednje poletje, 230 din

V PRIPRAVI:

Drago Vončina, Kronika šolstva

Franc Kresal, Tekstilna industrija v Slo-

veniji

Revija Borec

Revija Kurirček

Kurirčkova knjižnica 76:

Karel Grabelšek, Moje akcije

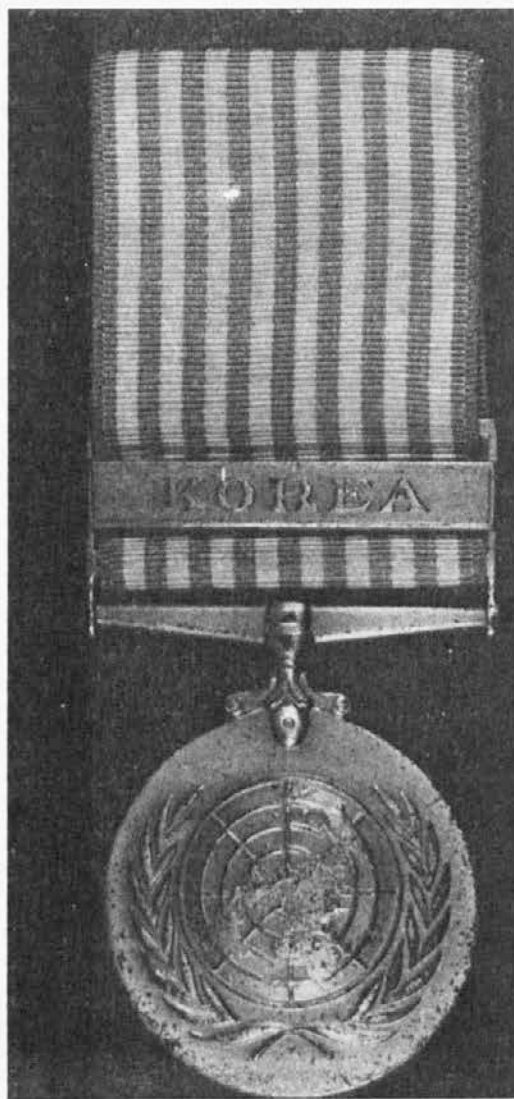
Smiljan Rozman, Majhne besede, velike

reči

Z. Balog, Dežela smejalka

Za koga?

Nekaj mesecev je šele minilo, odkar se je končala v preteklem letu dolgoletna vojna v Indokini, pa smo jo že skoraj pozabili. Kako ne bi utonila v spominu vojna, ki se je pred petindvajsetimi leti pričela na Koreji? Tudi na to vojno so kot spomin udeležencem ostale na prsih razne medalje, dobili so jih vsi pripadniki enot OZN, južne in severne Koreje ter najverjetneje tudi Kitajske. Preveč bi bilo trditi, da so

Korea

Kitajci res ustanovili posebno odlikovanje za Korejo — podatki o tem še niso segli do nas.

Med drugo svetovno vojno so Korejo imeli okupirano Japonci. Septembra 1945 so jo osvobodile sovjetske in ameriške enote. Te so mejo med seboj potegnile na 38. vzporedniku. Ze to pove, da tako potegnjena meja ni mogla predstavljati ničesar drugega, kot interesno območje velikih. Hladna vojna je na tem območju ustvarila dve državi — dve Koreji in tako si je umetno razdeljeno korejsko ljudstvo stalo naenkrat nasproti v dveh državah z različnimi sistemoma.

Ob medsebojnem obtoževanju obeh korejskih vlad na napad so 25. junija 1950 severnokorejske enote prešle mejo in uspešno prodirale proti jugu. Sedem severnih divizij s 150 letali je udarilo na osem južnih s 16 avioni. Tako se je začela vojna, ki je koj prerasla v velik vojni spopad s spreminjajočo se vojno srečo. Na bojišču se niso spopadli samo vojaki obeh Korej — ti so postali skoraj nepomembni ob ogromnem šte-

vilu raznih zaveznikov. Varnostni svet OZN je ocenil napad severnih kot agresijo in tako so se enote ZDA in drugih držav borile na Koreji pod zastavo OZN. Podobnega izgovora na drugi strani niso mogli najti. Kitajci so svoj poseg utemeljili z varnostjo svojih meja. Bila je to grda vojna, kjer je prvič prišel do izraza kot orožje napalm, svojo vrednost pa so pokazali helikopterji. Severnokorejci in Kitajci svojih izgub niso objavili, južni pa so imeli 415.000 mrtvih. Padlo je tudi 29.550 Američanov in 2843 vojakov iz drugih enot OZN. Ti so bili iz Velike Britanije, Nove Zelandije, Turčije, Kanade, Avstralije, Filipinov, Tajlanda, Nizozemske, Francije, Grčije, Belgije, pa tudi manjše enote iz Etiopije, Kolumbije in Luksemburga. Vsem preživelim je ostala medalja, kot jo vidite na fotografiji. Podelila jo je OZN, ploščica na medalji pa je bila v jeziku naroda, ki mu je bila namenjena. Ob tej medalji pa je večina držav podelila tudi svoje posebne medalje za to vojno — vojno, ki ni bila nikomur potrebna, najmanj pa korejskemu narodu, ki jo je tako krvavo plačal. Sicer pa, komu so vojne potrebne?

Franjo Praprotnik

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

DELO DRUŠTVA

Decembra lani je bil v Ljubljani občni zbor FZ Slovenije. Na zboru, ki sta mu prisostvovala tudi dva člana našega društva, so pregledali delo FZS v minulih dveh letih in sprejeli smernice za delo v naprej. Izvoljen je bil tudi nov odbor FZ. Za nas je bil ta zbor zanimiv tudi zato, ker je bilo na njem ocenjeno delo našega društva. Posebna komisija namreč ocenjuje in s toč-

kami ovrednoti aktivnost posameznih društev. Tako točkovana dejavnost da vrstni red uspešnosti slov. filatelističnih društev. Leta 1973 je bilo najboljšo filatelistično društvo iz Krškega, ki mu sledijo FD Kočevje, FD Konjice in FD Ljubljana. Naše društvo je na 17. mestu med 36 slovenskimi filatelističnimi društvi. Leta 1974 pa je bilo prvo FD Slovenske Konjice, sledijo FD Krško, FD Kočevje in FD Ljubljana. Naše društvo je bilo že nekaj mest višje, in sicer na 13. mestu. Pri tem pa ni upoštevano leto 1975, ko se je naša aktivnost še povečala. Lani smo ob proslavi 30 let zadnjih bojov priredili filatelistično razstavo pod naslovom »Da ne bi nikoli pozabili...« in v prvem delu prikazali zbirke, ki so vezane na NOB in rast socialistične Jugoslavije, v drugem pa z različnimi tematskimi zbirkami pokazali, koliko možnosti je v zbiranju znamk. Mnogi obiskovalci razstave so se ob teh zbirkah navdušili za filatelijo, filatelisti sami pa so dobili navdih za ureditev svojih zbirk. Ob 30. letnici zadnjih bojov smo izdali dva spominska ovitka, na pošti Prevalje in Ravne pa sta bila 15. oz. 16. maja 1975 v uporabi posebna žiga.

Po razstavi, ki je bila sestavljena iz najboljših slovenskih zbirk, se je tudi pri nas zelo povečalo zanimanje za tematsko zbiranje znamk. Da bi svojim članom omogočili nabavo potrebnega filatelističnega gradiva, je društvo navezalo stike z nekaterimi društvi v Sloveniji in posamezniki, ki nam lahko pošljejo zvezke krožne zamenjave, v katerih lahko naši člani najdejo željene znamke. Dobivamo znamke iz Ljubljane, Kočevja, Maribora, Zagreba, Subotice in Rijeke. Na naših torkovih srečanjih vsak mesec po petnajstem je tako postalo bolj živahno. Vedno je dovolj filatelističnega gradiva, ki pritegne naše člane. Seveda pa si želimo, da bi se teh srečanj udeleževalo še več ljubiteljev znamk.

NAŠE ZNAMKE V LETU 1976

Letošnji program predvideva 36 priložnostnih znamk v vrednosti 141,90 dinarjev;

Znamke, znamke...

Foto: F. Kamnik

Če upoštevamo še 14 novih rednih znamk, bomo dobili letos 50 znamk v skupni vrednosti 157,20 din. Največ znamk bo izšlo v maju, in sicer 10 v vrednosti 35,10 din. Program za leto 1976 pa je sledeč:

4. februar — XII. zimske olimpijske igre: 2 znamki v vrednosti 11,20 din.

14. februar — 100-letnica »Crvenog barjaka«: 1 znamka v vrednosti 1,2 din.

23. februar — 150-letnica rojstva Svetozara Miletića: 1 znamka v vrednosti 1,2 din.

31. marec — 100-letnica Bore Stankovića: 1 znamka v vrednosti 1,2 din.

26. april — Evropa-CEPT: 2 znamki v vrednosti 11,20 din.

8. maj — 100-letnica rojstva Ivana Canarja: 1 znamka v vrednosti 1,2 din.

15. maj — Otvoritev proge Beograd-Bar: 2 znamki v vrednosti 7,20 din.

25. maj — Cvetje: 6 znamk v vrednosti 25,50 din.

29. maj — 100-letnica rojstva Vladimirja Nazorja: 1 znamka v vrednosti 1,2 din.

16. junij — 100-letnica osvobodilnih vojn v Črni gori: 1 znamka v vrednosti 1,2 din.

22. junij — Muzejske zbirke-motivi iz narodne keramike-posode za vodo: 6 znamk v vrednosti 25,50 din.

17. julij — XXI. letne olimpijske igre: 4 znamke v vrednosti 17,40 din.

2. oktober — Radost Evrope: 2 znamki v vrednosti 11,20 din.

29. november — Jugoslovanska umetnost skozi stoletja — motivi iz zgodovine: 6 znamk v vrednosti 25,50 din.

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE NA ZNAMKAH

Prva letošnja izdaja naših znamk je posvečena zimskim olimpijskim igram. Februarja, ko bodo v Innsbrucku XII. zimske olimpijske igre, bodo v prodaji dve znamki. Na znamki v vrednosti 3,2 je upodobljen skakalec med poletom. Znamka je izšla v milijonski nakladi. Na drugi znamki v vrednosti 8,00 din pa predstavlja drsalni par. Naklada te znamke pa je tri sto tisoč izvodov. Z enobarvne linijske gravure so bile znamke natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v polah po 9 znamk.

Ob tej priložnosti še hitro preletimo zgodovino »zimskih« olimpijskih znamk. Prva znamka na to temo je izšla 25. januarja 1932. leta. Znamka je izšla v ZDA, ki so bile prirediteljica III. zimskih olimpijskih iger v Lake Placidu. Do leta 1948, ko so bile V. zimske olimpijske igre v St. Moritzu, so zimske olimpijske znamke izdajale le države prirediteljice iger. To leto pa je prekinila to navado kneževina Monaco, ki je izdala zimsko olimpijsko znamko kot prva država, ki ni bila prireditelj iger. Ob VII. olimpijskih igrah v Cortini d'Ampezzo je izšla tudi naša prva zimsko olimpijska znamka. Zanimivo je, da je za prvih osem zimskih olimpiad izšlo le 81 znamk, za IX. olimpijske igre leta 1964 v Innsbrucku pa že 214 znamk. Tako so bile te igre rekordne tudi na področju filatelije. Izgleda da bodo letošnje zimsko olimpijske igre, ki so zopet v Innsbrucku, dale filatelistom še več novih znamk.

K. M.

ŠPORTNE VESTI

NAMIZNI TENIS

Koledarsko leto 1975 so mladi igralci in igralkе Fužinarja zelo uspešno zaključili na novoletnem pionirskem in mladinskem turnirju 27. in 28. decembra v Ljubljani.

Pionirji so v polfinalu ekipnega dela tekmovali po hudem boju podlegli proti boljšim Mariborčanom s 3:0. V posamični konkurenci je bil med našimi najboljši Pavič, ki je s 3. do 4. mestom ponovno dokazal stalnost odnosno vzpon forme. Tudi Ginter in Janežič sta bila z uvrstitvijo na 9. do 16. mesto med 150 nastopajočimi solidna.

Pionirke so v ekipnem delu zasedle 1. in 2. mesto med 27 ekipami. Med posameznicami pa je v odsotnosti Čadeževe po pričakovanju in zmagi nad Horvatovo zmagala Jana Ačko. Med četverico je bila še Logarjeva.

Mladinci so se med 58 ekipami uvrstili na 5. do 8. mesto, kar je bilo ugodno presenečenje in izpolnitev klubske norme za nastop na republiškem prvenstvu. Med posamezniki pa je ugodno presenetil Leš z uvrstitvijo na 9. do 16. mesto.

Mladinke (brez Černovškove) so v finalu izgubile z Olimpijo gladko s 3:0. V nedeljo pa je nastopila tudi Černovškova in si priporila novo turnirsko zmago. V finalu je premagala Ačkovo z 2:1 (Olimpijine igralkе med posameznicami niso nastopile). Ugodno je presenetila tudi Horvatova z uvrstitvijo v polfinale.

ČERNOVŠKOVA REPUBLIŠKA MLADINSKA PRVAKINJA

V Kočevju je bilo 10. in 11. januarja republiško mladinsko prvenstvo za posameznike in dvojice. V posamičnih disciplinah velja posebej pohvaliti Darjo Černovšek, ki je v polfinalu izločila favorizirano Čadežovo z 2:1 v finalu pa še Jelerjevo (obe Olimpija) in tako postala naslednica naše Štrucove (ki je medtem prešla med članice), mladinske prvakinja iz sezone 1974-75. 1. mesto Darje je bilo eno največjih presenečenj prvenstva, obenem pa je to njen drugi posamični naslov, saj je bila v sezoni 1973-74 že pionirska prvakinja.

Pripomniti velja, da so bile med osmerico mladink štiri Fužinarjeve in štiri igralkе Olimpije.

Dvojica Černovšek — Ačko pa je bila druga, saj je v finalu podlegla Olimpijini dvojici Čadež — Pančur.

Med mešanimi dvojicami je Černovškova v kombinaciji s Šarlahom (Ilirija) pokleknila v polfinalu.

VELIKI USPEHI V ZAGREBU

Na odprtem pionirskem prvenstvu Zagreba, ki je bilo 16., 17. in 18. januarja je ravska mlada generacija dosegla uspeh, ki se mu največji optimisti niso nadejali.

Med pionirji sta se Pavič in Janežič uvrstila v šestnajsterico, Leš pa celo v osmerico med 250 nastopajočimi pionirji iz Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slovenije.

Med mlajšimi pionirji (letniki 1963 in mlajši) pa je presenetil Riki Ginter, ki je v polfinalu premagal Leskovarja (Mb) z 2:0 v finalu pa še njegovega klubskega tovariša Premzla. Po trdem boju z 2:1. Prvo mesto Rikija je bilo zares nepričakovano, vendar zaslužen. Med ekipami so naši po porazu proti »Bagatu« (Zadar) s 5:3 pristali na 5.—8. mestu.

Odlične igre pionirjev so tudi pionirkam dajale vzgled in pogum in nove odlične uvrstitve so se vrstile.

Najprej so naše pionirke: Jana Ačko, Metka Horvat in Barbika Logar kot reprezentanca Slovenije nastopile v reprezentančnih dvobojih s Hrvatsko in BiH. Obakrat je zmagala Slovenija (Fužinar) s 5:3.

Posamični izidi

Bosna in Hercegovina : Slovenija
Halakijević : Horvat (12:21, 12:21), 0:2, 0:1
Solomon : Logar (21:12, 21:12), 2:0, 1:1
Šošarič : Ačko (17:21, 12:21) 0:2, 1:2
Solomon : Horvat (22:20, 21:16), 2:0, 2:2
Halakijević : Ačko (12:21, 24:22, 13:21), 1:2, 2:3
Šošarič : Logar (13:21, 14:21), 0:2, 2:4
Solomon : Ačko (21:17, 21:13), 2:0, 3:4
Šošarič : Horvat (17:21, 19:21), 0:2, 3:5
Slovenija : Hrvatska
Horvat : Cigrovski (15:21, 21:16, 16:21), 1:2, 0:1
Ačko : Medvedović (20:22, 21:19, 21:14), 2:1, 1:1
Logar : Aničič (18:21, 21:14, 16:21), 1:2, 1:2
Ačko : Cigrovski (21:10, 21:17), 2:0, 2:2
Horvat : Aničič (21:18, 20:22, 21:17), 2:1, 3:2
Logar : Medvedović (21:15, 21:16), 2:0, 4:2
Ačko : Aničič (12:21, 16:21), 0:2, 4:3
Logar : Cigrovski (21:16, 16:21, 23:21), 2:1, 5:3

V posamičnih borbah se je potem Barbika uvrstila med četverico, Jana pa je bila v isti konkurenci 5. do 8.

Med mlajšimi pionirkami pa si je Jana priborila najvišjo lovoriko. V polfinalu je premagala Simičevo (Kreka) z 2:0, v finalu pa še Halakijevičevo (Travnik) z 2:1. Uspehov pa še ni bilo konec saj so pionirke v ekipnem delu tekmovali v finalu odpravile Borac iz Travnika s 5:3. Za ta izredni uspeh so pionirke dobile krasen pokal Sportskih novosti, ki bo obogatil zbirko trofej namiznoteniškega kluba Fužinar.

Posamični izidi

Horvat : Sojtarič (21:6, 19:21, 21:17), 2:1, 1:0
Ačko : Valakijević (18:21, 22:20, 20:22), 1:2, 1:1
Logar : Solomon (21:13, 15:21, 21:16), 2:1, 2:1
Ačko : Sojtarič (21:16, 21:7), 2:0, 3:1
Horvat : Solomon (16:21, 22:24), 0:2, 3:2
Logar : Halakijević (21:15, 22:24, 15:21), 1:2, 3:3
Ačko : Solomon (21:15, 15:21, 21:9), 2:1, 4:3
Logar : Sojtarič (21:11, 17:21, 21:18), 2:1, 5:3.

Povedati je treba, da so ti uspehi tudi nekaterim skeptikom in nejevernežem odprli oči in ušesa, obenem pa tudi dokazali

vrednost slovenskega in ravskega namiznega tenisa.

Uspehi pa ne smejo biti uspavanka, ampak nova spodbuda za trenerja Jamška, posebej pa še za njegove mlade varovance. če

PLAVAJMO ZA ZDRAVJE

Republiški štab za akcijo »Naučimo se plavati« je v letu 1975 začel akcijo plavanja za značko **delfin**. Tudi telesnokulturna skupnost Ravne na Koroškem se je odločila za to akcijo in pričela z njo v mesecu decembru, saj gre za široko rekreativno dejavnost prebivalstva, ki mora spoznati vse zdravstveno-rekreativne vrednosti plavanja.

Kot prvi ja začel s podeljevanjem odbor za rekreacijo. Plavalne sposobnosti so se preverile v zimskih bazenih na Ravnah in v Črni. Vsakdo je lahko plaval za vse tri značke.

V Črni je plavalo za značko bronasti delfin 121 ljudi, za srebrnega delfina 80 ljudi; skupaj jih je bilo 133, od tega 41 žensk.

Na Ravnah na Koroškem je plavalo za značko bronasti delfin 459 ljudi, srebrni 368 in za zlati delfin 313 ljudi. Skupaj jih je bilo 462, od tega 67 žensk.

Skupno je odbor za rekreacijo podelil 580 bronastih značk, 448 srebrnih in 313 zlatih značk. Akcije se je udeležilo 595 ljudi, od tega 108 žensk.

Akcija za učence in dijake je organizirana preko šol, ki pa še ni končana, saj na Ravnah teče preverjanje sposobnosti pri rednih urah telesne vzgoje. Žal iz ostalih osnovnih šol Mežiške doline do sedaj še ni nihče plaval, čeprav imajo na razpolago proste ure v bazenu na Ravnah in v Črni in da so ravno ti otroci takšnih akcij potrebni, saj nimajo toliko možnosti kot ostali.

Dolžnost šole bi bila, da vsaj v največji meri izpolnjuje naloge iz učnega načrta, kjer ima plavanje svoje mesto in da se otroci ne bodo samo naučili plavati, temveč da se bo njihova rekreativna dejavnost v vodi raztegnila do pozne starosti.

Milena

MLADI ROKOMETASI ZMAGUJEJO

Pionirji ravskega Fužinarja so v soboto 17. januarja v Ljubljani na zimskem prvenstvu Slovenije v svoji skupini osvojili prvo mesto, ki jim je omogočilo tudi nastop v finalu in v borbi za 1. in 2. mesto,

kajti tretje so si že zagotovili. Finale bo (je že bilo) 31. januarja. V predtekovanju so premagali Kočevje z 18:5, Kamnik s 24:14 in trboveljskega Rudarja z 19:12.

Z igro so presenetili navzoče strokovnjake in dali vedeti, da bodo tudi v finalu trd oreh v borbi za vrh.

Najuspešnejši strelci so bili: Mrdavšič in Hrašnik po 14, Haber 13, Žunec 11 golov.

Upamo, da bo ta generacija, ki jo trenira Roman Haber, v prihodnosti pomenila povratek rokometu na trdno razvojno osnovo. če

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO

V soboto 17. januarja je bilo na Ravnah občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu, ki se ga je udeležilo:

9 žensk (4 iz železarne), 12 moških nad 35 let starosti (7 iz železarne) in 46 moških do 35 let starosti (22 iz železarne).

Pri ženskah so v predtekmovalnih skupinah zmagale: Jožica Ačko, Jožica Bavče in Krista Kasnik (vse iz železarne), ki so se nato pomerile v finalni skupini.

Izidi: Ačko : Bavče 2:0, Bavče : Kasnik 2:0, Ačko : Kasnik 2:0. Tako je že **tre-tje leto** zapored zmagala **Jožica Ačko**.

Pri moških nad 35 let so v štirih skupinah zmagali: Ivo Mlakar (železarna), Bogomir Auprih (rudnik Mežica), Janko Kotnik (gimnazija) in Esad Hadžiagič (šolski center). V finalu pa so bili doseženi naslednji izidi: Auprih : Kotnik 2:0, Hadžiagič : Mlakar 2:0, Kotnik : Hadžiagič 0:2, Auprih : Mlakar 2:0, Mlakar : Kotnik 0:2 in Auprih : Hadžiagič 2:0. Končni vrstni red: **Bogomir Auprih**, 2. Esad Hadžiagič, 3. Janko Kotnik, 4. Ivo Mlakar.

Množična udeležba pri moških do 35 let starosti je že po imenih nakazovala zanimive in kvalitetne igre.

V tekmovalnem sistemu na izpadanje od začetka do konca so se v četrtfinalu srečali:

Mirko Bavče : Milan Jurak 2:0, Štefan Plešej : Milan Sudar 1:2, Hubert Skitek : Rado Krenker 2:0, Jože Šuler : Ivan Rožič 2:1 (Skitek DTK, vsi ostali železarna).

V polfinalu je Bavče premagal Sudarja z 2:0, Skitek pa Šulerja 2:1. V borbi za tretje mesto je Šuler premagal Sudarja z 2:0, v finalni borbi pa Bavče Skiteka z istim rezultatom.

Končni vrstni red: 1. **Mirko Bavče**, 2. Hubert Skitek, 3. Jože Šuler, 4. Milan Sudar. Od petega do osmega mesta pa so se razvrstili: Jurak, Krenker, Rožič in Plešej.

Poleg železarne je za množično udeležbo treba posebej pohvaliti — organizatorje rekreacije **VIATOR**, saj je na tem tekmoovanju nastopilo kar 10 njihovih tekmovalcev, kar je v odstotnem odnosu v primerjavi z zaposlenimi daleč najštevilnejša udeležba.

Tekmovanje, ki je lepo uspelo, je organizirala komisija za rekreacijo pri TKS Ravne, izvedel pa NTK Fužinar. če

»RAVNE 76« — ODLIČNO!

To naj bi bila z eno besedo ocena 2. mednarodnega plavalnega četverboja mladih plavalcev Moderniana Bedford (Velika Britanija), Sportiva Sturla Genova (Italija), SW Darmstadt (ZRN) in ekipe Ravne 76, v kateri so nastopili tudi najboljši plavalci

Ljubljanske Ilirije, kranjskega Triglava, trboveljskega Rudarja in Celulozarja iz Krškega.

Več kot sto plavalcev in plavalk se je dva dni borilo za čim boljši čas in čim boljše točke v devetih disciplinah. Organizatorji so res dali vse od sebe in da bi ne bilo zapletov pri merjenju časov, so jih prvič merili z elektronskimi napravami. Vzdušje ob bazenu je bilo tako kot na velikih mednarodnih tekmovanjih. Spodbujanje klubskih tovarišev v boju s konkurenti, srčnost, s katero so se borili vsi tekmovalci in prijateljsko pogovarjanje s stiski rok so dali okvir prireditvi, za katero bi lahko rekli, da je bila še veliko bolj kvalitetna kot pred letom dni. Kaj zato, če je bilo treba za sporazumevanje med sotekmovalci, prijatelji, uporabljati roke? Tudi brez znanja italijanščine, angleščine in nemščine je šlo.

V središču pozornosti je tako kot pred letom dni bila mala in krhka Angležinja Anny Wilson, ki je petkrat stala na najvišji stopnici ob podeljevanju kolajn, štirikrat pa je stala na stopnički nižje. Med našimi je razveselila Maja Rodič v »svoji« disciplini na 100 m in 200 m prsno in nenadno uspešni gostji v ravenški ekipi Trboveljčanka Tatjana Blažič, ki je dvakrat izboljšala državni rekord na 400 m kravl in 200 m hrbtno ter hkrati dosegla absolutni slovenski rekord na 400 m kravl, in Kranjčanka Barbara Štemberger z državnim rekordom na 200 m prsno za starejše in mlajše mladinke in na 200 m mešano za mlajše mladinke, z republiškim rekordom za mlajše mladinke na 200 m delfin in absolutnim republiškim rekordom na 200 m mešano.

S treninga državne reprezentance v Obertauernu je na Ravne pripotoval naš najuspešnejši plavalec v preteklem letu, plavalec, ki je dosegel kar 314 rekordov Kranjčan Borut Petrič in seveda tudi vse bolj uspešni domačin Tomaž Rodič. Prav vsi imajo levji delež zaslug, da je pokal ekipnega zmagovalca v obeh konkurencah letos ostal doma. Osvojili so ga s skupnim seštevkom 563 točk pred Modernianom iz Bedforda s 511 točkami, lani zmagovalno ekipo Sportiva Sturla iz Genove 483 točk in Darmstadtom, ki je zbral 482 točk. Čeprav zadnji, pa je Darmstadt le imel svoja velikega junaka, devetkratnega zmagovalca na četverboju Thomasa Lebherza.

Med ženskimi ekipami je bil vrstni red naslednji: Modernian Bedford 293, Ravne 76 262, Darmstadt 234, Sportiva Sturla Genova 221; med moškimi pa: Ravne 302, Modernian Bedford 301, Sportiva Sturla Genova 262 in Darmstadt 248.

Najboljše rezultate v posameznih starostnih kategorijah so po mednarodni lestvici točk dosegli: pri dekletih — letnik 1963: Maja Rodič na 200 m prsno 2:52,70 (773 točk), letnik 1962: Tatjana Blažič na 200 m hrbtno 2:27,82 (835 točk), letnik 1961: Barbara Štemberger na 200 m prsno 2:50,16 (809 točk) in letnik 1960: Clara Walche (Bedford) na 100 m kravl: 1:04,34 (753 točk); pri moških — letnik 1963: Thomas Lebherz (Darmstadt) na 200 m mešano 2:29,48 (616 točk), letnik 1962: Tomaž Rodič na 200 m prsno 2:43,04 (656 točk), letnik 1961: Borut Petrič na 400 m kravl 4:14,16 (844 točk) in letnik 1960: McJeremy

(Nadaljevanje na 28. strani)

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 20. decembra 1975 do 20. januarja 1976

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Od kod je prišel
Sprejeti delavci:					
1.	Ciglar Stanislav	24. 4. 1955	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
2.	Čapelnik Damjan	26. 9. 1954	KV obratovni električar	elektro obrat jaki tok	iz JLA
3.	Čulig Želimir	1. 9. 1950	VS dipl. inž. metalurgije	prilavnik	štipendist ŽR
4.	Gmajnar Janez	21. 4. 1955	KV orodjar	obrat strojev in delov	iz JLA
5.	Gostenčnik Gabrijel	27. 3. 1949	NK delavec	topilnica	ponovna zaposlitev v ŽR
6.	Kastivnik Boris	24. 1. 1951	VSS inž. el.	elektro obrat šibki tok	iz JLA
7.	Krevzelj Leopold	29. 10. 1955	NK delavec	valjarna	iz JLA
8.	Osojnik Aleksander	27. 4. 1947	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
9.	Pandev Marjan	26. 7. 1956	SS met. tehnik	topilnica	štipendist ŽR
10.	Petrič Jožef	30. 7. 1946	NK delavec	topilnica	ponovna zaposlitev v ŽR
11.	Praznik Stanislav	30. 4. 1955	KV strugar	obrat pnevmatskih strojev	iz JLA
12.	Skrlovnik Ivan	7. 5. 1935	NK delavec	materialno gospodarstvo TOZD II	iz druge delovne organizacije
13.	Sovič Jože	3. 3. 1955	KV livar o. p.	livarna	iz JLA
14.	Špiler Jakob	19. 9. 1955	KV orodjar	obrat industrijskih nožev	iz JLA
15.	Uršej Jožef	19. 2. 1942	NK delavec	livarna	iz druge delovne organizacije
16.	Zabel Ivan	9. 2. 1950	SS strojni delovodja	strojni obrat	ponovna zaposlitev v ŽR

Odjavljeni delavci:

1.	Abazović Ramo	27. 4. 1957	NK delavec	topilnica	samovoljna zap. dela
2.	Erman Zofija	7. 3. 1924	KV pilosek	pilarna — TRO	starostna upokojitev
3.	Günther Norbert	29. 12. 1941	KV elektromonter	elektro obrat jaki tok	dana odpoved
4.	Klemenc Silvo	2. 7. 1955	KV kovač	kovačnica	dana odpoved
5.	Kovačič Srečko	19. 1. 1956	NK delavec	valjarna	v JLA
6.	Kotnik Anton	14. 1. 1925	KV kovač	livarna	umrl
7.	Meserko Franc	29. 9. 1945	KV strugar	obrat strojev in delov	samovoljna zap. dela
8.	Pacoli Šefget	6. 4. 1954	NK delavec	čistilnica	samovoljna zap. dela
9.	Pek Vincenc	31. 3. 1954	NK delavec	vzmetarna	dana odpoved
10.	Pfeil Rihard	2. 2. 1945	NK delavec	špedicija	samovoljna zap. dela
11.	Podlinšek Anton	28. 4. 1949	NK delavec	meh. del. — TRO	dana odpoved
12.	Repas Franc	18. 7. 1933	NK delavec	fazna kontrola TOZD I	invalidska upokojitev
13.	Smolinger Štefan	15. 12. 1943	NK delavec	topilnica	samovoljna zap. dela
14.	Trojič Nebojša	7. 10. 1954	NK delavec	topilnica	samovoljna zap. dela
15.	Ulšek Elizabeta	16. 11. 1917	KV delavka	fazna kontrola TOZD II	starostna upokojitev
16.	Vishi Izahir	14. 8. 1954	NK delavec	čistilnica	samovoljna zap. dela
17.	Završnik Karel	21. 1. 1959	NK delavec	skladiščna operativa	dana odpoved

Izobrazba — kvalifikacija:

Sprejeti delavci:

- 1 — VS dipl. inž. met.
- 1 — VSS inž. el. š. t.
- 1 — SS metalurški tehnik
- 1 — SS str. delovodja
- 1 — KV strugar
- 1 — KV obr. električar
- 2 — KV orodjarja
- 1 — KV livar o. p.
- 7 — NK delavcev

Odjavljeni delavci:

- 2 — KV kovača
- 1 — KV strugar
- 1 — KV elektromonter
- 1 — KV pilosek
- 1 — KV delavka
- 11 — NK delavcev

Alpiniada slovenskih železarjev 1976

Alpinistična dejavnost se je v zadnjem času precej razširila tudi med železarji na Ravnah. Tako je med njimi tudi vzniknila zamisel, da v letu 1976 organiziramo srečanje alpinistov slovenskih železarjev. To srečanje bomo pripravili v mesecu juliju, in sicer na Raduhi.

Svojo zamisel smo takoj posredovali našim stanovskim kolegom alpinistom — železarjem na Jesenice, v Štore, v Žično, v Lesce, Tovilu in Slovenskim železarnam v Ljubljano.

Rekreacijska komisija pri združenem podjetju Slovenskih železarjev je ta naš predlog z odobravanjem sprejela ter ga

uvrstila med svoje rekreacijske prireditve za leto 1976.

Omeniti je treba, da bo ta prireditev vsakoletna in se bo selila vedno k drugemu železarskemu kolektivu.

Zamisel je naletela pri železarskem kolektivu na Jesenicah na velik odmev, saj je znani železar — alpinist Uroš Zupančič takoj sporočil, da se naj to srečanje imenuje: Alpiniada slovenskih železarjev.

Alpinisti iz železarne Jesenice so v svoj program vključili to prireditev za leto 1978 in na ta način bodo slovenski železarji prav gotovo najbolj svečano proslavili 200-letnico osvojitve Triglava.

Srečanje alpinistov slovenskih železarjev na Raduhi 1976 naj bo velika manifestacija alpinizma med železarji, saj so iz njihovih vrst izšli naši vrhunski alpinisti Slovenije.

Srečanje bo trajalo 2 dni in v tem času bodo alpinisti — železarji v mešanih navezah preplezali vse smeri v naši Raduhi.

Na ta način se bomo med seboj spoznali, v skupnih plezalnih navezah premagali smeri v skalah in te vezi nas bodo vezale tudi v bodoče pri našem nadaljnjem skupnem delu.

Med alpinisti — železarji na Ravnah že tečejo vse priprave za omenjeno srečanje, katerega se veselimo vsi alpinisti, saj bomo ob tej priložnosti prikazali našo alpinistično dejavnost na Koroškem.

Franc Telcer

SLIKOVNA KRIŽANKA SLOVENSKA ZDRAVILIŠČA

REŠITEV: Arp, Nol, RS, dama, Olovo, An, Č, galomanija, at, ledocet, Šipan, Vane, R, Knin, štab, Aaar, koda, uk, eter, Aker, Toni, loto, D, Ro, Ce, Slavkov, Epeir, IBM, LR, A, Moravci, Sn, recept, Ka, Trenta.

NAŠA UPOKOJENCA

Zofija Erman, rojena 7. marca 1924, v TOZD TRO Prevalje zaposlena od 23. avgusta 1950 s prekinitvijo, nazadnje KV nasekovačka pil, star. upok. 31. decembra 1975

Franc Repas, rojen 18. julija 1933, zaposlen v železarni od 3. januarja 1958 dalje, nazadnje v fabriki kontroli TOZD I. Inval. upok. 31. de-

ANTON KOTNIK

Toniju v slovo

Sončno in hladno zimsko jutro nas je spremljalo, ko smo se hitrih korakov spuščali iz domačij in domov na delo, da po kratkem počitku nadaljujemo vsakdanje delo v koroških fužinah. Toda to jutro nam

(Nadaljevanje s 26. strani)

Keown (Modernian Bedford) na 200 m prsno 2:39.71 (697 točk).

Organizatorji 2. plavalnega četverboja so si tako oddahnili. Uspešna letošnja prireditve pa jih obvezuje, da bo prihodnja spet vsaj tako dobra kot je bila ta, kajti mestne reprezentance štirih držav so se razšle z obljubo, da se ob letu dni spet snidejo.

Pokrovitelj tekmovanja sta bila železarja in Telesnokulturna skupnost Ravne, ki je darovala tudi pokal za najboljšo ekipo.

M. MATVOZ

je naznanilo kruto vest o tvoji nenadni smrti. Na dno srca nam je legla bolečina, kjer plamti vsakemu človeku nenehna ljubezen do svojih dragih. Nerazumljiva usoda, ki vodi naša življenja, nam je zastavila novo uganko — zakaj je umrl naš dobi tovariš in sodelavec.

Rodil si se pred 51 leti in se kot 23-letni kovač zaposlil v našem kolektivu, s svojimi sodelavci si bil vedno dobrodušen, včasih malce hudomušen, ker si vedno znal spraviti vse v dobro voljo. Nobenega dela se nisi ustrašil in bil si vedno pripravljen ustvarjati čim več za dobrobit našega kolektiva in celotne družbe.

Iz tvojih ust nismo slišali besede »ne«, ker si se zavedal, da z delom jekleniš samega sebe, celotno družbo, ženi in hčerki pa prinašaš lepšo srečnejšo bodočnost.

Po končanem delu v tovarni si vedno rad pomagal svojim sodelavcem, zlasti pa v tvojem ožjem »Brančurnikovem grabnu«, v katerem si si tudi sam postavil svoj lastni dom.

V življenju poznamo samo dva dogodka, tj. rojstvo in smrt. Tvoja smrt je prišla prehitro in sklonjenih glav stojimo pred tvojim grobom, hvaležni za vse, kar si storil.

Vsem žalujočim, posebno ženi, hčerki in tvojim sorodnikom pa izrekam iskreno sožalje.

Lahka naj ti bo koroška zemlja.

DELOVNE NEZGODE V MESECU JANUARJU 1976

Lovrenc Mačič, centralna delavnica — pri hoji po stopnicah, ki vodijo v kanal priprave peska, mu je zdrsnilo, tako da je padel in si pri tem poškodoval mezinček leve roke.

Bojan Šuler, jaki tok — pri odmikanju omare v pisarniškem prostoru mu je padla deska na roko, pri čemer mu je poškodovalo palec na desni roki.

Pavel Pečnik, skladiščna operativna — med zlaganjem žice v kolobarjih mu je eden zdrsnil in mu poškodoval sredinec na levi roki.

Silvo Košelnik, centralna delavnica — pri demontaži mehanizma za dvig delovnega vretena na vrtnem stroju mu je vzmet vrglo v obraz, tako da je dobil poškodbe pod levim očesom.

Danilo Primožič, strojni obrat — pri demontaži pokrova zračnega razdelilca se mu je med odvijanjem vijaka pokrov obrnil, tako da mu je pri tem poškodovalo sredinec leve roke.

Vinko Krajnc, gradbeni obrat — pri prelaganju lesa za razrez se mu je zabodel lesen tujek v dlan leve roke.

Marjan Verhnjak, TOZD TRO — pri struženju utornih rezkarjev mu je padel tujek v levo oko in ga ranil.

Matevž Šmon, stroji in deli — ko je obračal os na vrtnem stroju, mu je ta zdrsnila in padla na prst leve roke.

Franc Kunc, stroji in deli — pri posnemanju obdelovanca s pilo mu je zdrsnilo in se je pri tem vrezal v dlan desne roke.

Marko Hribernik, skupne službe mat. gos. — pri prenašanju materiala na to-

vorni avtomobil je najprej dvignil material z žerjavom in podstavil leseno podlago. Pri dvigovanju je veriga zdrsnila in je material padel na leseno podlago, ta pa ga je udarila za levo uho.

Janko Havle, industrijski noži — pri brušenju noža si je obrusil prstanec leve roke.

Miran Črešnik, stroji in deli — pri vpenjanju obdelovanca v vpenjalno glavo mu je ta zdrsnil iz čeljusti in padel na prst leve roke.

Franc Šurc, kovačnica — na poti iz obrata je padel v jašek, pri čemer si je poškodoval golen desne noge ter rebra.

Ivan Fišer, valjarna — pri dešaržiranju materiala v nabiralnik je obdelovanec obstal na dešaržirni napravi, ko pa je tega potegnil, se mu je skotalil na levo roko ter mu poškodoval prste.

Avugst Lesjak, valjarna — pri poravnavanju valjanih profilov se mu je eden skotalil na desno roko ter mu poškodoval mezinček.

Anton Skralovnik, kovačnica — pri zalaganju ingotov v peč mu je stisnilo palec leve roke.

Ivan Vrhovnik, valjarna — po razkladanju globinske peči si je pri sestopu poškodoval desno nogo v gležnju.

Alojz Perovnik, topilnica — po čiščenju ponovce s kisikom je počila cev, pri tem ga je opeklo po desni roki.

Jože Posprnjak, livarna — pri odpiranju ključavnice si je poškodoval prstanec desne roke.

Alojz Svetina, mini livarna — pri izpraznjenju litine iz zaboja mu je padel ulitek na levo roko ter mu poškodoval prstanec.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi sina in brata **GUSTIJA DEŽMANA** se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi izrekli sožalje in bili v oporo v najtežjih trenutkih.

Žalujoča mama, brata in sestri

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta **ALBERTA ZORMANA** se zahvaljujem vsem, ki ste ga imeli radi in ga obdarovali s cvetjem in v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči sinovi in hčerke z družinami

ISKRE

Največja modrost je, da si človek najde v življenju ustrezajočo neumnost.

Samotnost rodi misel, misel nezadovoljstvo, nezadovoljstvo upor.

Tole ni zares, tole je proslava.

Ljubezen mi daje pravico biti krivičen.

V času odsotnosti nadomestuje glavnega urednika član uredniškega odbora **Jože Šater**.